

LATVIJAS REPUBLIKAS
KONSOLIDĒTAIS
2023. GADA PĀRSKATS
(NEAUDITĒTS)

1. SĒJUMS

FINANŠU MINISTRIJA
2024

Latvijas Republikas konsolidētais 2023. gada pārskats

Satura rādītājs

Nr.	Nosaukums	Lpp.
1. sējums		
	<i>Ziņojums par Latvijas Republikas konsolidēto 2023. gada pārskatu</i>	4
1.tabula	Konsolidētā grāmatvedības bilance	8
2.tabula	Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem	9
3.tabula	Konsolidētais naudas plūsmas pārskats	10
4.tabula	Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats	12
	<i>Finanšu pārskata pielikums</i>	13
2. sējums		
5.tabula	Pārskats par konsolidētā kopbudžeta izpildi	4
	<i>Skaidrojums par konsolidētā kopbudžeta izpildi</i>	5
6.tabula	Konsolidētais valsts budžeta izpildes pārskats	12
	<i>Skaidrojums par konsolidēto valsts budžeta izpildi</i>	13
7.tabula	Likuma par valsts budžetu 1.pielikuma “Valsts konsolidētais budžets” izpilde	33
8.tabula	Likuma par valsts budžetu 2.pielikuma “Valsts budžeta ieņēmumi” izpilde	35
9.tabula	Likuma par valsts budžetu 3.pielikuma “Valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta kopsavilkums” izpilde	41
10.tabula	Likuma par valsts budžetu 4.pielikuma “Valsts pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām” izpilde	121
11.tabula	Likuma par valsts budžetu 5.pielikuma “Valsts speciālā budžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām” izpilde	379
12.tabula	Likuma par valsts budžetu 6.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu, pašvaldību speciālās izglītības iestāžu un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	387

Nr.	Nosaukums	Lpp.
13.tabula	Likuma par valsts budžetu 7.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – interešu izglītības programmu pedagogu daļējai darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	388
14.tabula	Likuma par valsts budžetu 8.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību speciālo pirmsskolas izglītības grupu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, speciālajām izglītības iestādēm, kas nodrošina internāta pakalpojumus” izpilde	389
15.tabula	Likuma par valsts budžetu 9.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	390
16.tabula	Likuma par valsts budžetu 10.pielikuma “Mērķdotācijas pašvaldību māksliniecisko kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” izpilde	391
17.tabula	Likuma par valsts budžetu 11.pielikuma “Valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujamais apjoms” izpilde	392
18.tabula	Valsts konsolidētā ziedojumu un dāvinājumu izpilde	447
19.tabula	No valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu konsolidētā pamatdarbības izpilde	449
20.tabula	Konsolidētais pašvaldību budžeta izpildes pārskats	452
	<i>Skaidrojums par konsolidēto pašvaldību budžeta izpildi</i>	453
21.tabula	Konsolidētais pašvaldību pamatbudžeta izpildes pārskats	464
22.tabula	Konsolidētais pašvaldību ziedojumu un dāvinājumu izpildes pārskats	466

Ziņojums par Latvijas Republikas konsolidēto 2023. gada pārskatu

Zemā ekonomikas izaugsme pasaulē un galvenajās Latvijas ārējās tirdzniecības partnervalstīs būtiski bremsēja Latvijas ekonomikas attīstību, kā rezultātā Latvijas iekšzemes kopprodukts (turpmāk – IKP) 2023. gadā salīdzināmās cenās ir samazinājies par 0,3 %, salīdzinot ar 2022. gadu. Ekonomikas attīstības tempus bremsējis gan Krievijas karš Ukrainā un ar to saistītais energoresursu cenu kāpums, gan procentu likmju pieaugums, centrālajām bankām cenšoties ierobežot inflāciju. Salīdzinājumam, Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalstu ekonomiku vidējais pieauguma līmenis 2023. gadā bijis 0,4 % no IKP.

2023. gadā vispārējās valdības budžeta deficīts¹ bija 2,2 % no IKP, kas bija būtiski zemāks kā likumā “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” pānotais vispārējās valdības budžeta deficīta līmenis, un bija zemāks par ES dalībvalstu vidējo rādītāju – 3,5 %. Deficīta izmaiņas pozitīvi ietekmēja augstāki nodokļu un nenodokļu ieņēmumi, kā arī zemāki izdevumi, būtiski mazinoties nepieciešamībai sniegt valsts atbalstu uzņēmumiem un māsaimniecībām energoresursu cenu pieauguma ietekmes mazināšanai. Salīdzinot ar 2022. gadu, kopbudžeta deficīts saglabājās iepriekšējā līmenī, kopsummā samazinoties par 1,0 milj. *euro*.

Latvijas vispārējās valdības parāds² 2023. gada beigās bija 17,6 mljrd. *euro* jeb 43,6 % no IKP, kas vēl aizvien ir ievērojami zemāks nekā vidēji ES dalībvalstīs (81,7 %).

Vispārējās valdības parāda līmeni galvenokārt ietekmē valsts parāds³, kas 2023. gada beigās bija 17,7 mljrd. *euro* nominālvērtībā, pieaugot par 5,3 % salīdzinājumā ar 2022. gadu. Valsts parāda pieauguma tendences kopš 2020. gada sākuma noteica visaptverošu atbalsta pasākumu finansēšana, īstenojot Covid-19 uzliesmojuma ietekmes mazināšanas un energoresursu cenu strauja pieauguma kompensēšanas pasākumus.

Neskatoties uz pēdējo gadu pieaugumu, Latvijas vispārējās valdības parāda līmenis joprojām ir viens no zemākajiem ES un eirozonas dalībvalstu vidū, un kredītreitingu aģentūras nesaskata riskus tā ilgtspējai. 2023. gadā Latvijas kredītreitings saglabāts augstajā A grupā, sniedzot iespēju aizņemties finanšu tirgos ar salīdzinoši labvēlīgiem nosacījumiem. Starptautiskajos finanšu tirgos 2023. gadā piesaistīti resursi 2,1 mljrd. *euro* apmērā, veicot eiroobligāciju emisiju ar dzēšanu 2028., 2029. un 2033. gadā, investoru pieprasījumam visās esmisijās pārsniedzot faktiski emitēto apjomu. Iekšējā finanšu tirgū 2023. gadā veikti apgrozībā esošo eiroobligāciju papildu laidieni 1,1 mljrd. *euro* apmērā, saglabājoties augstam investoru pieprasījumam pēc valsts vērtspapīriem izsolēs. Papildus aizņēmumiem kapitāla tirgū 2023. gadā Latvija veica 15 gadu aizņēmumu no Eiropas Investīciju bankas 200 milj. *euro* apmērā spēkā esošā līguma ietvaros, kas bija pieejams valsts budžeta līdzfinansējuma nodrošināšanai ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda projektiem. 2023. gadā būtiski pieauga Latvijas iedzīvotāju pieprasījums pēc krājobligācijām, sasniedzot augstāko emitēto krājobligāciju apjomu kopš šī instrumenta ieviešanas – gada beigās tas bija 253 milj. *euro*.

¹ saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju; datu avots: [Statistics | Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat)

² saskaņā ar EKS'2010 metodoloģiju

³ saskaņā ar nacionālo metodoloģiju, bez atvasinātajiem finanšu instrumentiem

2023. gadā valsts budžets izpildīts, īstenojot likumā “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” noteiktos vidēja termiņa budžeta politikas prioritāros attīstības virzienus – drošība, izglītība, enerģētika, konkurētspēja, dzīves kvalitāte, cilvēka un sabiedrības veselība.

Konsolidētajā kopbudžetā (valsts un pašvaldību budžetu izpilde⁴) 2023. gadā bija finansiālais deficīts 1 330,0 milj. *euro*, kas ir par 93,9 milj. *euro* mazāks salīdzinājumā ar 2022. gada rādītāju. Pārskata gadā ievērojami pieauguši izdevumi ES fondu līdzfinansētu projektu īstenošanai, galvenokārt noslēdzoties Kohēzijas politikas fondu 2014.-2020. gada plānošanas periodam, savukārt izdevumi atbalsta pasākumiem kopbudžetā 2023. gadā bijuši būtiski zemākā apmērā nekā gadu iepriekš. Energoatbalstam 2023. gadā izlietoti 454,4 milj. *euro*, nozīmīgu daļu no tā veido siltumenerģijas un elektroenerģijas izmaksu pieauguma kompensācijas uzņēmumiem un mājsaimniecībām, savukārt sociālie pabalsti bija mērķētāki un tika piešķirti, ņemot vērā ienākumu līmeni. Izdevumi atbalsta pasākumiem Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai 2023. gadā būtiski samazinājušies – izmantoti 76,8 milj. *euro* no 2023. gadā plānotajiem 109,9 milj. *euro*. No plānotajiem 102 milj. *euro* Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam 2023. gadā realizēti pasākumi 67,9 milj. *euro* apmērā⁵.

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumos 2023. gadā saņemti 15,6 mljrd. *euro*, kas ir par 1,3 mljrd. *euro* jeb 9,3 % vairāk, salīdzinot ar 2022. gadu. Kopbudžeta ieņēmumu pieaugumu galvenokārt nodrošināja nodokļu ieņēmumi. 2023. gadā tie iekasēti 12,6 mljrd. *euro* apmērā un bija par 1 mljrd. *euro* jeb 9 % augstāki nekā 2022. gadā. Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu palielinājums 2023. gadā galvenokārt saistīts ar augsto pieaugumu darbaspēka, kā arī pievienotās vērtības nodokļu ieņēmumos.

Konsolidētā kopbudžeta izdevumi 2023. gadā sasniedza 16,9 mljrd. *euro*, kas ir par 1,2 mljrd. *euro* jeb 7,9 % vairāk nekā 2022. gadā, ko ietekmēja ievērojami lielāks ES fondu finansējuma izlietojums, savukārt izdevumi Covid-19 atbalsta pasākumu finansēšanai būtiski samazinājās.

Konsolidētā kopbudžetā kapitālie izdevumi 2023. gadā veidoja 1 457,5 milj. *euro*, par 177,2 milj. *euro* jeb 13,8 % pārsniedzot 2022. gada līmeni. Valsts pamatbudžetā kapitālie izdevumi salīdzinājumā ar 2022. gadu pieauguši par 187,3 milj. *euro* jeb 18,0 % – gan ES fondu projektu īstenošanai, lielākoties satiksmes nozarē, gan pamatfunkciju bruto pamatkapitāla veidošanai pārsvarā aizsardzības un iekšlietu nozaru investīciju projektiem. Pašvaldību budžetā kapitālo izdevumu pieaugums 2023. gadā bijis neliels, samazinoties būvniecības projektiem, savukārt palielinoties izdevumiem kapitālā remonta un rekonstrukciju projektiem.

Pašvaldību budžetā 2023. gads noslēgts ar deficītu 156,0 milj. *euro* apmērā, kas ir bilances pasliktinājums par 218,9 milj. *euro* salīdzinājumā ar 62,9 milj. *euro* pārpalikumu 2022. gadā. Neskatoties uz ieņēmumu kāpumu par 227,9 milj. *euro* jeb 7,0 %, izdevumi pašvaldību budžetā 2023. gadā pieauga ievērojami straujāk. Salīdzinot ar 2022. gadu, izdevumi bijuši par 446,7 milj. *euro* jeb 14,0 % lielāki, kas ir straujākais pieaugums starp budžeta līmeņiem. Pieaugums vērojams gandrīz visās izdevumu pozīcijās, tostarp lielākais kāpums bijis izdevumiem

⁴ saskaņā ar naudas plūsmas metodi

⁵ Datu avots: Finanšu ministrija <https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-visparejas-valdibas-budzeta-deficits-2023-gada-bija-zemaks-neka-prognozets>

atlīdzībai, kas bija par 234,7 milj. *euro* jeb 16,4 % augstāki nekā 2022. gadā. Pieaugums saistīts ar būtisku minimālās algas celšanu valstī, kā arī ar izdevumu pieaugumu pedagogu atalgojumam. Savukārt, kapitālie izdevumi pašvaldību budžetā 574,7 milj. *euro* apmērā 2023. gadā auguši vien par 2,7 % jeb 15,1 milj. *euro*. Mazāk nekā pērn tērēts būvniecības projektiem un transporta būvēm, savukārt kapitālā remonta un rekonstrukciju projektiem izdots teju par 30,0 milj. *euro* vairāk.

Likumā “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” noteiktajiem vidēja termiņa budžeta politikas prioritārajiem attīstības virzieniem joprojām saglabājas ļoti augsta nenoteiktība un ārējie riski, īpaši saistībā ar ģeopolitisko situāciju un karu Ukrainā, kā arī ar eirozonas ekonomikas attīstību un situāciju pasaulē kopumā, kas kavē investīciju lēmumu pieņemšanu un mazina patērētāju konfidenci.

Latvijas Stabilitātes programmā 2024.-2028. gadam 2024. gads raksturots ar izaugsmes atjaunošanos, inflācijas strauju samazināšanos, energoresursu cenu stabilizēšanos, noturīgu darba tirgu un kopumā norāda uz valsts ekonomikas noturību pret ārējiem ekonomiskajiem šokiem. Saskaņā ar Finanšu ministrijas 2024. gada februāra novērtējumu 2024. gadam IKP pieaugums ir prognozēts 1,4 %, bet 2025. gadam – 2,9 %. Nākamajos divos gados – 2026. un 2027. gadā – tiek prognozēta lēnāka ekonomikas izaugsme attiecīgi par 2,5 % un 2,3 %.

Pēc strauja vispārējās valdības budžeta deficīta samazināšanās posma, kad laikā no 2021. līdz 2023. gadam tas samazinājās no 7,2 % no IKP līdz 2,2 %, 2024. gadā plānotais deficīts būtiski pieaugs un sasnies 2,9 % no IKP apmēru, pietuvojoties 3 % no IKP robežvērtībai. Scenārijā pie nemainīgas politikas vispārējās valdības budžeta deficīts 2025. gadā tiek prognozēts 2,7 %, 2026. gadā 2,2 %, 2027. gadā 2,0% un 2028. gadā 1,7%. Vājākas izaugsmes un inflācijas diktētā ieņēmumu dinamika, algu pieaugums publiskajā sektorā, veselības izdevumu pieaugums un nepieciešamība strauji un būtiski palielināt izdevumus iekšējai un ārējai drošībai ir atstājusi savu ietekmi uz deficīta prognozi.

Tā kā ES vispārējā izņēmuma klauzula sākot ar 2024. gadu ir atcelta un no 2024. gada 30. aprīļa ir stājies spēkā jaunais ES fiskālās politikas regulējums, augstais deficīta līmenis 2024. gadā un relatīvi lēnais tā samazinājums nemainīgas politikas apstākļos norāda, ka situācija valsts publiskajās finansēs tuvākajos gados būs saspringta.

Latvijas Republikas konsolidētais 2023. gada pārskats (turpmāk – Pārskats) sagatavots atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību 31. panta prasībām un struktūrai, kas noteikta Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumos Nr. 652 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” par periodu no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim, apkopojot informāciju no ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību pārskatiem, ikgadējā pārskata par valsts budžeta finanšu uzskaiti un ikgadējā pārskata par Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem.

Pārskatā ietvertie valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu gada pārskati un pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu gada pārskati sagatavoti atbilstoši Grāmatvedības likumam, likumam “Par pašvaldību budžetiem”, likumam “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” un citiem normatīvajiem aktiem budžeta un grāmatvedības jomā.

ZIŅOJUMS PAR LATVIJAS REPUBLIKAS KONSOLIDĒTO 2023. GADA PĀRSKATU

Pārskatu veido divi sējumi, kopā 557 lpp. Pārskata 1. sējumā iekļauti 2023. gada finanšu pārskati – valsts konsolidētā grāmatvedības bilance, konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem, konsolidētais naudas plūsmas pārskats, konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats un finanšu pārskatu pielikums ar skaidrojumiem.

Pārskata 2. sējumā iekļauta informācija par budžetu izpildi 2023. gadā, kas sastāv no konsolidētā kopbudžeta izpildes pārskata un tā pielikumiem – pielikuma, kurā sniedz skaidrojumu par konsolidētā kopbudžeta izpildi, konsolidētā valsts budžeta izpildes pārskata un konsolidētā pašvaldību budžeta izpildes pārskata.

Finanšu ministrs (paraksts*) A. Ašeradens

Valsts kases pārvaldnieks (paraksts*) K. Āboliņš

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Konsolidētā grāmatvedības bilance

(tūkst. euro)

Konta Nr.	Posteņa nosaukums	Piezīmes/ visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	B	C	1	2
AKTĪVS				
1000	Ilgtermiņa ieguldījumi		34 147 744	30 752 808
1100	Nemateriālie ieguldījumi	KB.1.1.; V1.; V3.; V4.	259 815	214 403
1200	Pamatlīdzekļi	KB.1.2.; V1.; V3.; V4.; V7.; V9; CITA	15 170 516	14 409 419
1300	Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.; V8.; V9.	16 242 660	13 924 637
1400	Ilgtermiņa prasības	KB.1.4.; V5.; V9.	568 792	347 903
1500	Ieguldījuma īpašumi	KB.1.5.; V1.; V3.; V4.	681 918	641 697
1600	Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	KB.1.6.; V4.	1 224 043	1 214 749
2000	Apgrozāmie līdzekļi		6 443 011	6 362 489
2100	Krājumi	KB.2.1.; V1.; V3.; V4.	1 545 556	1 283 782
2300	Īstermiņa prasības	KB.2.3.; V5.; V9.	1 895 383	2 139 354
2400	Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem	KB.2.4.	528 115	498 245
2500	Īstermiņa finanšu ieguldījumi	KB.2.5.; V9.	74 314	32 020
2600	Naudas līdzekļi	KB.2.6.; V1.	2 399 643	2 409 088
	BILANCE (1000+2000)		40 590 755	37 115 297
PASĪVS				
3000	Pašu kapitāls		8 910 339	8 380 843
3300	Rezerves	KB.3.3.	2 301 424	1 929 252
3500	Budžeta izpildes rezultāti	KB.3.5., V7.	6 608 915	6 451 591
4000	Uzkrājumi	KB.4.; V6.	2 710 918	2 802 529
5000	Saistības		28 969 498	25 931 925
5100	Ilgtermiņa saistības	KB.5.1.; V7.; V9.	23 486 568	20 512 445
5200- 5900	Īstermiņa saistības	KB.5.2.-5.9.; V5.; V7.; V9.	5 482 930	5 419 480
	BILANCE (3000+4000+5000)		40 590 755	37 115 297
ZEMBILANCE				
9100	Zembilances aktīvi	KB.9.1.	925 176	914 325
9500	Zembilances pasīvi	KB.9.5.; V6.; V9.	7 063 553	5 776 028

Finanšu ministrs

(paraksts*)

A.Ašeradens

Valsts kases pārvaldnieks

(paraksts*)

K.Āboliņš

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darījuma apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
A1	Ieņēmumi (A11 līdz A19 rindas summa)		17 729 961	16 929 595
A11	Nodokļu ieņēmumi	V5.	12 612 693	11 689 500
A12	Nenodokļu ieņēmumi	V5.	904 204	817 653
A13	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	V4.	511 054	453 731
A14	Ārvalstu finanšu palīdzība		1 416 719	1 410 157
A16	Ziedojumi un dāvinājumi	V1.	55 339	22 171
A18	Procentu ieņēmumi		173 777	62 438
A19	Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā	V6.	2 056 175	2 473 945
A2	Izdevumi (A21 līdz A31 rindas summa)		17 613 510	16 397 116
A21	Atalgojums		2 774 714	2 386 748
A22	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas		912 194	754 376
A23	Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		44 169	40 497
A24	Pakalpojumi	V4.	1 303 403	1 161 415
A25	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika	V4.	606 879	570 626
A26	Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		32 123	31 086
A27	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		8 890 022	8 470 812
A28	Procentu izdevumi		374 714	206 177
A30	Nolietojuma un amortizācijas izmaksas		817 640	783 022
A31	Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā	V6.	1 857 652	1 992 357
A	Ieņēmumu un izdevumu rezultāts (A1 – A2)		116 451	532 479
N1	Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no finanšu instrumentiem	V9.	12 086	-6 930
N2	Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas		28 787	21 168
REZ	Budžeta izpildes rezultāts (A + N1 + N2)		157 324	546 717

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darbības apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
I	Ieņēmumi kopā (A1 + B1 + C1 + D1)		29 075 005	24 919 005
II	Izdevumi kopā (A2 + B2 + C2 + D2)		29 070 913	25 061 966
A	Naudas līdzekļu plūsma no pamatdarbības (A1 – A2)		273 045	-49 487
A1	Ieņēmumi no pamatdarbības (A11 līdz A19 rindas summa)		16 413 350	14 970 560
A11	Nodokļu ieņēmumi		13 376 195	12 246 007
A12	Nenodokļu ieņēmumi		907 576	738 711
A13	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		493 679	418 656
A14	Ārvalstu finanšu palīdzība		1 489 940	1 522 785
A15	Transferti		132	0
A16	Ziedojumi un dāvinājumi	VI.	1 841	1 614
A17	Aizdevumu atmaksas		33 133	21 629
A18	Procentu ieņēmumi		90 509	14 809
A19	Citi ieņēmumi no pamatdarbības		20 345	6 349
A2	Izdevumi no pamatdarbības (A21 līdz A19 rindas un A32 līdz A33 rindas summa)		16 140 305	15 020 047
A21	Atalgojums		2 724 507	2 363 821
A22	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas		1 641 182	1 444 679
A23	Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		45 051	40 948
A24	Pakalpojumi		1 458 457	1 286 611
A25	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		777 526	954 775
A26	Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		27 299	24 011
A27	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		9 376 903	8 822 294
A28	Procentu izdevumi		449	7 589
A32	Aizdevumu izsniegšana		85 589	69 139
A33	Citi izdevumi no pamatdarbības		3 341	6 179
B	Naudas līdzekļu plūsma no ieguldījumu darbības (B1 – B2)		-1 488 543	-1 356 148
B1	Ieņēmumi no ieguldījumu darbības (B11 līdz B15 rindas summa)		106 567	66 085
B11	Nemateriālo ieguldījumu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		105	114
B12	Pamatlīdzekļu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		48 419	55 526
B13	Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana		87	379
B14	Procentu ieņēmumi		332	160
B15	Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības		57 624	9 905
B2	Izdevumi no ieguldījumu darbības (B21 līdz B27 rindas summa)		1 595 110	1 422 233
B21	Nemateriālo ieguldījumu iegāde un avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		43 300	32 065
B22	Nemateriālo ieguldījumu izveidošana		53 966	38 167
B23	Pamatlīdzekļu iegāde un avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		687 946	614 265

(tūkst. euro)

Kods/ piezīmes numurs	Posteņa nosaukums vai darbības apraksts	Visaptverošās piezīmes numurs	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
A	B	C	1	2
B24	Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		668 917	589 533
B25	Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde		51 961	148 022
B26	Procentu izdevumi		1 014	177
B27	Citi izdevumi no ieguldījumu darbības		88 005	5
C	Naudas līdzekļu plūsma no finansēšanas darbības (C1 – C2)		1 293 983	1 284 620
C1	Ieņēmumi no finansēšanas darbības (C11 līdz C13 rindas summa)		3 619 042	2 225 402
C11	Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri		3 568 271	2 197 335
C12	Procentu ieņēmumi		4 418	28 067
C13	Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības		46 353	0
C2	Izdevumi no finansēšanas darbības (C21 līdz C23 rindas summa)		2 325 059	940 782
C21	Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri		2 096 768	752 014
C22	Procentu izdevumi		228 291	188 769
D	Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem (D1 - D2)		-74 393	-21 946
D1	Ieņēmumi no piesaistītajiem līdzekļiem		8 936 046	7 656 958
D2	Izdevumi no piesaistītajiem līdzekļiem		9 010 439	7 678 904
III.	Naudas līdzekļu plūsma kopā (I. - II.)		4 092	-142 961
IV.	Naudas plūsma kopā (III.)		4 092	-142 961
V.	Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts (+,-)		-13 527	2 487
VI.	Naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā (NL1 - NL2)		9 435	140 474
NL1.	Naudas līdzekļu un noguldījumu atlikums perioda sākumā		2 409 088	2 549 562
NL2.	Naudas līdzekļu un noguldījumu atlikums perioda beigās		2 399 653	2 409 088

4. tabula

Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats

(tūkst. euro)

Kods	Periods	Apraksts	Pašu kapitāls						pavisam
			rezerves			budžeta izpildes rezultāts			
			finanšu instrumentu patiesās vērtības rezerve	pārējās rezerves	kopā (1. + 2.)	iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts	pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	kopā (4. + 5.)	
A	B	C	1	2	3	4	5	6	7
301		Iepriekšējā pārskata perioda sākumā	-7 365	576 400	569 035	8 406 761	-1 289 281	7 117 480	7 686 515
312		kļūdu labojumi	0	1 234 244	1 234 244	-27 607	-1 184 999	-1 212 606	21 638
313	Iepriekšējais pārskata periods	Iepriekšējā pārskata perioda sākumā ar kļūdu labojumu	-7 365	1 810 644	1 803 279	8 379 154	-2 474 280	5 904 874	7 708 153
314		palielinājums	8 413	152 336	160 749	0	3 500 833	3 500 833	3 661 582
315		samazinājums	0	-34 776	-34 776	0	-2 954 116	-2 954 116	-2 988 892
316		pārvietošana starp 3000	0	0	0	-2 474 280	2 474 280	0	0
302		Iepriekšējā pārskata perioda beigās/pārskata perioda sākumā	1 048	1 928 204	1 929 252	5 904 874	546 717	6 451 591	8 380 843
324		palielinājums	0	417 551	417 551	0	2 976 811	2 976 811	3 394 362
325		samazinājums	-1 048	-44 331	-45 379	0	-2 819 487	-2 819 487	-2 864 866
326	Pārskata periods	pārvietošana starp 3000	0	0	0	546 717	-546 717	0	0
303		Pārskata perioda beigās	0	2 301 424	2 301 424	6 451 591	157 324	6 608 915	8 910 339

Finanšu pārskata pielikums

2023. gada finanšu pārskats sagatavots atbilstoši likumam “Par grāmatvedību”, Likumam par budžetu un finanšu vadību, likumam “Par valsts budžetu 2023. gadam”, likumam “Par pašvaldību budžetiem” un citiem normatīviem aktiem, kas nosaka budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti un pārskatu sagatavošanu.

Finanšu pārskats sagatavots, ievērojot uzkrāšanas, naudas plūsmas (piemēram, attiecībā uz naudas plūsmas pārskatu), piesardzības un darbības turpināšanas principus. Finanšu un nefinanšu informācija sagatavota atbilstoši vispārpieņemtām pārskatu kvalitātes prasībām – patiesums, nozīmīgums, saprotamība, savlaicīgums, salīdzināmība un pārbaudāmība.

Finanšu pārskatā konsolidēti ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību (turpmāk – budžeta iestādes) konsolidētie gada pārskati, ikgadējais pārskats par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem (turpmāk – VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē) un ikgadējais pārskats par valsts budžeta finanšu uzskaiti (turpmāk – valsts budžeta finanšu uzskaitē).

Ministriju un centrālo valsts iestāžu konsolidētajos gada pārskatos ir iekļauti valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu (turpmāk – valsts budžeta iestādes) gada pārskati.

Pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos ir iekļauti pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu (turpmāk – pašvaldību budžeta iestāžu) gada pārskati.

2023. gadā budžeta iestādes grāmatvedības uzskaiti kārtoja un gada pārskatus sagatavoja atbilstoši 2018. gada 13. februāra noteikumiem Nr. 87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 87) un Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 652 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 652).

Normatīvie akti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites un pārskatu sagatavošanas jomā izstrādāti, piemērojot Starptautisko publiskā sektora grāmatvedības standartu (turpmāk – SPSGS) prasības atbilstoši Latvijas situācijai un prasību atbilstība konkrētām SGSPS 2015. gada redakcijām apkopota tabulā. Atbilstoši Valsts kases pašnovērtējumam normatīvo aktu atbilstība SPSGS 2023. gadā bija 90,1 %. Latvijas normatīvo aktu atbilstību SPSGS 2020. gadā vērtēja arī EUROSTAT un šis novērtējums sasniedza 93 %, kas pārsniedz Valsts kases novērtēto atbilstību.

SPSGS nosaukums	Normatīvo aktu atbilstība SPSGS 2015.gada redakcijai
“Publiskā sektora vienību vispārīgo finanšu ziņojumu sniegšanas konceptuālās pamatnostādnes”	Atbilst
SPSGS 1 “Finanšu pārskatu sniegšana”	Atbilst
SPSGS 2 “Naudas plūsmas pārskats”	Atbilst
SPSGS 3 “Grāmatvedības politika, izmaiņas grāmatvedības aplēsēs un kļūdas”	Atbilst
SPSGS 4 “Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme”	Atbilst
SPSGS 5 “Aizņēmumu izmaksas”	Atbilst
SPSGS 6 “Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati”	Daļēji atbilst
SPSGS 7 “Ieguldījumi asociētajās kapitālsabiedrībās”	Atbilst
SPSGS 8 “Ieguldījumi kopīgi kontrolētajos pasākumos”	Nav attiecināms
SPSGS 9 “Ieņēmumi no apmaiņas darījumiem”	Atbilst
SPSGS 11 “Būvlīgumi”	Nav attiecināms
SPSGS 12 “Krājumi”	Atbilst
SPSGS 13 “Noma”	Atbilst
SPSGS 14 “Notikumi pēc bilances datuma”	Atbilst
SPSGS 16 “Ieguldījuma īpašumi”	Atbilst

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

SPSGS nosaukums	Normatīvo aktu atbilstība SPSGS 2015.gada redakcijai
SPSGS 17 "Pamatlīdzekļi"	Atbilst
SPSGS 18 "Informācijas sniegšana pa segmentiem"	Nav plānots ieviest
SPSGS 19 "Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi"	Atbilst
SPSGS 20 "Informācijas uzrādīšana par saistītajām pusēm"	Nav plānots ieviest
SPSGS 21 "Naudas līdzekļus neienesošu aktīvu vērtības samazināšanās"	Atbilst
SPSGS 22 "Finanšu informācijas uzrādīšana par vispārējās valdības sektoru"	Nav plānots ieviest
SPSGS 23 "Ieņēmumi no darījumiem bez apmaiņas (nodokļi un pārvedumi)"	Atbilst
SPSGS 24 "Budžeta informācijas sniegšana finanšu pārskatos"	Atbilst
SPSGS 25 "Darbinieku labumi"	Atbilst
SPSGS 26 "Naudas līdzekļus ienesošu aktīvu vērtības samazināšanās"	Atbilst
SPSGS 27 "Lauksaimniecība"	Atbilst
SPSGS 28 "Finanšu instrumenti: informācijas sniegšana"	Atbilst
SPSGS 29 "Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana"	Atbilst
SPSGS 30 "Finanšu instrumenti: informācijas uzrādīšana"	Atbilst
SPSGS 31 "Nemateriālie aktīvi"	Atbilst
SPSGS 32 "Vienošanās par pakalpojumu koncesiju: Koncesijas devējs"	Atbilst

Atbilstoši Likumam par budžetu un finanšu vadību 2023. gada finanšu pārskatā ir apkopoti 14 ministriju, 15 centrālo valsts iestāžu un 43 pašvaldību 2023. gada konsolidētie gada pārskati un divi ikgadējie pārskati.

Finanšu pārskata sagatavošanā izmantoti šādi konsolidācijas veidi:

- pārskatu apvienošana, summējot visus pārskatos minētos rādītājus un veidojot pārskatu kopsavilkumus;
- finanšu pārskatu datus koriģēšana, piemērojot vienādas grāmatvedības uzskaites metodes un novērtēšanas principus;
- savstarpējo darījumu rezultāta vai atlikumu (pēc uzkrāšanas principa) izslēgšana, kas veikta starp konsolidācijā iesaistītajām institucionālo sektoru struktūrām.

Finanšu pārskatā iekļauta šāda finanšu informācija:

- konsolidētā grāmatvedības bilance;
- konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem;
- konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats;
- konsolidētais naudas plūsmas pārskats;
- finanšu pārskata pielikums, kurā sniegti skaidrojumi par:
 - grāmatvedības uzskaites principiem;
 - pārskata sagatavošanas principiem;
 - finanšu instrumentu risku pārvaldīšanu;
 - finanšu pārskata posteņiem.

Strukturālās izmaiņas

2023. gadā turpinājās pašvaldību reorganizācija Administratīvi teritoriālās reformas ietvaros. Pašvaldības samazināja budžeta iestāžu skaitu, apvienojot iestādes kā vienu nodokļu maksātāju, piemēram, reorganizētas izglītības iestādes un pagastu pārvaldes. Pārskata gadā turpinājās arī pašvaldību administratīvo funkciju centralizācija.

Lai nodrošinātu valsts pārvaldes institucionālās sistēmas pilnveidošanu un darbības efektivitāti ar Ministru kabineta rīkojumu ar 2023. gada 1. martu likvidēts Ministru prezidenta pakļautībā esošais Pārresoru koordinācijas centrs (PKC), pievienojot to Valsts kancelejai. Valsts kanceleja ir PKC funkciju, pārvaldes uzdevumu, tiesību, saistību, prasību, informācijas sistēmu, mantas, finanšu līdzekļu, lietvedības un arhīva pārņēmēja.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2022. gada 23. decembra rīkojumu Nr. 968 "Par Ekonomikas ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas reorganizāciju un Klimata un enerģētikas ministrijas izveidošanu" ar 2023. gada 1. janvāri reorganizēta Ekonomikas ministrija un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un izveidota Klimata un enerģētikas ministrija.

Naudas vienība

Grāmatvedības uzskaitē par vērtības mēru lietota naudas vienība *euro*. Finanšu pārskati sagatavoti tūkstošos *euro*, bet skaidrojumi sagatavoti *euro* un uzrādītie skaitļi noapaļoti līdz veseliem skaitļiem.

Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Budžeta iestādēs visi darījumi ārvalstu valūtās pārvērtēti *euro*, izmantojot Eiropas Centrālās bankas publicēto *euro* atsauces kursus, bet, ja konkrētai ārvalstu valūtai nav Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsauces kursa, tad izmantota pasaules finanšu tirgus atzīta finanšu informācijas sniedzēja periodiskajā izdevumā vai tā tīmekļa vietnē publicēto valūtas tirgus kursu attiecība pret *euro*, piemēram "The Financial Times" publicētie ārvalstu valūtu kursi, (turpmāk – grāmatvedībā izmantotais ārvalstu valūtas kurss), kas ir spēkā darījuma dienas sākumā.

Ieņēmumus vai izdevumus, kas rodas no valūtas kursa svārstībām starp ieņēmumu vai izdevumu atzīšanas dienu un naudas saņemšanas vai samaksāšanas dienu, atzīst attiecīgā pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos.

Monetāro posteņu – naudas līdzekļu ārvalstu valūtā, prasību un saistību, kas saņemamas vai maksājamas ārvalstu valūtā, atlikumi pārrēķināti *euro* atbilstoši grāmatvedībā izmantotajam ārvalstu valūtas kursam, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās darba dienas beigās. Atlikumu izmaiņas no valūtas kursa svārstībām atzītas pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos.

1.1. tabula. Grāmatvedībā izmantotie ārvalstu valūtas kursi (*euro*)

Valūta	31.12.2023.	31.12.2022.
USD	1.10500	1.0666
CHF	1.926	1.9847
GBP	0.86905	0.88693
DKK	7.4529	7.4365
SEK	11.096	11.1218
XDR	0.820766	0.801601

Aplēšu izmantošana

Sagatavojot finanšu pārskatu, ņemtas vērā aplēses un pieņēmumi, kas ietekmējuši atsevišķu posteņu atlikumus, kā arī iespējamo aktīvu un saistību novērtējumu. Iespējamie nākotnes notikumi var ietekmēt pieņēmumus, pamatojoties uz kuriem veiktas attiecīgās aplēses.

Finanšu pārskata posteņu novērtēšanā izmantotās aplēses un pieņēmumi aprakstīti sadaļā "Grāmatvedības uzskaites principu apraksts" pie katra attiecīgā posteņa. Pārskata gadā aplēšu metodes maiņa nav veikta.

Būtiskuma līmenis

Finanšu pārskata pielikums sagatavots, ņemot vērā konsolidētajam saimnieciskā gada pārskatam noteikto būtiskuma līmeni, kā arī Valsts kases noteikto būtiskuma līmeni budžeta iestāžu 2023. gada konsolidēto gada pārskatu vai gada pārskatu un Valsts kases un VID ikgadējo pārskatu posteņu izmaiņu skaidrojumiem, kas publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē.

Budžeta iestādes grāmatvedības uzskaitē piemēro attiecīgās ministrijas, centrālās valsts iestādes un pašvaldības noteikto būtiskuma līmeni saskaņā ar tās vienoto grāmatvedības uzskaites kārtību, ko ievēro visas finanšu pārskatu konsolidācijā iesaistītās iestādes.

Iepriekšējo periodu kļūdu labojumi

Būtiski iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē veikti, pamatojoties uz Valsts kases noteikto būtiskuma līmeni 2023. gadam katrai budžeta iestādei, tai skaitā Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai un VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaites nodrošināšanai, kas publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē.

Konsolidētajam finanšu pārskatam būtiskuma līmenis kļūdu labojumiem noteikts 8 125 000 *euro*.

Ja ministriju, centrālo valsts iestāžu vai pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos finanšu pārskatu posteņu atzīšanā, novērtējumā, izklāstā vai norādīšanā ir pieļautas būtiskas kļūdas, kas nav labotas auditētajos konsolidētajos gada pārskatos, tad Valsts kase koriģē finanšu pārskatu saskaņā ar Valsts kases iekšējos dokumentos noteikto būtiskuma līmeni par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegtajiem būtiskiem koriģējošiem notikumiem pēc bilances datuma.

Finanšu pārskatā būtisku iepriekšējo periodu kļūdu labojumi uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju, korekcijas veicot:

- iepriekšējo gadu budžeta izpildes rezultātā;
- atbilstošajā bilances aktīva vai pasīva postenī.

Pārējie iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi veikti pārskata gada ieņēmumos vai izdevumos un atbilstošajā bilances aktīva vai pasīva postenī.

Notikumi pēc bilances datuma

Finanšu pārskatā uzrādīti tādi būtiski notikumi pēc pārskata gada beigām, kas ietekmē valsts un pašvaldību budžetu finansiālo stāvokli bilances datumā (koriģējošie notikumi).

Finanšu pārskata posteņu skaidrojuma sadaļā "Notikumi pēc bilances datuma" sniegta informācija par būtiskiem nekoriģējošiem notikumiem pēc pārskata gada beigām, kas liecina par apstākļiem, kas radušies pēc bilances datuma, neattiecas uz pārskata gadu, bet nākotnē varētu būtiski ietekmēt finanšu pārskata rādītājus.

Valsts kontroles un zvērinātu revidentu atzinumi

Valsts kontrole, veicot finanšu revīziju, sniedz atzinumu par pārskata sagatavošanas pareizību un par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei. Atzinuma par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei uzdevums ir sniegt izvērtējumu ministrijas vai centrālās valsts iestādes vadībai, vai revīzijas laikā ir gūta pārliecība, ka valsts pārvalde ievēro tiesību aktus un ar valsts resursiem rīkojas efektīvi.

Valsts kontroles atzinumus par 2023. gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 14 ministrijas un 12 centrālās valsts iestādes. Atbilstoši tiesību aktos noteiktajam 2 centrālās valsts iestādes¹ saņēmušas zvērinātu revidentu atzinumus.

Valsts kontroles vai zvērinātu revidentu atzinumus saņēmušas:

- bez iebildēm – 11 ministrijas un 13 centrālās valsts iestādes;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu – 3 ministrijas un 2 centrālās valsts iestādes².

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām zvērinātu revidentu atzinumus par gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 42 pašvaldības, tai skaitā:

- bez iebildēm – 30 pašvaldības;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu – 7 pašvaldības³;
- ar iebildēm – 2 pašvaldības⁴;
- ar iebildēm un ar norādītu apstākļu akcentējumu – 3 pašvaldības⁵.

Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība nav saņēmusi zvērināta revidenta atzinumu par gada pārskata sagatavošanas pareizību. Valsts kontrole Latvijas Republikas konsolidētā 2023. gada pārskata revīzijas apjomā kā atbilstības jautājumu iekļāva Rēzeknes valstspilsētas pašvaldību ar mērķi vērtēt pašvaldības budžeta vadības atbilstību tiesību aktiem un uzņemto saistību pilnīgumu, sniedzot par to ierobežotas pārliecības atzinumu.

Valsts kontroles sniegtie atzinumi par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2023. gada pārskatiem ir pieejami Valsts kontroles tīmekļvietnē. Valsts kases tīmekļvietnē ir pieejami ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu gada pārskati ar pievienotiem Valsts kontroles vai zvērinātu revidentu atzinumiem.

Finanšu pārskata sagatavošanas ietvaros izvērtējot Valsts kontroles un zvērinātu revidentu sniegtos atzinumus par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību konsolidētajiem gada pārskatiem atbilstoši finanšu pārskatam noteiktajam būtiskuma līmenim kļūdu labojumiem, korekcijas nav veiktas.

¹ Saeima un Valsts kontrole

² Kultūras ministrija, Satiksmes ministrija, Veselības ministrija, Centrālā vēlēšanu komisija un Ministru kabinets

³ Alūksnes novada pašvaldība, Balvu novada pašvaldība, Jēkabpils novada pašvaldība, Līvānu novada pašvaldība, Ropažu novada pašvaldība, Talsu novada pašvaldība un Valmieras novada pašvaldība

⁴ Jelgavas valstspilsētas pašvaldība un Liepājas valstspilsētas pašvaldība

⁵ Ogres novada pašvaldība, Preiļu novada pašvaldība un Valkas novada pašvaldība

Grāmatvedības uzskaites principu apraksts

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa

2023. saimnieciskā gada laikā veikta šādu grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa:

no zembilances izslēgti budžeta iestāžu nomātie aktīvi saskaņā ar operatīvās nomas līgumiem. Informācija par iespējamām saistībām par minētajiem līgumiem uzrādīta Zembilances postenī “Nākotnes nomas maksājumi” un finanšu pārskata posteņu skaidrojuma vispārīgajā piezīmē “V4. Informācija par operatīvo nomu”.

Aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas

Finanšu pārskatā nodalītas aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

Par ilgtermiņa aktīviem grāmatvedībā atzīti aktīvi vai to daļa, kuru lietošana vai turēšana plānota ilgāk par vienu saimniecisko gadu vai apmaksā paredzēta vēlāk kā gadu pēc bilances datuma. Īstermiņa aktīvi ir aktīvi vai to daļa, kuru lietošana, turēšana vai apmaksā paredzēta nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma. Īstermiņa aktīvu sastāvā klasificēti arī tādi finanšu ieguldījumi, kurus iespējams realizēt jebkurā laikā.

Par ilgtermiņa saistībām grāmatvedībā atzītas saistības vai to daļa, kuru atmaksas termiņš iestājas vēlāk kā gadu pēc bilances datuma. Īstermiņa saistības ir saistības vai to daļa, kuru atmaksas termiņš iestājas nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma.

Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi ir ilgtermiņa ieguldījumi, kam nepiemīt lietiskā forma. Pārsvārā tās ir lietošanas tiesības, kurām paredzētais lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un kas paredzētas budžeta iestāžu funkciju izpildei.

Nemateriālos ieguldījumus sākotnēji atzīst to iegādes vai izveidošanas vērtībā, kas ietver attiecīgā nemateriālā ieguldījuma pirkšanas cenu un visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādāto vai izveidoto objektu līdz dienai, kad tas nodots lietošanā, piemēram, izmaksas par neatskaitāmiem nodokļiem, darba samaksu, kas tieši radusies nemateriālā ieguldījuma iegādes vai izveidošanas procesā, ieviešanas izmaksas.

Nemateriāliem ieguldījumiem amortizāciju (vērtības norakstīšanu) aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam, sākotnējo vērtību sistemātiski sadalot pa periodiem (lineārā metode), uzskaita kā uzkrāto amortizāciju un atzīst pārskata perioda pamatdarbības izdevumos.

Nemateriālajiem ieguldījumiem, kuru vērtība laika gaitā pieaug un kurus plāno lietot neierobežotu laika periodu, amortizāciju neaprēķina – pārskata gadā 1,8 % nemateriāliem aktīviem.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz nemateriālā ieguldījuma vērtības būtisku samazinājumu:

- vismaz par 90 procentiem samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo nemateriālo ieguldījumu;
- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- nemateriālais ieguldījums ir novecojis;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē nemateriālā ieguldījuma paredzēto lietojumu;

- pieņemts lēmums apturēt nemateriālā ieguldījuma izveidošanu pirms tā izveidošanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde nosaka aktīva atgūstamo vērtību. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Nemateriālie ieguldījumi, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaitīti ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites.

Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības budžeta iestādēm) paredzētie nemateriālie ieguldījumi uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā to atlikušajā uzskaites vērtībā.

Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu sastāvā uzskaitīti ilgtermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kas paredzēti budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai. Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un vienības sākotnējās atzīšanas vērtība noteikta, ievērojot normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktās prasības. Nekustamie īpašumi, bioloģiskie aktīvi, bibliotēku fondi, izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi, dārgakmeņi un dārgmetāli, antīkie un citi kultūras un mākslas priekšmeti, vērtslietas un muzeja krājumu priekšmeti uzskaitīti pamatlīdzekļu sastāvā neatkarīgi no vienas vienības atzīšanas vērtības.

Pamatlīdzekļi sākotnēji atzīti to iegādes vai izveidošanas izmaksu vērtībā, kas ietver attiecīgā aktīva pirkšanas cenu un visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādāto vai izveidoto objektu līdz dienai, kad tas nodots lietošanā.

Sākotnēji atzīstot līdz šim neuzskaitītus pamatlīdzekļus, tie novērtēti patiesajā vērtībā, zeme un būves – galvenokārt kadastrālajā vērtībā, mežaudzes – Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam un ievērojot MK noteikumos Nr. 87 noteiktās pamatlīdzekļu nolietojuma normas, sākotnējo vērtību sadalot pa periodiem (lineārā metode), uzskaitot kā uzkrāto nolietojumu un atzīstot pārskata perioda pamatdarbības izdevumos. Ilgtermiņa ieguldījumiem nomātajos pamatlīdzekļos lietderīgās lietošanas laiks noteikts atbilstoši noslēgtā nomas, īres vai apsaimniekošanas līguma darbības termiņam.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv vismaz šādas pazīmes, kas norāda uz pamatlīdzekļu vērtības būtisku samazinājumu:

- vismaz par 90 procentiem samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo pamatlīdzekli;
- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- pamatlīdzeklis ir novecojis vai fiziski bojāts;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē pamatlīdzekļa paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt pamatlīdzekļa izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde nosaka aktīva atgūstamo vērtību. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Zemei, bioloģiskiem un pazemes aktīviem, bibliotēku fondiem, kultūras un mākslas priekšmetiem, muzeju krājuma priekšmetiem, dārgakmeņiem, dārgmetāliem un to

izstrādājumiem, vērtslietām un valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautiem kultūras pieminekļiem, kurus nelieto ikdienā, nolietojumu neaprēķina.

Finanšu nomas (līzinga), kā arī publiskās un privātās partnerības darījumos iegādātos pamatlīdzekļus uzskaita tāpat kā budžeta iestādes īpašumā vai valdījumā esošos pamatlīdzekļus un nolietojumu aprēķina atbilstoši tādiem pašiem noteikumiem, kādi piemērojami pārējiem īpašumā esošiem tās pašas grupas aktīviem.

Likvidētie vai iznīcinātie pamatlīdzekļi izslēgti no uzskaites, atzīstot pārējos izdevumus.

Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības) paredzētie pamatlīdzekļi līdz to atsavināšanai uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā.

Pamatlīdzekļus uzskaita kā atsavināšanai paredzētus, ja tie pašreizējā stāvoklī ir pieejami tūlītējai atsavināšanai un pakļauti normatīvajos aktos noteiktajiem atsavināšanas nosacījumiem, to lietderīgā lietošana ir pārtraukta un to atsavināšana ir ticama. Pamatlīdzekļu atsavināšanu uzskata par ticamu, ja ir spēkā šādi nosacījumi:

- atsavināšana ir pamatota ar normatīvo aktu vai iestādes vadības lēmumu;
- atsavināšanas process ir uzsākts;
- ir pārliecība par atsavināšanas procesa pabeigšanu.

Pamatlīdzekļus, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaita ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites.

Budžeta iestāde, bez atlīdzības nododot pamatlīdzekli citai budžeta iestādei, atzīst pārējos izdevumus pamatlīdzekļa atlikušajā vērtībā, kas veidojas, no pamatlīdzekļa sākotnējās uzskaites vērtības atskaitot vērtības samazinājumu un nolietojumu.

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, uzskaita to sākotnējo vērtību un uzkrāto nolietojumu atsevišķos kontos pamatlīdzekļu sastāvā un turpina aprēķināt nolietojumu pamatlīdzekļu atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā atbilstoši MK noteikumos Nr. 87 noteiktajām pamatlīdzekļu nolietojuma normām un to piemērošanas nosacījumiem.

Budžeta iestāde, veicot kapitālos ieguldījumus valsts un pašvaldību īpašumos, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, palielina to sākotnējo vērtību par valsts vai pašvaldību kapitālo ieguldījumu daļu. Budžeta iestāde savā uzskaitē neatzīst kapitālsabiedrību, ostu pārvalžu vai atvasināto publisko personu veiktos kapitālos ieguldījumus no budžeta iestādes turējumā saņemtajos īpašumos.

Ieguldījuma īpašumi

Ieguldījuma īpašumu sastāvā uzskaitīta zeme un būves, kas nav paredzētas budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai, bet tās iznomā ārpus vispārējās valdības institucionālā sektora struktūrām vai to lietošanas mērķis nav noteikts. Šo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu.

Ieguldījuma īpašumu uzskaitē atbilst pamatlīdzekļu uzskaites pamatprincipiem.

Ieguldījuma īpašumu vērtības samazinājumu pārskata perioda beigās izvērtē, ja konstatētas vismaz šādas vērtības samazinājuma pazīmes:

- pārskata periodā tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas budžeta iestāde, vai tirgos, kuros aktīvs tiek izmantots, ir notikušas izmaiņas, kas nelabvēlīgi ietekmē budžeta iestādi;

- pārskata periodā ir vismaz par vienu procentpunktu palielinājusies diskonta likme, kas lietota, lai aprēķinātu aktīva lietošanas vērtību;
- aktīvs ir novecojis vai fiziski bojāts;
- budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē aktīva paredzēto lietojumu;
- pieņemts lēmums apturēt aktīva izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā;
- ar aktīvu saistīto budžetā paredzēto ienākošo un izejošo naudas plūsmu kopsummas vai budžeta izpildes rezultāta samazināšanās vismaz par 50 procentiem.

Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai

Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskai darbībai paredzēti budžeta iestādes plānveida darbībai lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un mežsaimniecībā ieņēmumu gūšanai. Šo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un tos klasificē ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā neatkarīgi no normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktās vienas aktīva vienības atzīšanas vērtības.

Bioloģiskos aktīvus sākotnēji atzīst to iegādes vai izveidošanas izmaksu vērtībā. Sākotnēji atzīstot līdz šim neuzskaitītus bioloģiskos aktīvus, tie novērtēti patiesajā vērtībā, mežaudzes – Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Pārskata gada beigās mežaudzes novērtētas aktuālajā Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā, bet pārējie bioloģiskie aktīvi novērti patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas.

Starpība starp bioloģisko aktīvu uzskaites vērtību pārskata gada beigās un sākotnējo vērtību vai uzskaites vērtību iepriekšējā pārskata gada beigās iekļauta pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos.

Finanšu ieguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Finanšu ieguldījumu sastāvā uzskaita valsts un pašvaldību finanšu ieguldījumus kapitālsabiedrību, starptautisko un citu organizāciju kapitālā un vērtspapīros, aizdevumus, noguldījumus, samaksātos avansus par finanšu ieguldījumiem. Šajā postenī uzskaitīti arī valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi un pārņēmtie valsts budžeta debitori, kas saistīti ar izsniegtajiem aizdevumiem.

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, to vērtību uzskaita atsevišķos kontos finanšu ieguldījumu sastāvā. Šajā postenī uzrāda privatizācijai vai atsavināšanai nodotos valsts īpašumus un kapitāla daļas, kuru īpašuma tiesības zemesgrāmatā vai kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) reģistrā ir reģistrētas uz valsts vārda privatizāciju (atsavināšanu) veicošās institūcijas personā, un nekustamos īpašumus, kuri nodoti privatizācijai vai atsavināšanai un kurus privatizāciju (atsavināšanu) veicošā institūcija ir ņēmusi valdījumā, bet kuru īpašuma tiesības vēl nav nostiprinātas zemesgrāmatā.

Finanšu ieguldījumus sākotnēji atzīst to rašanās dienā un novērtē patiesajā vērtībā atbilstoši iegādes izmaksām.

Finanšu ieguldījumus, kas klasificēti kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā "Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana".

Finanšu ieguldījumus, kas nav klasificēti kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita izmaksu vērtībā un pārskata perioda beigās nosaka vērtības samazinājumu, ja pastāv attiecīgas pazīmes.

Ieguldījumu radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Finanšu ieguldījumus kapitālsabiedrību kapitālā klasificē kā līdzdalību radniecīgās kapitālsabiedrībās, ja valstij un pašvaldībām kopā pieder vairāk par 50 procentu balsstiesību, vai līdzdalību asociētās kapitālsabiedrībās, ja valstij un pašvaldībām kopā pieder 20-50 procentu balsstiesību. Līdzdalību radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā novērtē un uzskaita saskaņā ar pašu kapitāla metodi.

Budžeta iestāžu ilgtermiņa finanšu ieguldījumi pārējo kapitālsabiedrību kapitālā, kur budžeta iestādei pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, bet valstij un pašvaldībām kopā pieder vairāk par 20 procentiem balsstiesību, finanšu pārskatā pārskata perioda sākumā un beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi.

Pārskata gadā paziņotās, bet nesaņemtās dividendes uzskaitītas, samazinot ilgtermiņa ieguldījuma vērtību.

Aizdevumu uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Valsts un pašvaldību aizdevumi kapitālsabiedrībām, privātpersonām, biedrībām un nodibinājumiem klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Aizdevumi un prasības".

Finanšu pārskatā konsolidēti valsts budžeta finanšu uzskaitē iekļautie valsts aizdevumi pašvaldībām, studējošo un studiju kreditēšanas programmas izpildītājiem un valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskajām personām.

Ieguldījumi vērtspapīros (ilgtermiņa un īstermiņa)

Šajā bilances postenī uzskaita iegādātos ilgtermiņa un īstermiņa vērtspapīrus.

Vērtspapīri klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi".

Noguldījumu uzskaitē (ilgtermiņa un īstermiņa)

Noguldījumu sastāvā uzskaitīti Valsts kases uz laiku brīvo finanšu līdzekļu ieguldījumi depozītos Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās, kā arī budžeta iestāžu noguldījumi kredītiestādēs un Valsts kasē, ja to sākotnējais termiņš ir lielāks par 90 dienām.

Finanšu pārskatā konsolidēti budžeta iestāžu noguldījumi Valsts kasē.

Noguldījumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi".

Finanšu ieguldījumu kapitālsabiedrību un starptautisko organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, uzskaitē

Finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrību un starptautisko organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi".

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi

Valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka ieguldījuma plāna līdzekļus un uzkrāto kapitālu uzskaita pārējo ilgtermiņa finanšu ieguldījumu sastāvā, atbilstoši to vērtībai ieguldīšanas brīdī, vērtības izmaiņām, dzēšot ieguldījuma plāna daļu pensijas pieprasīšanas vai shēmas dalībnieka nāves un citos gadījumos, un pārskata gada beigās atbilstoši līdzekļu pārvaldītāju sniegtai informācijai.

Krājumi

Krājumos uzskaitīti budžeta iestāžu īstermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kas paredzēti to darbības nodrošināšanai, atsavināšanai un materiālu vai izejvielu veidā iesaistīti vai tiks izlietoti saimnieciskās darbības procesā. Krājumu sastāvā uzskaita arī inventāru, kura vērtība ir līdz 500 *euro* par vienību, ieskaitot ar pirkuma iegādi, piegādi un ar uzstādīšanu saistītos izdevumus, neatkarīgi no tā kalpošanas ilguma, atsavināšanai paredzētos ilgtermiņa ieguldījumus (izņemot nodošanu bez atlīdzības citai budžeta iestādei), valsts materiālās rezerves un militāro inventāru Nacionālo bruņoto spēku militāro uzdevumu un ar tiem saistīto apmācību izpildes nodrošināšanai un militāro spēju attīstīšanai, kā arī valstij piekritīgo mantu (nekustamo īpašumu), kuras uzskaiti veic VID un kurai ir zināma īpašuma kadastrālā vērtība. Pārējās valstij piekritīgās mantas uzskaiti VID veic daudzuma vienībās.

Budžeta iestādes krājumus sākotnēji novērtē iegādes vai ražošanas pašizmaksā. Bioloģisko aktīvu produktus, kurus budžeta iestāde ieguvusi no saviem bioloģiskajiem aktīviem, sākotnēji novērtē patiesajā vērtībā, atskaitot atsavināšanas izmaksas, krājumu iegūšanas dienā. Valstij piekritīgo nekustamo īpašumu, kurš ir uzskaitē pārskata gada beigās, uzskaita kadastrālajā vērtībā.

Pārskata gada beigās nosaka aizstāšanas izmaksas krājumiem, kas paredzēti iestāžu funkciju nodrošināšanai (izņemot inventāru), izplatīšanai bez maksas vai par minimālu samaksu, kā arī šādu krājumu izgatavošanai, ja tie nav nodoti lietošanā vai izlietoti. Krājumu vērtību koriģē atbilstoši zemākajai vērtībai, salīdzinot krājumu aizstāšanas izmaksas ar šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Atsavināšanai trešām personām (izņemot inventāru, izplatīšanai bez maksas vai par minimālu samaksu) paredzētos krājumus saimnieciskā gada beigās novērtē neto pārdošanas vērtībā, ja tā ir zemāka par šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Starpību, kas rodas starp iegādes (izmaksu) vērtību un aizstāšanas izmaksām vai neto pārdošanas vērtību, atzīst budžeta iestāžu pārējos izdevumos. Krājumiem, kuri pēc savām funkcijām neatšķiras no pamatlīdzekļiem, bet neatbilst pamatlīdzekļu sākotnējās vērtības atzīšanas kritērijiem (inventārs) un kuri nav nodoti lietošanā, vērtības samazinājumu aprēķina un uzskaita atbilstoši budžeta iestāžu pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma noteikšanas nosacījumiem.

Krājumus noraksta, pielietojot metodi “pirmais iekšā – pirmais ārā” (FIFO). Norakstot izlietoto krājumu vērtību, to atzīst budžeta iestādes pamatdarbības izdevumos periodā, kad tos nodod lietošanā vai faktiski izlieto.

Krājumus atsavinot, likvidējot vai konstatējot to iztrūkumu, to uzskaites vērtību noraksta pārējos izdevumos.

Budžeta iestāžu īpašumā un valdījumā esošo valsts un pašvaldību krājumu, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, vērtība uzskaitīta atsevišķos kontos krājumu sastāvā.

Prasības (norēķini ar debitoriem)

Prasību grupā budžeta iestādes uzskaita norēķinus ar debitoriem – juridiskām un fiziskām personām, pret kurām budžeta iestādei vai valsts budžetam ir radušās ilgtermiņa vai īstermiņa prasības, tai skaitā par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības (turpmāk – ES) politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem) un par VID administrētiem valsts budžeta

ieņēmumiem. Ņemot vērā Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumos Nr. 661 “Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai”, kas izdoti uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 23.¹panta pamata, noteikto kārtību vienotajā nodokļu kontā saņemtos maksājumus attiecina ar datumu, kurā iestājas maksājumu saistības maksāšanas termiņš, līdz tam saņemtos neattiecinātos maksājumus VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē klasificējot kā saistības par avansā saņemtiem naudas līdzekļiem.

Prasības sākotnēji atzīst atbilstoši darījuma patiesai vērtībai.

Prasības, kas klasificētas kā finanšu instruments kategorijā “Aizdevumi un prasības”, pēc sākotnējās atzīšanas uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā “Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana”.

Pārējām prasībām nosaka vērtības samazinājumu, ja konstatētas vērtības samazinājuma pazīmes.

Vērtības samazinājumu prasībām veido budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē:

- atbilstoši prasību apmaksas vai izpildes kavējuma dienu skaitam, vērtības samazinājuma apmēru nosakot proporcionāli no prasību vērtības;
- apšaubāmās summas apmērā, ja pastāv strīds par prasību apmaksu vai līguma izpildi, par kuru veikts avansa maksājums, pret darījuma partneri ir ierosināta lieta par maksātnespēju, kā arī citos gadījumos, kad ir pamatots iemesls apšaubīt prasības atgūšanu;

Finanšu pārskatā prasību sastāvā uzskaita arī uzkrātos ieņēmumus. Uzkrāto ieņēmumu posteņi uzskaita skaidri zināmas norēķinu summas, kas saskaņā ar noslēgtiem līgumiem attiecas uz pārskata gadu vai iepriekšējiem gadiem, attiecībā uz kuriem līdz pārskata gada beigām nav sagatavots maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments. Šīs norēķinu summas aprēķina saskaņā ar attiecīgā darījuma līguma nosacījumiem.

Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi par pakalpojumiem un projektiem

Šajā bilances posteņi uzskaita ar budžeta iestāžu darbību saistītos izdevumus, kas apmaksāti pārskata gadā, bet attiecas uz nākamajiem periodiem pēc bilances datuma, kā arī veiktos avansa maksājumus par pakalpojumiem un projektiem.

Nākamo periodu izdevumus budžeta iestādes atzīst izdevumos pārskata gadā, kurā ir saņemti / izlietoti iepriekš apmaksātie pakalpojumi.

Budžeta iestādes šajā posteņi uzskaita arī avansā pārskaitītos transfertus, tai skaitā par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), kurus atzīst izdevumos pārskata periodā, kad apstiprināts transferta izlietojums.

Naudas līdzekļi

Naudas līdzekļu sastāvā uzskaitīti budžeta iestāžu naudas līdzekļi kasēs un norēķinu kontos kredītiestādēs, naudas ekvivalenti, kā arī Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla sastāvā uzskaita budžeta iestāžu rezerves, iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu un pārskata gada budžeta izpildes rezultātu.

Rezerves atzīst, ja finanšu ieguldījumi radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās novērtēti saskaņā ar pašu kapitāla metodi un kapitālsabiedrībai pašu kapitālā ir bijušas izmaiņas, kas nav

norādītas kapitālsabiedrības peļņas un zaudējumu aprēķinā, pārdošanai pieejamu finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas, kā arī naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaitē atzīto atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas, kas novērtētas kā efektīva riska ierobežošana.

Uzkrājumi

Uzkrājumi atzīti valsts budžeta un budžeta iestāžu saistību segšanai, kas attiecas uz pārskata gada vai iepriekšējo gadu darījumiem un pārskata sagatavošanas laikā ir paredzamas vai zināmas, bet to vērtība, izpildes vai apmaksas datums nav precīzi zināms – ierosināto tiesvedību spriedumu izpildei, izdienas pensiju izmaksai, citu normatīvos aktos noteikto pabalstu un piešķirto kompensāciju un grantu izmaksai.

Uzkrājumus izveido paredzamām saistībām saskaņā ar uzkrāšanas principu atbilstoši šādiem nosacījumiem:

- pastāv pašreizējs pienākums (juridisks vai prakses radīts), kuru izraisījis pagātnes notikums, ņemot vērā visus pieejamos pierādījumus pārskata perioda beigās. Uzkrājumus veido tikai tādām paredzamām saistībām, kas pastāv neatkarīgi no vienības rīcības nākotnē;
- ir ticams (pastāv pietiekami liela varbūtība), ka šā pienākuma izpildei būs nepieciešams resursu izlietojums;
- pienākuma izpildei nepieciešamās summas var ticami novērtēt.

Uzkrājumus iespējamiem izdevumiem, kas radīsies no galvojumu saistību izpildes pirms galvojumā noteiktā notikuma iestāšanās, atzīst vērtībā, kas atbilst galvojuma iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei (patiesajā vērtībā).

Valsts budžeta finanšu uzskaitē uzkrājumu apjoms noteikts aizņēmējam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu (Starptautisko finanšu pārskatu standartu (turpmāk – SFPS) izpratnē) un nākotnē iespējamo maksājamo naudas plūsmu, lai izpildītu valsts uzņemtās saistības.

Uzkrājumus ierosināto tiesvedību spriedumu izpildei veido, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi atbilstoši izdevumu iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei, ņemot vērā ar izmaksu saistītos riskus un nenoteiktības.

Uzkrājumus izdienas pensiju izmaksai aprēķina:

- pārskata gada beigās attiecīgajā profesijā nodarbinātām personām, kurām ir tiesības pieprasīt izdienas pensiju pēc normatīvos aktos noteikto kritēriju izpildes. Uzkrājumus aprēķina par katrai personai atbilstoši minēto kritēriju izpildes pakāpei pārskata gada beigās izmaksājamo summu laika periodā no normatīvos aktos noteiktā izdienas pensijas piešķiršanas termiņa līdz vispārējā pensionēšanās vecuma sasniegšanai.
- personām, kam līdz pārskata gada beigām piešķirta izdienas pensija. Uzkrājumus aprēķina par katrai personai izmaksājamo izdienas pensiju vai piemaksu pie vecuma pensijas laika periodā no nākamā pārskata gada līdz statistiski noteiktam vidējam mūža ilgumam.

Uzkrājumus citu normatīvos aktos noteikto pabalstu un piešķirto grantu un kompensāciju izmaksai aprēķina katrai personai atsevišķi, ņemot vērā tiesību aktos noteikto pabalsta, kompensācijas vai granta apmēru un izmaksas nosacījumus.

Uzkrājumu daļa, kuru paredzēts izmaksāt vēlāk nekā vienu gadu pēc pārskata gada beigām, diskontēta ar Valsts kases noteikto diskonta likmi uzkrājumiem 2,84 % gadā, ja bija iespējams

noteikt aptuveno maksāšanas termiņu. Diskontēšanas rezultātā atzīto uzkrājumu palielinājumu saistībā ar iepriekšējā gadā piemēroto diskonta likmi 2,11 % uzrāda procentu izdevumu sastāvā.

Saistības (norēķini ar kreditoriem)

Saistību sastāvā uzskaita budžeta iestāžu pašreizējās saistības (pienākumi), kas radušās pagātnes notikumu (darījumu) rezultātā un kuru izpildei nepieciešamo valsts vai pašvaldību budžetu resursu apjoms un pienākuma izpildes laiks ir precīzi zināmi.

Saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas turpmāk uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā "Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana".

Saistības, kas nav klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas samazina atbilstoši to izpildei, apmaksai vai dzēšanai.

Aizņēmumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Aizņēmumus atzīst uzskaitē dienā, kad saņemta nauda vai tās ekvivalenti no iekšzemes vai ārvalstu finanšu institūcijām. Aizņēmumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Pārējās finanšu saistības".

Finanšu pārskatā konsolidēti ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilancē iekļautie aizņēmumi no valsts budžeta.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri (ilgtermiņa un īstermiņa)

Saistību sastāvā uzskaita emitētās obligācijas, t.sk. eiroobligācijas, un citus parāda vērtspapīrus (parādzīmes, krājobligācijas, īpašam mērķim noteiktus bezprocentu valsts vērtspapīrus). Valsts vērtspapīrus izlaiž atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 6. maijā noteikumos Nr.237 "Valsts vērtspapīru izlaišanas noteikumi" noteiktajai valsts vērtspapīru izlaišanas un apgrozības kārtībai Latvijas Republikā.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Pārējās finanšu saistības".

Saņemtie noguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Saistību sastāvā uzskaitīti Valsts kasē ieguldītie valsts budžeta izpildītāju valsts speciālā budžeta un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu atlikumu ieguldījumi noguldījumu veidā atbilstoši Likumā par budžetu un finanšu vadību noteiktajam.

Saņemtie noguldījumi sākotnēji atzīti to saņemšanas dienā saņemtās summas apmērā.

Saņemtie noguldījumi klasificēti finanšu instrumentu kategorijā "Pārējās finanšu saistības".

Finanšu pārskatā konsolidēti valsts budžeta izpildītāju noguldījumi Valsts kasē, kas uzskaitīti valsts budžeta finanšu uzskaitē.

Uzkrātās saistības (ilgtermiņa un īstermiņa)

Uzkrātās saistības ir skaidri zināmas un samērā precīzi aprēķināmas saistību summas par pārskata gadā vai iepriekšējos pārskata periodos saņemtām precēm vai pakalpojumiem, kā arī citu darījumu un notikumu rezultātā radušās saistības, par kurām bilances datumā maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments vēl nav saņemts.

Uzkrātās saistības par darbinieku neizmantotajiem atvaļinājumiem aprēķinātas katram darbiniekam atsevišķi, nosakot darbinieka līdz pārskata perioda beigām neizmantoto atvaļinājuma

dienu skaitu un to sareizinot ar darbinieka vienas darba dienas vidējo izpeļņu pēdējo sešu kalendāra mēnešu laikā, un pieskaitot darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra atzīst un uzkrāj saistības iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā līdz pārskata gadam sekojošā gada 15. februārim shēmas dalībnieku kontos reģistrētās summas apjomā, t.i., summas, kas reģistrētas nodošanai pārvaldīšanā.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīst uzkrātās saistības par valsts sniegtajiem galvojumiem un izdevumiem, ja saistību lielums un apmaksas termiņi ir samērā precīzi aprēķināmi, bet galvotā aizņēmuma summa netiks maksāta no aizņēmēja līdzekļiem, bet tā atmaksai ir paredzēti valsts budžeta līdzekļi attiecīgās nozares ministrijas budžetā.

VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē uzkrātās saistības atzīst, ja pārskata gadā radušās saistības pret nodokļa maksātāju, bet maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments izsniegts pēc attiecīgā pārskata gada beigām.

Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem

Budžeta iestādes uzskaita saistības par aprēķinātiem nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem, kas radušās pārskata periodā, bet par kurām apmaksā nav veikta vai arī maksājums veikts vienotajā nodokļu kontā un līdz normatīvajos aktos nodokļu jomā noteiktajam maksājumu saistības maksāšanas termiņam uzskaitīts prasību sastāvā kā avansā veikts maksājums.

VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē saistības pret nodokļu maksātājiem atzīst, ja pārskata periodā ir radies pienākums precizēt iepriekš atzītos valsts budžeta ieņēmumus saskaņā ar nodokļu maksātāja iesniegtiem attaisnojuma dokumentiem, VID vai citu institūciju pieņemtiem lēmumiem.

Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Nākamo periodu ieņēmumu un saņemto avansu sastāvā uzskaita budžeta iestāžu saņemtos resursus (naudas līdzekļus, citus finanšu un nefinanšu aktīvus), kurus atbilstoši attiecīgā darījuma nosacījumiem ieņēmumos atzīs nākamajos pārskata periodos.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīta ārvalstu finanšu palīdzība (darījuma partneris – nerezidents) un saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, ja ar to saņemšanu saistītajos tiesību aktos ir ietverti nosacījumi attiecībā uz to, kā saņēmējam jālieto saņemtie resursi, un kas izpildāmi juridisku un administratīvu procesu ietvaros.

Nākamo periodu ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības un saņemtiem ziedojumiem un dāvinājumiem budžeta iestāžu grāmatvedībā atzīst ieņēmumos pārskata periodā, kad izpildīti attiecīgajos tiesību aktos ietvertie nosacījumi.

Nākamo periodu ieņēmumos budžeta iestādes uzskaita saņemtos transfertu avansa maksājumus, tai skaitā par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), ja nav saņemts apstiprinājums par attaisnotajiem (atzītajiem) izdevumiem.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīti par siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu pārdošanu izsolēs saņemtie, bet projektos neizmantojie līdzekļi.

Ņemot vērā Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumos Nr. 661 "Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai", kas izdoti uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23.¹panta pamata, noteikto kārtību, VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē vienotajā nodokļu kontā saņemtos maksājumus attiecina (piesaista konkrētām prasībām) ar datumu, kurā iestājas maksājumu saistības maksāšanas termiņš, līdz tam saņemtos neattiecinātos maksājumus VID

administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedībā klasificējot kā saistības par avansā saņemtiem naudas līdzekļiem.

Saņemto ES politiku instrumentu finansējumu un citu ārvalstu finanšu palīdzību atzīst kā īstermiņa saistības vai īstermiņa prasību samazinājumu pret Eiropas Komisiju (turpmāk – EK) par līdzekļu starpposmu un noslēguma maksājumiem dienā, kad no EK vai citas piešķirējas institūcijas ieskaitīta nauda Valsts kases kontā finanšu sabiedrībā. Prasības pret EK un ieņēmumus par starpposmu un noslēgumu maksājumiem Latvijai atzīst pamatojoties uz atbildīgās iestādes sniegto informāciju par apstiprinātajiem ES fondu izdevumiem.

Valsts kase īstermiņa saistības par saņemtajiem avansa maksājumiem un prasības pret EK samazina saņemot informāciju no atbildīgās iestādes par EK apstiprinātajiem izdevumiem par starpposmu un noslēguma maksājumiem, ja tās attiecināmas uz avansā saņemtajiem maksājumiem.

Katra pārskata perioda beigās veicot prasību un saistību inventarizācijas procedūras, sertificētos izdevumus uzskaita kā prasības pret EK par ES fondu līdzekļiem, ja šo līdzekļu saņemšana ir droši sagaidāma un sertificētie izdevumi ir lielāki nekā faktiski saņemtie naudas līdzekļi no EK, kas to saņemšanas dienā atzīti kā saistības pret EK.

Pārējās saistības (ilgtermiņa un īstermiņa)

Pārējo saistību posteņi uzskaita saistības, kuras nav klasificētas citos atsevišķi nodalītos saistību posteņos.

Pārējās saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, pēc sākotnējās atzīšanas turpmāk uzskaita atbilstoši finanšu instrumentu uzskaites pamatprincipiem, kas detalizētāk aprakstīti sadaļā “Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana”.

Pārējo īstermiņa saistību sastāvā kā saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem uzskaitītas Valsts kases saistības par finanšu pārskatā nekonsolidēto vienību kontu atlikumiem Valsts kases kontos – citu budžetu, kapitālsabiedrību, biedrību un nodibinājumu līdzekļi.

Finanšu pārskatā konsolidēti ikgadējā pārskatā par VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem iekļautie kontu atlikumi Valsts kasē, ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilancē iekļautie kontu atlikumi Valsts kasē, kas valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīti kā pārējās saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem.

Nomas darījumu klasifikācija un uzskaitē

Par nomu klasificē līgumu, ar kuru iznomātājs par vienu vai vairākiem nomas maksājumiem (atlīdzību) nodod nomniekam tiesības lietot aktīvu līgumā noteiktu laika periodu. Nomu klasificē kā finanšu nomu (līzingu) vai operatīvo nomu atbilstoši iznomātā aktīva īpašuma tiesībām raksturīgo risku un atlīdzības sadalījumam starp iznomātāju un nomnieku. Klasifikāciju nosaka darījuma būtība, nevis līguma juridiskā forma. Nomu klasificē nomas uzsākšanas datumā un klasifikāciju pārskata, ja būtiski mainīti līguma nosacījumi.

Nomu klasificē kā finanšu nomu, ja pastāv pazīmes, kas liecina, ka pircējam nodoti visi īpašuma tiesībām raksturīgie riski un atlīdzības. Finanšu nomas ietvaros iegūtos aktīvus uzrāda aktīvu sastāvā un atbilstošās saistības – ilgtermiņa saistību sastāvā minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā atbilstoši nomas līgumā noteiktai procentu likmei. Finanšu nomā nodotie aktīvi izslēgti no uzskaites un atzītas prasības un ieņēmumi no aktīva atsavināšanas minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā atbilstoši nomas līgumā noteiktai procentu likmei.

Nomu klasificē kā operatīvo nomu, ja tā pēc būtības nenodod nomniekam visus īpašuma tiesībām raksturīgos riskus un atlīdzības. Budžeta iestādēm nomājot aktīvus, pamatdarbības izdevumus par operatīvo nomu atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, par kuru tie

aprēķināti. Aktīvus, kas nodoti operatīvā nomā, uzskaita aktīvu sastāvā atbilstoši to ekonomiskai būtībai. Pamatdarbības ieņēmumus par operatīvo nomu atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, par kuru tie aprēķināti.

Publiskās un privātās partnerības darījumu klasifikācija un uzskaitē

Aktīvus (ilgtermiņa ieguldījumus un krājumus), kas iegūti Publiskās un privātās partnerības likuma ietvaros noslēgto publiskās un privātās partnerības (turpmāk – partnerība) līgumu izpildes rezultātā, sākotnēji atzīst aktīvu sastāvā, ja:

- budžeta iestādes kontrolē vai regulē, kādi pakalpojumi, kam un par kādu cenu ir jānodrošina līguma darbības laikā;
- partnerības līguma termiņa beigās partnerības aktīva īpašuma tiesības nodod budžeta iestādei vai partnerības aktīva lietderīgās lietošanas laiks beidzas partnerības līguma termiņa beigās.

Aktīvus atzīst patiesajā vērtībā, klasificē atbilstoši to ekonomiskai būtībai un piemēro attiecīgās aktīvu grupas grāmatvedības uzskaites pamatprincipus.

Saistības par partnerības aktīva izveidošanu atzīst aktīva sākotnējās vērtības apmērā un turpmāk novērtē amortizētajā vērtībā – pārskata gadā palielina par procentu izdevumiem, kurus aprēķina, piemērojot partnerības līgumā ietverto procentu likmi, un samazina par privātajam partnerim veiktajiem maksājumiem.

Partnerības līgumā noteiktos izdevumus par privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem atbilstoši to ekonomiskajai būtībai un attiecīgās finanšu saistības atzīst lineāri partnerības līguma darbības laikā. Papildu izdevumus par privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem atzīst pārskata periodā, kad tie radušies.

Finanšu instrumentu klasifikācija, uzskaitē un novērtēšana

Finanšu aktīvus un finanšu saistības pēc sākotnējās atzīšanas klasificē atbilstoši finanšu instrumentu kategorijām:

- prasības un aizdevumi – neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem, kuri netiek kotēti aktīvajā tirgū. Šajā kategorijā ietvertas prasības, kas radušās aktīvu atsavināšanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus (ilgtermiņa prasības un šo prasību īstermiņa daļa), un aizdevumi;
- līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi – neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem un fiksētu termiņu, kuri paredzēti turēšanai līdz attiecīgā finanšu instrumenta līguma termiņa beigām un kuru uzskaites vērtība ir atgūstama. Šajā kategorijā ietverti ieguldījumi vērtspapīros, noguldījumi un citi līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi;
- pārdošanai pieejami finanšu aktīvi – neatvasināti finanšu aktīvi, kas nav klasificēti kā aizdevumi un prasības, līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi vai patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi. Šajā kategorijā ietverti finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrību, starptautisko un citu organizāciju kapitālā, kur valstij un pašvaldībām pieder 20 procenti un mazāk balsstiesību, un citi pārdošanai pieejami finanšu aktīvi;
- patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi – finanšu aktīvi, kuri paredzēti tirdzniecībai (iegādāti vai emitēti ar mērķi paredzamā nākotnē tos pārdot vai atpirkt), kuri ir tirdzniecības portfeļa sastāvdaļa vai atvasināts finanšu instruments (izņemot finanšu garantiju līgumus);

- patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības – finanšu saistības, kuras paredzētas tirdzniecībai (iegādātas vai emitētas ar mērķi paredzamā nākotnē tās pārdot vai atpirkt), kuras ir tirdzniecības portfeļa sastāvdaļa vai atvasināts finanšu instruments (izņemot finanšu garantiju līgumus);
- pārējās finanšu saistības un finanšu garantiju līgumi. Pārējās finanšu saistības ietver aizņēmumus, saņemtos noguldījumus, emitētos vērtspapīrus un saistības, kas radušās aktīva iegādes vai izveidošanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus (ilgtermiņa saistības un šo saistību īstermiņa daļa).

Finanšu instrumentiem pēc sākotnējās atzīšanas piemēro šādas novērtēšanas metodes:

- prasības un aizdevumus uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un pārskata perioda ieņēmumos iekļauj amortizētos procentu ieņēmumus. Katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- līdz termiņa beigām turētus ieguldījumus (tai skaitā, vērtspapīrus, noguldījumus) uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un pārskata perioda ieņēmumos iekļauj amortizētos procentu ieņēmumus. Katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai līdz termiņa beigām turētu ieguldījumu amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus katra pārskata perioda beigās novērtē patiesajā vērtībā un vērtības izmaiņas atzīst finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs, ieņēmumos vai izdevumos no valūtu kursu svārstībām atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos. Ja šāda nekotēta pašu kapitāla instrumenta patieso vērtību nevar ticami novērtēt, to uzskaita izmaksu vērtībā, katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu vērtības samazinājuma pazīmes un, ja tādas konstatē, nosaka vērtības samazinājumu;
- patiesajā vērtībā novērtēta finanšu aktīva un finanšu saistību, tai skaitā atvasināta finanšu instrumenta, vērtības izmaiņas atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos;
- pārējās finanšu saistības, izņemot finanšu garantiju līgumus, uzskaita amortizētajā vērtībā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi, un amortizētos procentu izdevumus atzīst pārskata perioda izdevumos. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai finanšu saistību amortizētās vērtības aprēķinam lieto procentu likmi, kas noteikta līgumā, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajai uzskaites kārtībai;
- izsniegtās finanšu garantijas katra pārskata perioda beigās novērtē atbilstoši izdevumu iespējami precīzākajām aplēsēm. Saņemtās finanšu garantijas novērtē atlīdzības pašreizējā vērtībā.

Amortizētajā un izmaksu vērtībā uzskaitītiem finanšu aktīviem katra pārskata perioda beigās novērtē vērtības samazinājuma pazīmes, ņemot vērā šādus faktoros:

- sadarbības partnerim konstatētas finansiālās grūtības;
- sadarbības partneris neievēro līguma nosacījumus, piemēram, procentu vai pamatsummas atmaksāšanas nosacījumu neizpilde vai pārkāpšana;
- aizdevējs ekonomisku vai juridisku iemeslu dēļ, kas saistīti ar aizņēmēja finansiālajām grūtībām, piešķīris aizņēmējam atlaidi vai atbrīvojumu, ko citos apstākļos aizdevējs nebūtu apsvēris;

- ir ticams, ka aizņēmējs uzsāks maksātspējas procedūru vai cita veida finansiālu reorganizāciju;
- konstatēta attiecīgā finanšu aktīva aktīvā tirgus zaudēšana finansiālu grūtību dēļ;
- pastāv novērtējams finanšu aktīvu grupas aplēsto nākotnes naudas plūsmu samazinājums kopš šo aktīvu sākotnējās atzīšanas, lai arī atsevišķiem finanšu aktīviem šis samazinājums vēl nav nosakāms, uz ko norāda:
 - nelabvēlīgas izmaiņas aizņēmēju maksātspējā attiecīgajā grupā (piemēram, pieaugošs nokavēto maksājumu skaits),
 - valsts vai pašvaldības ekonomiskie apstākļi, kas attiecīgi ietekmē saistību neizpildi aktīvu grupā (piemēram, ekonomiskās grūtības noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā, nozīmīgas nelabvēlīgas izmaiņas kādas nozares apstākļos, kas ietekmē aizņēmējus attiecīgajā grupā);
- ieguldījumam pašu kapitāla instrumentā – nelabvēlīgas izmaiņas, kas notikušas tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas emitents, un kas norāda, ka pašu kapitāla instrumenta izmaksas var nebūt atgūstamas, kā arī ieguldījuma vērtības samazināšanās zem tā izmaksu vērtības.

Finanšu aktīvu izslēdz no uzskaites, ja budžeta iestāde nodod visus ar attiecīgā aktīva vai tā daļas īpašumtiesībām saistītos riskus, atbildības un aktīva vai tā daļas kontroli un tai beidzas līgumā noteiktās tiesības uz naudas plūsmām no attiecīgā finanšu aktīva vai tā daļas.

Finanšu saistības vai to daļu izslēdz no uzskaites tad, ja līgumā noteiktais pienākums ir izpildīts, darījuma partneris ir atteicies no prasības šā pienākuma izpildei, pienākums ir atcelts vai tā izpildes termiņš ir beidzies.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē pārskata perioda beigās veic aktīvu vērtības samazinājuma izvērtējumu Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Atvasināto finanšu instrumentu uzskaitē

Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments klasificēts finanšu instrumentu kategorijā “Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības”, valsts budžeta finanšu uzskaitē izmantotos atvasinātos finanšu instrumentus klasificē kā riska ierobežošanas instrumentus.

Riska ierobežošanas uzskaitē

Valsts kase valsts budžeta finanšu uzskaitē noteiktiem atvasinātiem finanšu instrumentiem piemēro riska ierobežošanas uzskaiti atbilstoši finanšu ministra apstiprinātajā Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteiktiem mērķiem un izstrādātai riska ierobežošanas dokumentācijai. Valsts kase finanšu uzskaitē piemēro naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaiti. 2023. gadā tika pārtraukts atvasinātais finanšu instruments, kuram bija piemērota riska ierobežošanas uzskaitē.

Uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaitē sākotnēji nosaka riska ierobežošanas instrumenta un nodrošinātā posteņa nākotnes naudas plūsmu pašreizējo vērtību.

Turpmāk pārskata perioda beigās veicot nākotnes naudas plūsmu pašreizējās vērtības novērtēšanu, riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas uzskaita:

- veicot atkārtotu nākotnes naudas plūsmu pašreizējās vērtības novērtēšanu, riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas uzskaita atsevišķā postenī aktīva vai saistību sastāvā;
- riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņu daļu, kas noteikta kā efektīva riska ierobežošana, atzīst finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs;
- riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņu daļu, kas novērtēta kā neefektīva riska ierobežošana, atzīst pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos;
- finanšu instrumentu patiesās vērtības rezervēs uzskaitītās riska ierobežošanas instrumenta vērtības izmaiņas atzīst pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos vienlaicīgi ar nodrošinātā posteņa ieņēmumiem vai izdevumiem, uz kuriem attiecināma riska ierobežošana, saskaņojot ar šo ieņēmumu vai izdevumu summu.

Izmantošanas veidi

Valsts kase izmanto atvasinātos finanšu instrumentus tikai finanšu risku vadībai atbilstoši Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem.

Valsts kase pārskata gadā izmantoja IRS atvasināto finanšu instrumentu – procentu likmju mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar procentu maksājumu plūsmām, kuras balstās uz darījumu nosacījumos noteikto termiņu procentu likmēm (vienai no plūsmām likme var būt fiksēta uz visu darījuma termiņu).

Izmantošanas mērķis

IRS (procentu mijmaiņas) darījumi tiek slēgti, lai sasniegtu Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteikto valsts parāda portfeļa vadības mērķi un nodrošinātu valsts parāda portfeļa ilgtspēju (duration – procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados)) un fiksēto likmju īpatsvara rādītāju ievērošanu pieļaujamās robežās. Atbilstoši Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā definētajam parāda portfeļa vadības pamatprincipam, nodrošinot līdzsvaru starp finanšu resursu izmaksām un finanšu risku ierobežošanu, par nozīmīgāko tiek uzskatīta finanšu risku ierobežošana.

Zemilances aktīvi

Zemilances aktīvā uzskaita iespējamus aktīvus, kuri radušies pagātnes notikumu rezultātā un kuru pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no viena vai vairāku tādu nākotnes notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestāde vai valsts budžeta finanšu uzskaitē pilnībā nevar kontrolēt.

Zemilances aktīvu sastāvā uzskaitīti:

- iespējamie aktīvi, kurus atzīst un uzrāda zemilancē, ja pastāv varbūtība ekonomisko labumu un/vai sniegto pakalpojumu pieaugumam iestādē. Pēc noteiktu apstākļu apstiprināšanās un dienā, kad aktīvu var ticami novērtēt, aktīvu un ar to saistītos ieņēmumu norāda bilancē, samazinot zemilancē norādīto iespējamo aktīvu vērtību;
- prasības par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību paziņotajām dividendēm un saņemamiem maksājumiem par kapitāla daļu izmantošanu, kas ir apstiprināti pēc bilances datuma un par kuriem nav samazināts finanšu ieguldījums;
- aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas, kas nav saņemtas līdz pārskata perioda beigām, un prasības, kuras nav uzskaitītas bilancē, no dienas, kad radušās likumīgas tiesības to saņemt;
- budžeta iestāžu prasības par prettiesiskā ceļā atsavinātiem aktīviem atbilstoši prettiesiski atsavinātā aktīva vērtības visticamākai aplēsei;

- iespējamās prasības par nākotnes finanšu darījumiem, valsts budžeta bezcerīgie (zaudētie) kredīti un pārējās zebilances prasības;
- citi zebilances aktīvi.

Zebilances pasīvi

Zebilances pasīvā uzskaita budžeta iestāžu un valsts budžeta iespējamās saistības, kas radušās pagātnes notikumu rezultātā, bet to iestāšanās vai neiestāšanās atkarīga no viena vai vairāku tādu notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestādes vai valsts budžeta finanšu uzskaitē pilnībā nevar kontrolēt. Zebilances saistībās norāda arī pašreizējās saistības, kurām nav pietiekams pamatojums saistību vērtības noteikšanai.

Zebilances pasīvu daļā ir norādīti:

- budžeta iestāžu nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem. Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;
- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un militāro ilgtermiņa aktīvu iegādi un izveidošanu (izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem). Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;
- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem. Nākotnes saistības un maksājumus norāda bilances datumā iespējamo maksājumu apjomā, kas rastos, ja līgumi tiktu laužti;
- saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti, nākotnes nomas maksājumi;
- iespējamie nākotnes finanšu darījumi, izsniegtie galvojumi, valsts budžeta piešķirtie, bet vēl neizmaksātie aizdevumi, un citas zebilances saistības.

Galvojumi

Zebilancē uzskaitīta pašvaldību un valsts budžeta sniegto galvojumu iespējamo saistību summa bilances datumā, kas būtu jāmaksā par galvoto aizņēmumu, ja galvojuma ņēmējs to neatmaksātu.

Valsts budžeta sniegtos galvojumus zebilancē uzskaita atbilstoši iespējamo saistību atzīšanas kritērijiem:

- resursu izlietojuma varbūtība ir iespējama ($\geq 5\% < 50\%$);
- nav precīzi zināma vērtība vai konkrētu saistību rašanās vai segšanas datums.

Valsts budžeta sniegto galvojumu iespējamo saistību vērtība atbilst iespējami precīzākajai pašreizējās vērtības aplēsei.

Ieņēmumi un izdevumi

Ieņēmumus un izdevumus, kas radušies iestādes darbības rezultātā, kā arī VID administrētos valsts budžeta ieņēmumus atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas saņemšanas vai samaksas, izņemot atsevišķus ieņēmumus un izdevumus, kurus uzskaita saskaņā ar naudas plūsmas principu:

- valsts akciju sabiedrības “Ceļu satiksmes drošības direkcija” administrēto nodokļu un nodevu ieņēmumi;
- nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi;
- valsts un pašvaldību administrēto nodevu ieņēmumi un citu maksājumu valsts budžetā ieņēmumi.

Ieņēmumu un izdevumu klasificēšanā piemēro Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumus Nr. 1032 “Noteikumi par budžetu ieņēmumu klasifikāciju” un Nr. 1031 “Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”.

VID administrēto nodokļu ieņēmumus atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā noticis apliekamais notikums.

Ieņēmumus no nekustamā īpašuma nodokļa pašvaldības uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu atbilstoši katras pašvaldības grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktai metodoloģijai.

Nenodokļu ieņēmumus – valsts nodevas, soda naudu, līgumsodu un nokavējuma naudas ieņēmumus, kā arī pārējos nenodokļu ieņēmumus – atzīst saskaņā ar naudas plūsmas principu, izņemot VID administrēto nodevu un citu maksājumu valsts budžetā ieņēmumus, kurus atzīst dienā, kad to saņemšana ir droši ticama. Detalizēta valsts budžeta ieņēmumu atzīšanas kārtība noteikta VID iekšējos normatīvos aktos un VID ikgadējā pārskata pielikumā “Grāmatvedības uzskaites principu apraksts”.

Pārskata gada beigās nodokļu un nodevu ieņēmumi, par kuriem normatīvos aktos noteiktajā kārtībā veicami maksājumi valsts budžetā izmantojot tiešsaistes maksājumu pakalpojumus, atzīti par saņemtiem valsts budžetā pārskata gadā, bet valsts budžeta kontā Valsts kasē ieskaitīti nākamajā pārskata gadā.

Maksas pakalpojumus un citus pašu ieņēmumus – ieņēmumus par izglītības pakalpojumiem, ieņēmumus no lauksaimnieciskās darbības, ieņēmumus par dokumentu izsniegšanu un kancelejas pakalpojumiem, ieņēmumus par nomu un īri, maksu par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādēs, ieņēmumus par dzīvokļu un komunālajiem pakalpojumiem, atlīdzību no apdrošināšanas sabiedrībām par bojātu nekustamo īpašumu un kustamo mantu un citus budžeta iestāžu pašu ieņēmumus – atzīst atbilstoši uzkrāšanas principam. Saņemtos avansus par pakalpojumiem un precēm atzīst ieņēmumos dienā, kad ir sniegts pakalpojums vai piegādātas darījumā paredzētās preces. Ja pakalpojuma sniegšana pārskata perioda beigās nav pabeigta, ieņēmumus atzīst atbilstoši darījuma izpildes pakāpei pārskata perioda beigās.

Ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļus, kuri veido ārvalstu finanšu palīdzību valsts budžetam, uzskaita Valsts kase kā maksājumu iestāde. Saņemtos līdzekļus atzīst nākamo periodu ieņēmumu sastāvā kā saistības pret ES politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem. Pārskata perioda ieņēmumus atzīst vienlaikus ar izdevumiem, norakstot saistības pret ES politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem.

ES budžeta programmas Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanai, lai veicinātu ES ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, stiprinot dalībvalstu noturības un pielāgošanās spējas nolūkā mazināt Covid–19 krīzes radīto sociālo un ekonomisko ietekmi, un atbalstītu pāreju uz zaļo un digitālo ekonomiku, veicinātu ES ekonomikas izaugsmes potenciālu un darba vietu radīšanu, kā arī ES 2030. gadam izvirzīto klimata mērķu sasniegšanu un 2050. gadam izvirzīto klimata neitralitātes mērķu sasniegšanai Latvijai piešķirot finansējumu gan grantu, gan aizdevumu veidā.

Valsts kase Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisma finanšu līdzekļu ietvaros saņemto finansējumu saņemšanas dienā atzīst valsts budžeta ieņēmumos.

Ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības, ko budžeta iestādes saņēmušas no darījuma partnera – nerezidenta, atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā izpildīti ar šo līdzekļu saņemšanu saistītajos tiesību aktos minētie nosacījumi to izlietošanai.

Budžeta iestādes transfertu ieņēmumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu, atbilstoši saņemtam apstiprinājumam no citas budžeta iestādes par attaisnotiem (atzītiem) izdevumiem, atzīstot ieņēmumus un prasības pret budžeta iestādi vai samazinot avansā saņemtos transfertus (saistības). Transfertu ieņēmumos iestādes atzīst arī bez atlīdzības saņemtos aktīvus vai nodotos pasīvus starp vispārējās valdības sektora struktūrām, izņemot valsts vai pašvaldību kontrolētus un finansētus komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, vispārējā valdības sektora sarakstā pie valsts vai pašvaldību struktūrām ietvertās speciālās ekonomiskās zonas.

Ziedojumus un dāvinājumus uzskaita attiecīgajā aktīvu grupā, atzīstot pārskata perioda ieņēmumus vai nākamo periodu ieņēmumus dāvinājumu un ziedojumu novērtētajā vērtībā. Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitītos ziedojumus un dāvinājumus pārskata perioda ieņēmumos atzīst saskaņā ar uzkrāšanas principu pārskata periodā, kurā izpildīti ar šo līdzekļu saņemšanu saistītajos tiesību aktos minētie nosacījumi to izlietošanai.

Dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem atzīst pamatbudžeta ieņēmumos dotācijas saņemšanas dienā un gada beigās samazina par slēgtajiem valsts pamatbudžeta asinājumiem.

Procentu ieņēmumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu un tos veido ieņēmumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem, kuri noguldīti uz konkrētu termiņu un kuru sākotnējais termiņš nepārsniedz 90 dienas, kā arī procentu ieņēmumus no finanšu instrumentiem, izņemot patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību finanšu instrumentu kategorijās klasificētos finanšu aktīvus un finanšu saistības, un citi procentu ieņēmumi.

Pārējos ieņēmumus, kas rodas no nefinanšu aktīvu (nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu, ieguldījumu īpašumu, bioloģisko aktīvu, krājumu) sākotnējās atzīšanas, inventarizācijā konstatētā pārpalikuma, saistību dzēšanas, vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām, avansa maksājumiem un finanšu instrumentiem, rezervju izslēgšanas un citiem nenaudas darījumiem, uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Izdevumus atalgojumam, darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksām, pabalstiem un kompensācijām, mācību, darba un dienesta komandējumiem, darba braucieniem, pakalpojumiem, krājumiem, materiāliem, energoresursiem, biroja precēm un inventāram, periodikai, nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumiem, subsīdijām, dotācijām un sociāliem pabalstiem, kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskai sadarbībai uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Maksājami līgumsodi un naudas sodi uzskaitīti budžeta iestāžu pamatdarbības izdevumos dienā, kad darījuma partnerim radušās likumīgas tiesības iekasēt līgumsodu un naudas sodu.

Budžeta iestādes transfertu izdevumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu, apstiprinot citas budžeta iestādes iesniegto dokumentu, kas apliecina izdevumu rašanos, un atzīst saistības pret attiecīgo iestādi vai samazina avansa maksājumu (prasības). Transfertu izdevumos iestādes atzīst arī bez atlīdzības nodotos aktīvus vai saņemtos pasīvus starp vispārējās valdības sektora struktūrām, izņemot valsts vai pašvaldību kontrolētus un finansētus komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, vispārējā valdības sektora sarakstā pie valsts vai pašvaldību struktūrām ietvertās speciālās ekonomiskās zonas.

Procentu izdevumus uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu un tos veido izdevumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem, izdevumiem par privātā partnera nodrošinātajiem pakalpojumiem, izdevumus no finanšu instrumentiem, izņemot patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību finanšu instrumentu kategorijās klasificētos finanšu aktīvus un finanšu saistības un citi procentu izdevumi.

Pārējos izdevumus, kas rodas no nefinanšu aktīvu (nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu, ieguldījumu īpašumu bioloģisko aktīvu, krājumu) vērtības norakstīšanas, aktīvu izslēgšanas no

uzskaites, inventarizācijās konstatētiem iztrūkumiem, vērtības samazinājuma atzīšanas prasībām, avansiem, uzkrājumu veidošanas saistībām un citiem nenaudas darījumiem, uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Pārskata sagatavošanas principu apraksts

Konsolidētā grāmatvedības bilance

Konsolidētā grāmatvedības bilance ietver finanšu informāciju par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, kā arī valsts budžeta finanšu uzskaites un VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu aktīviem un saistībām 2023. gada 31. decembrī, kā arī sniedz salīdzinājumu ar 2022. gada 31. decembra datiem.

Nemateriālie ieguldījumi, pamatlīdzekļi un ieguldījuma īpašumi uzrādīti atlikušajā vērtībā, no sākotnējās vērtības atskaitot nolietojumu (amortizāciju) un vērtības samazinājumu.

Bioloģiskie aktīvi, kurus paredzēts izmantot lauksaimnieciskajā darbībā, uzrādīti patiesajā vai Meža valsts reģistrā norādītajā pilnajā vērtībā.

Ilgtermiņa un īstermiņa prasības, finanšu ieguldījumi, kas nav klasificēti kā finanšu instrumenti, samaksātie avansi un nākamo periodu izdevumi uzrādīti neto vērtībā no uzskaites vērtības atskaitot vērtības samazinājumu.

Prasību atlikumi pārskata gada beigās ir saskaņoti ar darījumu partneriem atbilstoši aktam par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu. Prasību apmērus pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm saskaņo elektroniski, ievērojot MK noteikumus Nr. 652 noteikto. Prasības par ES fondu līdzekļiem saskaņotas izdevumu sertificēšanas procesā saskaņā ar šo jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem. VID ar tā administrētajiem valsts budžeta ieņēmumiem saistīto prasījumu inventarizāciju var veikt izlases kārtībā pēc būtiskuma principa, ievērojot Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumus Nr. 877 "Grāmatvedības kārtības noteikumi".

Finanšu ieguldījumi (aktīvi), kas klasificēti kā finanšu instrumenti, norādīti šādā vērtībā:

- aizdevumi un prasības, kā arī līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi – neto vērtībā, no amortizētās vērtības atskaitot vērtības samazinājumu;
- patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi – patiesajā vērtībā;
- finanšu aktīvi, kas noteikti kā riska ierobežošanas instrumenti – patiesajā vērtībā;
- patiesajā vērtībā novērtēti pārdošanai pieejamie finanšu aktīvu – patiesajā vērtībā;
- izmaksu vērtībā novērtēti pārdošanai pieejami finanšu instrumenti – neto vērtībā, no izmaksu vērtības atskaitot vērtības samazinājumu.

Krājumi, kuri paredzēti budžeta iestāžu funkciju veikšanai ilgāk par vienu gadu, norādīti atlikušajā vērtībā, no sākotnējās vērtības atskaitot vērtības samazinājumu. Pārējie krājumi norādīti iegādes izmaksu vērtībā vai pārskata perioda beigās noteiktā aizstāšanas izmaksu vai neto pārdošanas vērtībā, ja iegādes izmaksu vērtība ir augstāka. Valstij piekritīgā manta (nekustamais īpašums) norādīts kadastrālajā vērtībā, ja tā ir zināma.

Naudas līdzekļu sastāvā uzrādīti budžeta iestāžu naudas līdzekļi kredītiestādēs, kā arī Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā, kredītiestādēs un ārvalstu finanšu sabiedrībās.

Budžeta iestādes, kurām ir norēķinu konti Valsts kasē, savos pārskatos uzrāda arī naudas līdzekļus norēķinu kontos Valsts kasē, kurus Valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē konsolidē.

Naudas līdzekļu atlikumi pārskata gada beigās saskaņoti.

Uzkrājumi konsolidētajā grāmatvedības bilancē uzrādīti pienākuma izpildei nepieciešamo resursu visticamākās aplēses pašreizējā vērtībā.

Saistības (izņemot finanšu instrumentus) konsolidētajā grāmatvedības bilancē norādītas amortizētajā vērtībā.

Finanšu saistības, kas klasificētas kā finanšu instrumenti, norādītas šādā vērtībā:

- patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības, izņemot finanšu garantiju līgumus – patiesajā vērtībā;
- finanšu saistības, kas noteiktas kā riska ierobežošanas instrumenti – patiesajā vērtībā;
- pārējās finanšu saistības – amortizētajā vērtībā;
- finanšu garantiju līgumi – visticamākās aplēses pašreizējā vērtībā.

Saistību atlikumi gada beigās saskaņoti ar darījuma partneriem atbilstoši savstarpējo norēķinu salīdzināšanas aktiem. Saistību atlikumi pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm, no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām, budžeta nefinansētām iestādēm saskaņoti elektroniski ePārskatos atbilstoši MK noteikumos Nr. 652 noteiktajam. VID inventarizāciju par saistībām, kas izriet no tā administrētajiem valsts budžeta ieņēmumiem, var veikt izlases kārtībā pēc būtiskuma principa, ievērojot Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumus Nr. 877 “Grāmatvedības kārtošanas noteikumi”.

Konsolidētais pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrādīta finanšu informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta finanšu uzskaites un VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem un izdevumiem 2023. gadā, kā arī salīdzinošā informācija par 2022. gadu.

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi iekļauti pārskata gada ieņēmumu un izdevumu sastāvā, izņemot būtisku kļūdu labojumus, kas uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju tādā vērtībā, kāda attiecas uz iepriekšējo pārskata periodu. Iepriekšējā pārskata perioda darījumi uzrādīti atbilstoši pārskata gadam noteiktai pārskata struktūrai.

Ieņēmumus un izdevumus konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda pa ieņēmumu un izdevumu grupām, izņemot ieņēmumus un izdevumus, kurus norāda atsevišķā pozīcijā, savstarpēji izslēdzot, un kas radušies sakarā ar:

- finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām, ārvalstu valūtas kursa svārstībām, atsavināšanu un izslēgšanu no uzskaites, kā arī sakarā ar pārdošanai pieejamu finanšu instrumentu pārklasifikāciju uz citu finanšu instrumentu kategoriju. Ieņēmumus vai izdevumus no finanšu instrumentiem konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda neto vērtībā;
- nefinanšu aktīvu atsavināšanu. Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem uzrāda neto vērtību – ieņēmumus (+) vai zaudējumus (–) no ilgtermiņa ieguldījumu objektu atsavināšanas, kuru aprēķina kā starpību starp izslēgtā objekta uzskaites vērtību un tā atsavināšanas ieņēmumiem un izdevumiem.

Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats

Konsolidētajā pašu kapitāla izmaiņu pārskatā uzrāda neto aktīvu pieaugumu vai samazinājumu pārskata periodā un iepriekšējā pārskata periodā. Neto aktīvi ir starpība starp budžeta iestādes kopējiem aktīviem un kopējām saistībām un uzkrājumiem. Pašu kapitāls var būt gan pozitīvs, gan negatīvs.

Pārskata periodā veiktie būtisku iepriekšējo pārskata periodu kļūdu labojumi uzrādīti, koriģējot salīdzināmo informāciju tādā vērtībā, kāda attiecas uz iepriekšējiem pārskata periodiem.

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā uzrādīta finanšu informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību, valsts budžeta finanšu uzskaites un VID administrētiem valsts budžeta ieņēmumiem, izdevumiem un finansēšanas kategorijām 2023. gadā, ievērojot naudas plūsmas principu, kā arī salīdzinošā informācija par 2022. gadu.

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats sagatavots pēc tiešās metodes. Pārskatā ieņēmumi un izdevumi uzrādīti atbilstoši pamatdarbībai, ieguldījumu un finansēšanas darbībai.

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā atsevišķi uzrādītas naudas līdzekļu un naudas ekvivalentu savstarpējās izmaiņas, kas nav uzskatāmas par naudas plūsmu.

Pamatdarbība (ieņēmumi un izdevumi)

Pamatdarbība ir darbība, kas nodrošina nozīmīgākās ienākumu daļas gūšanu, un citas darbības, kas nav saistītas ar ieguldīšanu un finansēšanu. Pamatdarbības ieņēmumi un izdevumi veikti, lai sasniegtu budžeta iestādes primāros mērķus, kas noteikti likumā par valsts budžetu saimnieciskajam gadam vai saistošajos noteikumos par pašvaldības budžetu, tie ietver ziedojumus un dāvinājumus, kā arī citos budžetos uzskaitītos līdzekļus.

Pamatdarbības naudas plūsmā ieņēmumus un izdevumus veido darījumi, kas saistīti ar:

- budžeta iestādes sniegtajiem pakalpojumiem un piegādātajām precēm, kā arī saņemtajiem pakalpojumiem un iegādātajām precēm;
- saņemto ārvalstu finanšu palīdzību, ziedojumiem un dāvinājumiem;
- atlīdzību nodarbinātajiem;
- saņemtajiem un veiktajiem nodokļu un nodevu maksājumiem, citiem maksājumiem budžetos un transfertu maksājumiem;
- tiesvedību;
- aizdevumiem;
- atvasinātajiem finanšu instrumentiem, ja tie ir piesaistīti pamatdarbībā iekļautajiem finanšu instrumentiem;
- ieguldījuma īpašumu iegādi, izveidošanu, iznomāšanu un atsavināšanu;
- saņemtajiem maksājumiem publiskās un privātās partnerības līgumu ietvaros;
- citiem uz pamatdarbību attiecināmiem saņemtajiem un veiktajiem maksājumiem.

Valsts budžeta finanšu uzskaites pamatdarbība ir valsts pamatbudžeta izpildes un valsts budžeta finanšu uzskaites organizēšana. Valsts budžeta finanšu uzskaites nodrošināšanai iegādāto vērtspapīru, kā arī aizdevumu izsniegšanas un aizdevumu atmaksas naudas plūsma konsolidētajā pārskatā uzrādīta kā pamatdarbības naudas plūsma.

Procentu ieņēmumus un izdevumus no pamatdarbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestādes procentu ieņēmumi vai izdevumi par kontu atlikumiem, overdraftiem un aizdevumiem;
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu izdevumi vai ieņēmumi (negatīva procentu likme) par Valsts kases klientu kontu atlikumiem un overdraftiem, procentu ieņēmumi un izdevumi (negatīva procentu likme) par Valsts kases kontu atlikumiem, overdraftiem Latvijas Bankā vai kredītiestādēs, kā arī procentu ieņēmumi par izsniegtajiem aizdevumiem.

Citos ieņēmumos un izdevumos no pamatdarbības uzskaitīti pārējie ieņēmumi un izdevumi, kas nav uzskaitīti citos pamatdarbības posteņos, kā arī citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā (konkursa vai drošības nauda, vēlēšanu drošības nauda, pansionātos dzīvojošo pensijas, atsavinātie līdzekļi no aizturētām personām un ieņēmumi par mantas realizāciju no krimināllietām un administratīvo pārkāpumu lietām līdz tiesas lēmumam, ieslodzīto un citu personu personīgā nauda, drošības nauda par kasācijas sūdzību). Citu budžetu līdzekļus pamatdarbības ieņēmumos norāda neto vērtībā, t.i., no pārskata periodā saņemtiem līdzekļiem atskaitot pārskata periodā atmaksātos līdzekļus.

Ieguldījumu darbība (ieņēmumi un izdevumi)

Ieguldījumu darbības naudas plūsma veidojas no aktīvu iegādes, kas paredzēti budžeta iestāžu funkciju nodrošināšanai, ienākumu gūšanai un naudas plūsmas radīšanai nākotnē, un no šādu aktīvu pārdošanas.

Ieguldījumu darbības naudas plūsmā ieņēmumus un izdevumus veido šādi darījumi:

- ilgtermiņa nefinanšu aktīvu (izņemot ieguldījuma īpašumus) iegāde (tai skaitā veiktie maksājumi par kapitalizētām attīstības izmaksām un pašradītiem ilgtermiņa ieguldījumiem), avanss par šiem aktīviem un šādu aktīvu atsavināšana;
- ilgtermiņa finanšu aktīvu (piemēram, līdzdalība kapitālā un iegādātie parāda vērtspapīri) iegāde, avanss par šiem aktīviem un šādu aktīvu atsavināšana;
- saņemtie maksājumi finanšu nomas līgumu ietvaros un veiktie maksājumi partnerības līgumu ietvaros;
- citi uz ieguldījumu darbību attiecināmi saņemti un veikti maksājumi;
- valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumi vai izdevumi no parāda vērtspapīru pārdošanas un ieguldījuma vērtspapīru iegādes.

Procentu ieņēmumus vai izdevumus no ieguldījumu darbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestādes procentu ieņēmumi vai izdevumi, ja ieguldījuma mērķis ir gūt atdevi (termiņnoguldījumi, ieguldījumi kapitālsabiedrībās, finanšu noma (iznomātājam), ieguldījumi vērtspapīros);
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu izdevumi par pieņemtajiem noguldījumiem, procentu ieņēmumi par ieguldījuma vērtspapīriem un procentu izdevumi par emitētajiem parāda vērtspapīriem.

Finansēšanas darbība (ieņēmumi un izdevumi)

Par finansēšanas darbību uzskata darbību, kas rada izmaiņas aizņēmumu (piemēram, emitētie parāda vērtspapīri, aizņēmumi, izņemot pārsnieguma kredītus (overdraftus)) apmērā un sastāvā, kā arī darījumus ar atvasinātiem finanšu instrumentiem, tai skaitā, kas noteikti kā riska ierobežošanas instrumenti, ja tie piesaistīti finansēšanas darbībā iekļautajiem finanšu instrumentiem, un veiktos maksājumus finanšu nomas līgumu ietvaros.

Ieņēmumos vai izdevumos no finansēšanas darbības uzskaita naudas līdzekļus un tās ekvivalentus.

Par finansēšanas darbību uzskata:

- valsts un pašvaldību budžeta iestāžu ieņēmumus, kas saņemti par aizdevumu atmaksām vai saņemtiem aizņēmumiem, vai izdevumus, kas samaksāti par aizdevumu izsniegšanu vai aizņēmumu atmaksu;

- valsts budžeta finanšu vadībā – naudas līdzekļus, kas saņemti par pašu emitēto vērtspapīru pārdošanu vai samaksāti par emitēto vērtspapīru dzēšanu.

Procentu ieņēmumus vai izdevumus no finansēšanas darbības klasificē šādi:

- valsts un pašvaldību budžeta iestāžu procentu ieņēmumi vai izdevumi par aizņēmumiem, finanšu nomu (nomniekam) un citiem darījumiem atbilstoši izvērtējumam;
- valsts budžeta finanšu uzskaites procentu ieņēmumi, kas samaksāti par aizņēmumiem un emitētajiem parāda vērtspapīriem.

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem ir naudas plūsma, kas veidojas no naudas saņemšanas vai izmaksāšanas Valsts kases klientu kontos, kā arī no naudas pārskaitījumiem starp Valsts kases kontiem un ieguldījumiem depozītos Valsts kases kontos.

Ārvalstu valūtu kursu svārstību rezultāts

Peļņa vai zaudējumi, kas rodas ārvalstu valūtas kursa svārstību rezultātā, nav uzskatāmi par naudas plūsmu. Tomēr, lai salīdzinātu naudas līdzekļu un naudas ekvivalentus (tai skaitā noguldījumus, kuru termiņš nepārsniedz 90 dienas) atlikumu perioda sākumā un beigās, naudas plūsmas pārskatā uzrāda ārvalstu valūtas kursa svārstību ietekmi uz naudas līdzekļu atlikumiem un to ekvivalentiem ārvalstu valūtā. Šo ietekmi uzrāda atsevišķi no pamatdarbības, ieguldījumu darbības un finansēšanas darbības.

Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts

Ministrijas un pašvaldības konsolidētā gada pārskata pielikumā pievieno tās īstenoto finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas aprakstu.

Būtiskākos skaidrojumus par finanšu instrumentu risku pārvaldību sniegusi Valsts kase un Rīgas valstspilsētas pašvaldība.

Valsts budžeta finanšu uzskaites finanšu instrumentu risku pārvaldīšana

Valsts budžeta finanšu uzskaitē esošo parāda finanšu instrumentu risku pārvaldību īsteno Valsts kase saskaņā ar Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā⁶ (turpmāk – VK stratēģija) noteiktiem finanšu risku vadības pamatprincipiem.

Finanšu risku vadības mērķis ir nepieļaut valsts parāda apkalpošanas izmaksu nekontrolētu palielināšanos un ierobežot saistību neizpildes risku VK stratēģijas ietvaros noslēgtajos darījumos.

Valsts kase saskaņā ar VK stratēģijā noteiktajiem pamatprincipiem vada sekojošus finanšu riskus:

- kredītrisku – iespēju, ka partnerpuse, finanšu instrumenta emitents un/vai tā galvnieks nespēs noteiktā laikā un pilnā apmērā pildīt savas saistības;
- likviditātes risku – finansējuma nepietiekamības risku Valsts kases naudas līdzekļu kontos valsts finansiālo saistību savlaicīgai izpildei pilnā apmērā nākamo 12 mēnešu laikā;
- pārfinansēšanas risku – nespēja pārfinansēt valsts parāda saistības vidējā termiņā ar pieņemamiem nosacījumiem;
- procentu likmju risku – iespēju, ka procentu likmju izmaiņas nelabvēlīgi ietekmēs ieņēmumus/ izdevumus. Risks rodas, ja pastāv ievērojama starpība starp aktīvu un pasīvu, kas jūtīgi reaģē uz procentu likmju izmaiņām;
- valūtu risku – iespēju, ka valūtas kursa svārstību rezultātā ārvalstu valūtā denominēto aktīvu/ saistību vērtība euro izteiksmē mainīsies negatīvā virzienā. Valūtas risks rodas, ja pastāv nesaskaņotība prasību un saistību summās ārvalstu valūtās.

Detalizēta informācija par parāda vadības rādītājiem 2023. gadā pieejama Valsts kases sagatavotajā 2023. gada parāda vadības pārskatā, kas ir publicēts Valsts kases tīmekļa vietnē: www.kase.gov.lv/Parskati_un_tames/Valsts_parada_vadibas_parskati/Gada_parskati/2023

Valsts budžeta finanšu uzskaitē finanšu aktīvu vērtības samazinājumu regulāri pārskata un izvērtē, vai ir objektīvi pierādījumi, kas liecina par iespējamo aplēsto nākotnes naudas plūsmu samazināšanos, un vai šo apmēru var ticami novērtēt.

Valsts kase ne retāk kā reizi ceturksnī vērtē, vai nav iestājies kredīta ņēmēja kredītriska notikums, tas ir, ja tiek konstatēta viena no zemāk minētajām pazīmēm:

- vāja vai slikta kredīspēja;
- parāds (kredītmaksājumiem nokavēti termiņi vairāk par 5 dienām, vai no iepriekšējiem mēnešiem uzkrāti nodokļu parādi vai saņemta informācija par kredītu ņēmēju nespēju segt saistības);
- pēdējo divu gadu laikā ir veikta valsts aizdevuma restrukturizācija (atvieglojumu piešķiršana, kuri netiktu izskatīti citos apstākļos);

⁶ VK stratēģija publicēta: https://www.kase.gov.lv/sites/default/files/public/SSD/PVNLVS/PVNLVS_2018.pdf

- pret kredīta ņēmēju uzsākts Maksātnespējas likumā noteiktais tiesiskās aizsardzības vai maksātnespējas process.

Valsts aizdevumiem Valsts kase analizē kredītrisku un nosaka atbilstošu vērtības samazinājumu gan noteiktām aizņēmēju grupām, gan katram aizņēmējam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu un nākotnē sagaidāmo naudas plūsmu no valsts aizdevuma, un nepieciešamību veidot uzkrājumus, iespējamās saistības vai uzkrātās saistības valsts aizdevuma un valsts galvotā aizdevuma nemaksāšanas gadījumiem.

Valsts aizdevuma vai debitora prasības naudas plūsmas tagadnes vērtību Valsts kase aprēķina, diskontējot nākotnes naudas plūsmu ar efektīvo procentu likmi (spēkā līgumā ar kredīta ņēmēju noteiktā procentu likme, kas ietver aizdevuma, riska un apkalpošanas izmaksu likmi un citas līgumā noteiktās likmes, vai cita konkrētajai situācijai atbilstoša likme).

Valsts galvotā aizdevuma naudas plūsmas tagadnes vērtību Valsts kase aprēķina, diskontējot valsts galvotā aizdevuma nākotnes naudas plūsmu, piemērojot Valsts kases tīmekļvietnē publicēto attiecīgo diskonta likmi.

Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteikts, ka Valsts kase kredīta ņēmēja kredīspēju izvērtē, ņemot vērā šādus kritērijus, kuriem tiek piešķirts noteikts novērtējums vai noteikts riska līmenis:

- finanšu rādītāji:
 - pašu kapitāla pietiekamības rādītājs;
 - peļņitspējas / budžeta izpildes rādītājs;
 - likviditātes rādītājs;
- kredītvēsture;
- biznesa risks.

Valsts kase kredīta ņēmēja kredīspējas novērtējuma kategoriju nosaka, ņemot vērā noteikto biznesa riska novērtējumu.

Valsts budžeta finanšu uzskaites finanšu instrumentu riska ierobežošanas uzskaitē

Valsts kase piemēro riska ierobežošanas uzskaiti, ja riska ierobežošana atbilst Valsts kases stratēģijai un tās mērķiem, ievērojot šādus nosacījumus:

- pirms riska ierobežošanas uzskaites uzsākšanas katram riska ierobežošanas darījumam izstrādā riska ierobežošanas dokumentāciju;
- nodrošinātā posteņa patieso vērtību vai naudas plūsmas, kuras attiecināmas uz ierobežoto risku, un riska ierobežošanas instrumenta patieso vērtību var ticami novērtēt;
- riska ierobežošanas efektivitāti atkārtoti novērtē vienu reizi ceturksnī laika periodā, kurā riska ierobežošana ir noteikta. Riska ierobežošanu novērtē kā efektīvu, ja tā atbilst šādiem kritērijiem:
 - riska ierobežošanas instrumenta patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas kompensē nodrošinātā posteņa patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas, kas attiecināmas uz ierobežoto risku;
 - riska ierobežošanas efektivitātes pakāpe ir 80% līdz 125%, ko aprēķina, attiecinot riska ierobežošanas instrumenta patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas pret nodrošinātā posteņa patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņām.

Valsts kase valsts budžeta finanšu uzskaitē piemēro naudas plūsmas riska ierobežošanu. Naudas plūsmas riska ierobežošana ir naudas plūsmu mainības riska ierobežošana, kas ir attiecināma uz atsevišķu risku, kas saistīts ar atzītu aktīvu vai saistībām (tādu kā visi vai daži mainīgas likmes

parāda nākotnes procentu maksājumi) vai ļoti ticami prognozētu darījumu, un var ietekmēt valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumus vai izdevumus.

Valsts kase 2023.gadā par riska ierobežošanas instrumentu noteikusi procentu likmju mijmaiņas darījumu (IRS), pārskata gadā pēdējais no iepriekšējos gados noslēgtiem IRS darījumiem sešus mēnešus pirms termiņa beigām tika izslēgts no riska ierobežošanas uzskaites, jo postenis (aizņēmums no Ziemeļu Investīciju bankas), kam bija piesaistīts IRS, tika pirmstermiņā atmaksāts, kā arī Valsts kase nav slēgusi jaunus darījumus valsts parāda procentu likmju riska ierobežošanai.

Valsts kases finanšu instrumentu riska ierobežošanas pārvaldība ir saistīta ar šādiem finanšu riskiem:

- ārvalstu valūtas risks;
- procentu likmju risks.

Procentu likmju risks tiek vadīts, nosakot optimālo parāda apkalpošanas izmaksu un izmaksu pieauguma riska līdzsvaru, nosakot procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados), tas ir *duration* rādītāju. Riska ierobežošanas uzskaitē pret risku nodrošinātais postenis tiek konkretizēts, piesaistot IRS konkrētā aizņēmuma ar mainīgo procentu likmi naudas plūsmi.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē izmantoto atvasināto finanšu instrumentu maksimālā pakļautība kredīriskam

Attiecībā uz noslēgtajiem atvasināto finanšu instrumentu darījumiem pastāv partnerpuses kredītrisks – ka darījumu partneris nepildīs savas saistības, līdz ar to radot darījumu pārtraukšanas izdevumus (darījumu izbeigšanas brīdī). Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijā finanšu risku vadībā ir izvirzīts uzdevums partnerpušu kredītriska novērtēšanu veikt pamatojoties uz kredītreitingu un citiem starptautiskajā finanšu vadības praksē pielietotajiem riska novērtēšanas kritērijiem. Partnerpuses kredītriska vadības kritēriji ir noteikti Valsts kases iekšējos noteikumos.

Partnerpušu kredītrisku vada saskaņā ar Valsts kases iekšējiem noteikumiem, nosakot ieguldījumu struktūras ierobežojumus. Nosaka un uzrauga partnerpusēm pieļaujamās darījumu veidus, darījumu apjoma un termiņa limitus un kredītreitinga kategorijas limitus.

Partnerpuses kredītriska ierobežošanai, izdevīgāku atvasināto finanšu instrumentu darījumu nosacījumu nodrošināšanai, partnerpušu loka paplašināšanai un sadarbības apjomu paaugstināšanai pieļaujama līgumu un attiecīgu darījumu slēgšana, kas paredz garantijas nodrošinājumu, vienlaikus ievērojot likviditātes vadības prasības.

2023. gadā atvasināto finanšu instrumentu atmaksa nav bijusi kavēta.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības finanšu instrumentu risku pārvaldīšana

Rīgas valstspilsētas pašvaldība finanšu instrumentu risku pārvaldību uzskata par neatņemamu pašvaldības finanšu darbības sastāvdaļu, īstenojot savu parādsaistību vadību, kura tiek veikta ievērojot pašvaldības aizņēmumu, galvojumu un citu ilgtermiņa saistību vadības stratēģiju 2023. – 2027. gadam (turpmāk – Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģija).

Saskaņā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģiju, pašvaldības parāda portfeļa vadība ir piesardzīga, orientēta uz finanšu risku ierobežošanu un novēršanu, pieļaujot stratēģijā noteikto atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu vienīgi finanšu risku nodrošināšanai.

Pašvaldības īstenotā finanšu resursu vadība 2023. gadā nodrošināja budžeta un piesaistīto finanšu resursu taupīgu un racionālu izmantošanu. Rīgas valstspilsētas pašvaldības stratēģijas ietvaros tika turpināta iepriekšējos gados īstenotā kredītu procentu riska samazināšanas politika, nodrošinot aizņēmumu apkalpošanas maksājumu stabilitāti.

Ilgtermiņa saistību portfeļa vadība dod iespēju Rīgas valstspilsētas pašvaldībai koriģēt parāda portfeļa struktūru gan ņemot jaunus vai pārjaunojot esošos aizņēmumus, gan izmantojot budžeta

vadības iespējas, kā arī nepieciešamības gadījumā izmantojot stratēģijā atļautos atvasinātos finanšu instrumentus. Tādā veidā tiek nodrošinot pašvaldības ilgtermiņa saistību portfeļa optimālā struktūra, kas nerada neprognozējamu slogu budžetam, un atbilst Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību vadības stratēģijā noteiktajiem parāda struktūras rādītājiem.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību (finanšu instrumentu) vadība ir saistīta ar šādiem finanšu riskiem:

- valūtas risks;
- procentu likmju risks;
- likviditātes risks.

Valūtu risku vadības nodrošināšanai Rīgas valstspilsētas pašvaldība nosaka un uzrauga optimālā tīrā parāda valūtas kompozīciju, kas ļauj ievērot saistību ārvalstu valūtas līdzsvaru un tādejādi izvairīties no valūtu kursu svārstību ietekmes.

2023. gada 31.decembrī Rīgas valstspilsētas pašvaldības finanšu instrumentu saistības 100 % apmērā bija *euro* valūtā.

Procentu likmju risks rodas tiem pašvaldības aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, jo pastāv iespējamība, ka aizņēmumu procentu maksājumi var nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās.

Lai nodrošinātu stabilas ilgtermiņa saistību apkalpošanas izmaksas un to prognozējamību, ilgtermiņa saistību vadības procesā Rīgas valstspilsētas pašvaldība noteikusi, ka ir nepieciešams nodrošināt, ka ne mazāk kā 60 % no ilgtermiņa saistību portfeļa kopapjoma procentu likme ir fiksēta uz termiņu, kas ir lielāks par vienu gadu, tādejādi mazinot risku, ka tirgus likmju svārstību rezultātā pašvaldības izmaksas par finansējuma izmantošanu būs būtiski augstākas nekā plānots.

2023. gada beigās 68 % no kopējām pašvaldības saistībām bija ar fiksētu procentu likmi, kas atbilst stratēģijā noteiktajam pieļaujamam līmenim

Pamatojoties uz Rīgas valstspilsētas pašvaldības ilgtermiņa saistību stratēģijā noteikto nepieciešamību nodrošināt finanšu resursu pietiekamību, kas jebkurā laikā ļauj veikt pašvaldības budžetā apstiprināto izdevumu izpildi, Rīgas valstspilsētas pašvaldība 2023. gadā, ņemot vērā finansēšanas nepieciešamību un situāciju finanšu tirgos, ir nodrošinājusi nepieciešamo likvīdo naudas līdzekļu apjomu budžeta izdevumu nodrošināšanai, kā arī uzturējusi nepieciešamo likvīdo naudas līdzekļu rezervi tekošā gada un turpmāko gadu saistību segšanai.

Pieņemot finanšu resursu vadības lēmumus, Rīgas valstspilsētas pašvaldība ir ņēmusi vērā notiekošos procesus finanšu tirgū un ir analizējusi to attīstības tendences, lai nodrošinātu efektīvu un drošu finanšu resursu vadību.

Finanšu pārskata postenu skaidrojums

Finanšu pārskata postenu paskaidrojumi sniegti par būtiskām postenu izmaiņām, kas pārsniedz 10 procentus salīdzinājumā ar attiecīgā posteņa vērtību iepriekšējā pārskata periodā un izmaiņu vērtība ir vienāda vai lielāka par 81 250 000 *euro*. Detalizētāka informācija par postenu izmaiņām un darījumiem, kas neatbilst noteiktajam būtiskuma līmenim, pieejama ePārskatos finanšu pārskata postenu skaidrojumos un Valsts kases tīmekļa vietnē publicētajā ePārskatu informācijā.

Skaidrojumi konsolidētās grāmatvedības bilances posteņiem**Ilgtermiņa ieguldījumi**

Ilgtermiņa ieguldījumi konsolidēti par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.1.1. Nemateriālie ieguldījumi*1.2. tabula. Nemateriālie ieguldījumi (euro)*

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nemateriālie ieguldījumi	KB.1.1.	259 815 198	214 403 374	45 411 824	21.18
Attīstības pasākumi un programmas		3 961 444	4 619 925	-658 481	-14.25
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības		207 094 068	156 395 952	50 698 116	32.42
Pārējie nemateriālie ieguldījumi		16 594 303	12 033 110	4 561 193	37.91
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana		31 717 839	40 544 702	-8 826 863	-21.77
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		447 544	809 685	-362 141	-44.73

Nemateriālo ieguldījumu posteņi būtiskas izmaiņas pārskata gadā nav bijušas.

Ministrijām pašu izveidotu nemateriālo ieguldījumu atlikusī vērtība pārskata gadā ir 3 750 435 *euro*, pašvaldībām – 111 515 *euro*, kas neveido būtisku īpatsvaru no nemateriālo ieguldījumu atlikušās vērtības.

Nemateriālie ieguldījumi ar nenoteiktu lietderīgās lietošanas laiku pārskata perioda beigās ir 4 300 667 *euro* vērtībā jeb 1,65 % no posteņa vērtības.

Nemateriāliem ieguldījumiem un avansa maksājumiem vērtības samazinājums pārskata gadā nav atzīts.

Bilances posteņi “Nemateriālie ieguldījumi” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Piezīme Nr. KB.1.2. Pamatlīdzekļi

1.3. tabula. Pamatlīdzekļi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Pamatlīdzekļi	KB.1.2.	15 170 515 663	14 409 418 700	761 096 963	5.28
Zeme un būves		10 056 749 614	9 500 494 494	556 255 120	5.86
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas		177 596 440	174 093 531	3 502 909	2.01
Pārējie pamatlīdzekļi	KB.1.2.1.	1 833 301 135	1 642 983 683	190 317 452	11.58
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		971 171 513	1 024 783 176	-53 611 663	-5.23
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi		1 527 221 768	1 502 034 951	25 186 817	1.68
Bioloģiskie un pazemes aktīvi		258 232 551	258 987 616	-755 065	-0.29
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos		8 433 151	8 013 872	419 279	5.23
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		337 809 491	298 027 377	39 782 114	13.35

Piezīme Nr. KB.1.2.1. Pārējie pamatlīdzekļi

Lielākās izmaiņas posteņa vērtībā bijušas:

- Aizsardzības ministrijai par iegādātiem un no ārvalstu ziedojumiem saņemtiem pamatlīdzekļiem 107 997 935 euro vērtībā, kā arī modernizācijas rezultātā palielināta pamatlīdzekļu vērtība par 17 110 152 euro vērtībā;
- Iekšlietu ministrijai palielinājums saistībā ar ugunsdzēsības speciālo transportlīdzekļu iegādi 9 736 439 euro vērtībā, iegādātajiem un dāvinājumā saņemtajiem pamatlīdzekļiem Valsts robežsardzes vajadzībām 14 718 774 euro vērtībā, iegādātajiem pamatlīdzekļiem Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei 1 460 911 euro vērtībā;
- Veselības ministrijai palielinājums saistībā ar pamatlīdzekļu iegādi Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam 10 459 789 euro vērtībā, Rīgas Stradiņa universitātei 6 347 469 euro vērtībā, Valsts Asinsdonoru centram 703 010 euro vērtībā.

Pārskata gadā valsts un pašvaldību īpašumos veikti kapitālsabiedrību ieguldījumi, kas nav iekļauti pamatlīdzekļu uzskaites vērtībā:

1.4. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību ieguldījumu valsts vai pašvaldības īpašumā (euro)

Kontu grupas nosaukums	Kapitālsabiedrības ieguldījums		Uzskaites vērtība	
	pārskata periodā	iepriekšējā pārskata periodā	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2	3	4
Pamatlīdzekļi	20 586 721	7 503 703	669 629 866	645 534 162
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	20 586 721	7 503 703	669 629 866	645 534 162

Būtisks vērtības samazinājums pamatlīdzekļiem un avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem pārskata gadā nav veidots.

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma noteikšanai galvenokārt lietota amortizēto aizstāšanas izmaksu metode. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem aprēķināts atbilstoši izpildes termiņa kavēto dienu skaitam vai pilnā apmērā atbilstoši budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktajam.

Bilances postenī “Pamatlīdzekļi” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Piezīme Nr. KB.1.3. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

1.5. tabula. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.	16 242 660 210	13 924 637 390	2 318 022 820	16.65
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā	KB.1.3.1.	7 838 597 236	6 962 538 679	876 058 557	12.58
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā		26 040 868	25 197 202	843 666	3.35
Ilgtermiņa aizdevumi		415 120 683	352 868 102	62 252 581	17.64
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros		6 194	6 133	61	0.99
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.1.3.2.	7 817 278 476	6 438 794 505	1 378 483 971	21.41
Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi		131 342 980	135 806 368	-4 463 388	-3.29
Avansa maksājumi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem		14 273 773	9 426 401	4 847 372	51.42

Piezīme Nr. KB.1.3.1. Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā

Lielākās izmaiņas posteņa vērtībā bijušas:

- Ekonomikas ministrijai saistībā ar radniecīgās kapitālsabiedrības AS “Latvenergo” kapitāla daļu vērtības izmaiņām kapitālsabiedrības pašu kapitālā 605 195 000 *euro* vērtībā,
- Satiksmes ministrijai palielinājumu 160 912 191 *euro* vērtībā veido atzītās līdzdalības vērtības izmaiņas un vērtības samazinājums saskaņā ar novērtējuma aktu VAS “Latvijas dzelzceļš” un SIA “Eiropas dzelzceļa līnijas”,
- Zemkopības ministrijai palielinājumu 249 665 499 *euro* vērtībā veido izmaiņas kapitālsabiedrības AS “Latvijas valsts meži” pašu kapitālā, bet posteņa samazinājumu par (191 297 618) *euro* – kapitālsabiedrības AS “Latvijas valsts meži” pašu kapitālā.

Līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās, tai skaitā turējumā nodotās līdzdalības, vērtība pēc pašu kapitāla metodes atsevišķos gadījumos pārrēķināta, izmantojot kapitālsabiedrību pašu kapitāla datus par iepriekšējiem pārskata periodiem vai nepilnu pārskata periodu. Dati par pilnu pārskata periodu nav izmantoti, ja attiecīgā kapitālsabiedrība tādus nav iesniegusi, uzsākts kapitālsabiedrības likvidācijas process, attiecīgā kapitālsabiedrība pārskata gadā reorganizēta vai atsavinātas tās kapitāla daļas.

Pielietojot pašu kapitāla metodi līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās novērtēšanai, ieguldījuma vērtību samazina līdz nullei, ja kapitālsabiedrības pašu kapitāla vērtība ir negatīva. Pārskata perioda beigās saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju:

- kapitālsabiedrības neatzītā kopējā zaudējumu daļa, ja kapitāla daļu turētājs pārstājis atzīt savu daļu kapitālsabiedrības zaudējumos, ir 48 338 533 *euro* (lielākie AS “Air Baltic Corporation” 46 916 127 *euro*), t.sk. pārskata periodā 148 011 *euro* (lielākie SIA “Vidusdaugavas SPAAO” 101 631 *euro*);
- peļņas daļa, kas nepārsniedz zaudējumus, ir 33 166 927 *euro*;

- uz ieguldījumiem radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās attiecināmas iespējamās saistības ir 175 627 *euro*,
- uzņēmumu zaudējumu un likvidācijas procesa rezultātā konstatēti ierobežojumi, kas ietekmē kapitālsabiedrību spēju pārskaitīt naudas līdzekļus ieguldītājam dividenžu vai tamlīdzīgu maksājumu veidā, 175 627 *euro*.

Bilances posteņi “Ilgtermiņa aizdevumi” konsolidēti valsts budžeta finanšu uzskaites aizdevumi valsts un pašvaldību budžeta iestādēm.

Piezīme Nr. KB.1.3.2. Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

Lielākās izmaiņas posteņa vērtībā veido Labklājības ministrijas administrēto valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plāna līdzekļu vērtības palielinājums 726 724 103 *euro* apmērā un pārvaldīšanā nodotās valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieku iemaksas 776 621 069 *euro* apmērā, samazinājums par līdzekļu atlikumu (33 563 664) *euro* apmērā, jo shēmas dalībnieks nav veicis izvēli par uzkrāto pensijas kapitālu, par (29 345 604) *euro* uzkrātā pensijas kapitāla daļu dzēšanu mūža polises iegādei, par (37 050 914) *euro* uzkrātā pensijas kapitāla daļu dzēšanu vecuma pensijas saņemšanai.

Piezīme Nr. KB.1.4. Ilgtermiņa prasības

1.6. tabula. Ilgtermiņa prasības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa prasības	KB.1.4.	568 792 216	347 902 751	220 889 465	63.49
Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)	KB.1.4.1.	237 507 808	75 082 166	162 425 642	216.33
Citas ilgtermiņa prasības		331 284 408	272 820 585	58 463 823	21.43

Piezīme Nr. KB.1.4.1. Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)

Bilances posteņa lielākās izmaiņas bijušas:

- Ekonomikas ministrijai 66 413 443 *euro* apmērā par AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” līgumiem, atbilstoši to noteikumiem Eiropas atveseļošanas fondā, palielinājums 11 092 246 *euro* apmērā par AS “Sadales tīkls” noslēgto līgumu ES Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna Elektroenerģijas sadales sistēmas modernizācijas projektā, palielinājums 7 239 338 *euro* apmērā par AS “Augstsprieguma tīkls” noslēgto līgumu ES Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna Elektroenerģijas pārvades sistēmas modernizācijas projektā;
- Finanšu ministrijai palielinājums 54 724 066 *euro* par avansā pārskaitītām subsīdijām Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem;
- Satiksmes ministrijai izmaiņas 8 248 697 *euro* apmērā veido Rail Baltic projekta ilgtermiņa prasību palielinājums par ārvalstu finanšu palīdzību pret AS “RB Rail”.

Bilances posteņi “Ilgtermiņa prasības” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē galvojumiem un citām ilgtermiņa prasībām iepriekšējos pārskata periodos ir izveidots vērtības samazinājums pilnā prasību apmērā (340 465 781) *euro* vērtībā. Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju ilgtermiņa prasību vērtības samazinājums

2023. gada beigās ir (3 159) *euro*, kas noteikts prasību pilnā apmērā saskaņā ar budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteikto, ministrijas un centrālās iestādes 2023. gada beigās izveidojušas ilgtermiņa prasību vērtības samazinājumu (1 795) *euro* vērtībā atbilstoši izpildes termiņa kavējuma dienām.

Piezīme Nr. KB.1.5. Ieguldījuma īpašumi

1.7. tabula. Ieguldījuma īpašumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ieguldījuma īpašumi	KB.1.5.	681 918 211	641 696 524	40 221 687	6.27
Ieguldījuma īpašumi		444 098 478	430 809 579	13 288 899	3.08
Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		347 798	14 816 414	-14 468 616	-97.65
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi		237 471 935	195 967 608	41 504 327	21.18
Avansa maksājumi par ieguldījuma īpašumiem		0	102 923	-102 923	-100.00

Bilances postenī “Ieguldījuma īpašumi” pārskata gadā būtisku izmaiņu nav.

Ieguldījuma īpašumu vērtības samazinājums būtiski neietekmē posteņa vērtību. Tas konstatēts, izvērtējot zemes apgrūtinājuma apjomu, un novērtēts, izmantojot aktīva patiesās vērtības novērtējumu.

Pārskata gadā valsts un pašvaldību ieguldījuma īpašumos nav veikti kapitālsabiedrību ieguldījumi, kas nav iekļauti ieguldījuma īpašumu uzskaites vērtībā.

Piezīme Nr. KB.1.6. Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai

1.8. tabula. Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	KB.1.6.	1 224 042 637	1 214 749 464	9 293 173	0.77

Šajā postenī uzskaitīti bioloģiskie aktīvi, kurus budžeta iestādes izmanto plānveidīgai darbībai lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un mežsaimniecībā ieņēmumu gūšanai.

Pārskata periodā posteņa vērtība pieaugusi aktīvu pārvērtēšanas rezultātā, galvenokārt par Zemkopības ministrijas uzskaitē esošo un VAS “Latvijas Valsts meži” turējumā nodoto mežaudžu vērtības izmaiņām 8 751 442 *euro*.

Mežaudzes novērtētas atbilstoši Meža valsts reģistrā norādītai pilnajai vērtībai.

Apgrozāmie līdzekļi

Apgrozāmie līdzekļi konsolidēti par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.2.1. Krājumi

1.9. tabula. Krājumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Krājumi	KB.2.1.	1 545 555 555	1 283 781 975	261 773 580	20.39

Pārskata gadā krājumu atlikuma izmaiņas galvenokārt ietekmēja:

- Aizsardzības ministrijas izejvielu un materiālu iegāde iestādes darbības nodrošināšanai saistībā ar darbinieku skaita palielināšanos, darbinieku mācību procesa un pilsoniskās un patriotiskās audzināšanas procesa nodrošināšanai 395 170 404 euro apmērā un šo krājumu izslēgšana no uzskaites un inventāra izsniegšanu lietošanā (139 743 292) euro vērtībā, kā arī pārvietošanu no krājumu kontiem pamatlīdzekļu sastāvā militāro transportlīdzekļu papildu aprīkojuma uzstādīšanai (11 480 243) euro vērtībā;
- Kultūras ministrijai palielinājums saistībā ar paredzēto mantisko ieguldījumu VSIA “Dailes teātris” pamatkapitālā 13 058 616 euro vērtībā;
- Veselības ministrijai izmaiņas saistītas ar izsniegtajām un norakstītām vakcīnām pret Covid-19 (24 907 811) euro vērtībā.

Atsavināšanai paredzēto krājumu sastāvā uzskaitīti aktīvi 51 860 550 euro vērtībā saskaņā ar 1.10. tabulā sniegto informāciju:

1.10. tabula. Atsavināšanai paredzētie krājumi (euro)

Aktīva veids	Uzskaites (atlikusī) vērtība pārskata perioda beigās	Uzskaites (atlikusī) vērtība pārskata perioda sākumā
A	1	2
Nemateriālie ieguldījumi	100 973	100 973
Pamatlīdzekļi	37 934 619	16 625 642
Bioloģiskie aktīvi	69 295	109 736
Ieguldījuma īpašumi	10 063 374	13 834 523
Krājumi	3 692 289	4 635 007
Kopā	51 860 550	35 305 881

Vērtības samazinājums krājumiem un avansa maksājumiem par krājumiem būtiski neietekmē posteņa vērtību. Vērtības samazinājums avansa maksājumiem par krājumiem galvenokārt veidots atbilstoši izpildes termiņa kavējuma dienām.

Bilances postenī “Krājumi” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Piezīme Nr. KB.2.3. Īstermiņa prasības

1.11. tabula. Īstermiņa prasības (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa prasības	KB.2.3.	1 895 383 183	2 139 354 240	-243 971 057	-11.40

Bilances posteņi “Īstermiņa prasības” konsolidētas valsts un pašvaldību budžeta iestāžu un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējās prasības un attiecīgās saistības.

Pārskata gadā bilances posteņa izmaiņas galvenokārt saistītas ar:

- valsts budžeta finanšu uzskaitē dzēstām prasībām pret Eiropas Komisiju par saņemtiem līdzekļiem no Eiropas Komisijas (115 372 242) euro vērtībā, atzītām prasībām pret Eiropas Komisiju par saņemto atmaksu no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda 108 852 485 euro vērtībā;
- VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē samazinājums (70 748 403) euro apmērā saistībā ar nodokļu maksātāju savlaicīgu iedzīvotāju ienākuma nodokļa, valsts sociālās veidojies apdrošināšanas obligāto iemaksu un uzņēmuma ienākuma nodokļa nomaksu.

Atbilstoši pašvaldību sniegtai informācijai 1.12. tabulā uzrādīta informācija par nekustamā īpašuma nodokļa prasību sadalījumu atbilstoši termiņiem.

1.12. tabula. Nekustamā īpašuma nodokļa bruto prasību sadalījums atbilstoši kavējuma termiņiem (euro)

Nodokļa nosaukums/ termiņš	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3 - 5 gadi	vairāk nekā 5 gadi
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	6 810 813	2 964 412	1 499 783	4 245 419	7 159 478	3 311 789	1 608 325	4 265 319
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām un būvēm	3 217 189	1 954 521	959 296	2 079 213	3 404 798	2 062 960	1 086 777	2 449 227
Nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem	3 214 067	1 333 531	565 310	885 507	3 104 589	1 304 861	521 329	887 590
Kopā	13 242 069	6 252 464	3 024 389	7 210 139	13 668 865	6 679 610	3 216 431	7 602 136

Pārskata gadā piešķirto nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu kopsumma norādīta 1.13. tabulā. Atbilstoši likumā “Par nekustamā īpašuma nodokli” paredzētajam atvieglojuma veidam piešķirti nodokļa atvieglojumi 3 354 661 euro apmērā, atbilstoši iestādes saistošajos noteikumos noteiktajiem atvieglojumiem 14 034 175 euro apmērā.

1.13. tabula. Piešķirtie nodokļu atvieglojumi (euro)

Ieņēmumu klasifikācijas nosaukums	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	8 941 504	9 045 738
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām	3 452 053	3 657 790
Nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem	4 995 279	5 125 560
Kopā	17 388 836	17 829 088

Prasībām 2023. gada beigās atzītais vērtības samazinājums saskaņā ar:

- ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju ir (599 267 965) *euro*. Lielākā vērtības samazinājuma daļa ir izveidota citām prasībām pret uzturlīdzekļu parādniekiem par iesniedzējiem izmaksātajiem uzturlīdzekļiem pilnas apšaubāmās summas (555 331 899) *euro* apmērā;
- pašvaldību sniegto informāciju ir (55 402 354) *euro*. Lielākā vērtības samazinājuma daļa ir izveidota apšaubāmās summas apmērā darījuma partnera maksātspējas vai tiesvedības procesa dēļ;
- ikgadējo pārskatu par VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaiti un ikgadējo pārskatu par valsts budžeta finanšu uzskaiti ir (472 578 672) *euro*.

Vērtības samazinājums prasībām pret pircējiem un pasūtītājiem un prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos galvenokārt veidots atbilstoši izpildes termiņa kavēto dienu skaitam.

Piezīme Nr. KB.2.4. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem

1.14. tabula. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem	KB.2.4.	528 115 024	498 244 636	29 870 388	6.00

Bilances postenī “Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem” konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējie avansa maksājumi un attiecīgās saistības.

Nākamo periodu izdevumiem un avansi par pakalpojumiem un projektiem atzītais vērtības samazinājums 2023. gada beigās saskaņā ar:

- ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju ir (744 454) *euro*, galvenokārt veidots apšaubāmās summas apmērā, tai skaitā (491 273) *euro* vērtībā par pašvaldībām ieskaitītiem transfertiem kontos likvidējamā AS “Latvijas Krājbanka”;
- pašvaldību sniegto informāciju ir (1 194 873) *euro*, galvenokārt veidots pilnā apmērā atbilstoši budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites kārtībā noteiktajam.

Piezīme Nr. KB.2.5. Īstermiņa finanšu ieguldījumi

Bilances postenis konsolidēts par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem darījumiem, kā arī par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm un budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē.

1.15. tabula. Īstermiņa finanšu ieguldījumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa finanšu ieguldījumi	KB.2.5.	74 314 167	32 019 753	42 294 414	132.09

Īstermiņa finanšu ieguldījumu posteņi būtiskas izmaiņas pārskata gadā nav bijušas.

Piezīme Nr. KB.2.6. Naudas līdzekļi

1.16. tabula. Naudas līdzekļi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Naudas līdzekļi	KB.2.6.	2 399 643 225	2 409 087 827	-9 444 602	-0.39

Kopējo naudas līdzekļu atlikumu pārskata gada beigās galvenokārt veido Valsts kases naudas līdzekļu atlikumi finanšu sabiedrībās 1 781 469 747 euro vērtībā un pašvaldību budžeta līdzekļu atlikumi kredītiestādēs 262 315 589 euro vērtībā.

Lielākie valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļu atlikumi ārpus Valsts kases izvietoti AS "Luminor Bank" 154 423 545 euro apmērā un AS "SEB banka" 118 329 055 euro apmērā.

Pārskata gadā pašvaldību līdzekļu kredītiestādēs atlikums samazinājies par (7 060 361) euro.

Bilances posteņi "Naudas līdzekļi" konsolidēti valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļi Valsts kases kontos.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla bilances posteņu atlikumi uzrādīti konsolidētajā pašu kapitāla pārskatā.

Piezīme Nr. KB.3.3. Rezerves

1.17. tabula. Rezerves (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Rezerves	KB.3.3.	2 301 423 941	1 929 251 674	372 172 267	19.29

Būtiskākās šī posteņa izmaiņas veido līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās pārvērtēšanas pēc pašu kapitāla metodes rezultātā atzītā kapitālsabiedrību rezervju izmaiņu proporcionālā daļa. Lielāko palielinājumu rezervēs atzinušas:

- Ekonomikas ministrija 395 264 207 euro par izmaiņām kapitālsabiedrību kapitālā iepriekšējā gadā;
- Rēzeknes valstspilsēta par izmaiņām SIA "Rēzeknes slimnīca" pašu kapitālā 16 911 558 euro vērtībā.

Savukārt rezervju samazinājums veidojies:

- Klimata un enerģētikas ministrijai (12 960 577) euro par izmaiņām AS "Augstsprieguma tīkls" pašu kapitālā;
- Zemkopības ministrijai par izmaiņām AS "Latvijas valsts meži" pašu kapitālā (28 787 537) euro un AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" pašu kapitālā (3 886 800) euro vērtībā.

Piezīme Nr.KB.3.5. Budžeta izpildes rezultāti

1.18. tabula. Budžeta izpildes rezultāti (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Budžeta izpildes rezultāti	KB.3.5.	6 608 914 863	6 451 590 683	157 324 180	2.44
Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts		6 451 590 683	5 904 873 895	546 716 788	9.26
Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	KB.3.5.1.	157 324 180	546 716 788	-389 392 608	-71.22

Piezīme Nr. KB.3.5.1. Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts

Pārskata gada budžeta izpildes rezultāta lielākās izmaiņas bijušas:

- Aizsardzības ministrijai samazinājums par (562 028 290) *euro* no uzkrājumu samazināšanas izdienas pensijām, pabalstiem un nākotnes saistībām;
- Iekšlietu ministrijai samazinājums (220 347 227) *euro* vērtībā, samazinoties ieņēmumiem no uzkrājumu izmaiņām izdienas pensijām, izdienas pabalstiem un bijušajiem nodarbinātajiem par kaitējuma atlīdzību;
- Satiksmes ministrijai palielinājums par 373 649 015 *euro*, samazinoties izdevumiem par ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanu un vērtības samazinājumu, kā arī RailBaltica projekta īstenošanu;
- Finanšu ministrijai bijis ieņēmumu palielinājums par 186 409 295 *euro* no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas;
- VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē lielāko palielinājumu veido ieņēmumu pieaugums par iedzīvotāju ienākuma nodokli 221 066 982 *euro*.

Detalizēta informācija par bilances posteni "Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts" sniegta Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem.

Piezīme Nr. KB.4. Uzkrājumi

1.19. tabula. Uzkrājumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Uzkrājumi	KB.4.	2 710 917 921	2 802 529 325	-91 611 404	-3.27

Pārskata gadā izveidoti un diskontēšanas rezultātā palielināti uzkrājumi 200 222 326 *euro* vērtībā, tai skaitā tiesvedībām – 4 382 012 *euro* vērtībā, norakstīti iepriekšējos pārskata gados atzītie uzkrājumi (182 304 381) *euro* vērtībā, tai skaitā tiesvedībām (3 362 666) *euro*, uzkrājumu summa, kas izmantota saistību atzīšanai pārskata gadā, ir (109 529 349) *euro*.

Saistības

Saistības konsolidētas par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem prasību, avansa maksājumu un saistību atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.5.1. Ilgtermiņa saistības

1.20. tabula. Ilgtermiņa saistības (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Ilgtermiņa saistības	KB.5.1.	23 486 568 512	20 512 445 078	2 974 123 434	14.50
Ilgtermiņa aizņēmumi	KB.5.1.1.	1 163 441 298	2 148 035 486	-984 594 188	-45.84
Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	KB.5.1.2.	130 967 168	18 099 864	112 867 304	623.58
Ilgtermiņa uzkrātās saistības		53 103 243	65 522 476	-12 419 233	-18.95
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi	KB.5.1.3.	364 745 414	274 616 060	90 129 354	32.82
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa	KB.5.1.4.	13 721 602 492	11 885 848 574	1 835 753 918	15.44
Saņemtie ilgtermiņa noguldījumi		1	0	1	100
Pārējās ilgtermiņa saistības	KB.5.1.5.	8 052 708 896	6 120 322 618	1 932 386 278	31.57

Piezīme Nr. KB.5.1.1. Ilgtermiņa aizņēmumi

Bilances postenis konsolidēts par savstarpējiem valsts budžeta finanšu uzskaites un valsts un pašvaldību budžeta iestāžu aizdevumiem un aizņēmumiem.

Būtiskas šī bilances posteņa izmaiņas veidojas valsts budžeta finanšu uzskaitē:

- pārklasificētās ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļas izmaiņas par (83 333 333) euro;
- pārklasificēts Starptautiskā Valūtas fonda ilgtermiņa aizņēmums uz pārējām ilgtermiņa saistībām (Speciālās aizņēmuma tiesības) (548 049 011) euro vērtībā;
- veiktās atmaksas Ziemeļu Investīciju bankai (499 773 551) euro apmērā;
- saņemtais ilgtermiņa aizņēmums no Eiropas Investīciju bankas 200 000 000 euro apmērā.

Piezīme Nr. KB.5.1.2. Ilgtermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem

Bilances posteņa būtiskas izmaiņas veido Satiksmes ministrijas atzītās saistības 11 6033 537 euro vērtībā saskaņā ar publiskās un privātās partnerības līguma nosacījumiem – par Ķekavas apvedceļa nodošanu ekspluatācijā.

Piezīme Nr. KB.5.1.3. Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi

Būtiskākās šī posteņa izmaiņas veido valsts budžeta finanšu uzskaitē saņemtie līdzekļi no siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu pārdošanas izsolēm 90 758 875 euro un Modernizācijas fonda emisiju kvotu pārdošanas izsolēm 5 000 000 euro, kuru izlietojums paredzēts nākamajos periodos. Uz īstermiņa nākamo periodu ieņēmumiem pārklasificēti ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi par siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu līdzekļiem (29 390 052) euro un Modernizācijas fonda emisiju kvotu līdzekļiem 1 750 000 euro apmērā.

Piezīme Nr. KB.5.1.4. Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa

Šī posteņa būtiskāko palielinājumu veido valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīto emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru veiktās emisijas ārvalstu finanšu tirgos 3 195 000 000 euro vērtībā un uz īstermiņu pārklasificētā vidēja un ilgtermiņa parāda vērtspapīru īstermiņa daļa (1 320 000 000) euro vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.1.5. Pārējās ilgtermiņa saistības

Bilances posteņa būtiskas izmaiņas veido:

- Labklājības ministrijas saistību pieaugums 1 398 974 394 *euro* vērtībā pret valsts fondēto pensiju shēmu dalībniekiem par reģistrētajām iemaksām shēmas dalībnieku kontos;
- Satiksmes ministrijas saistības par Rail Baltica projekta finansējumu 8 248 697 *euro* vērtībā;
- Zemkopības ministrijas ilgtermiņa saistību pieaugumu veido AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” Eiropas Lauksaimniecības Fonda lauku attīstībai (ELFLA) 2014. – 2020.gada plānošanas perioda finanšu instrumenta ietvaros piešķirtais finansējums 7 494 114 *euro*;
- valsts budžeta finanšu uzskaitē pārklasificētais ilgtermiņa aizņēmums no Starptautiskā Valūtas fonda (Speciālās aizņēmuma tiesības) 548 049 011 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.5.2.-5.9. Īstermiņa saistības

1.21. tabula. Īstermiņa saistības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa saistības	KB.5.2.-5.9.	5 482 930 052	5 419 479 874	63 450 178	1.17
Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa		219 449 693	146 559 760	72 889 933	49.73
Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuizpildītājiem		190 348 203	259 817 177	-69 468 974	-26.74
Īstermiņa uzkrātās saistības		969 529 104	1 016 691 843	-47 162 739	-4.64
Valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības		1 704 361 477	1 616 259 555	88 101 922	5.45
Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)		72 448 508	62 455 248	9 993 260	16.00
Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem		213 972 626	172 191 953	41 780 673	24.26
Pārējās īstermiņa saistības		1 026 359 261	1 106 751 121	-80 391 860	-7.26
Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti		1 086 461 180	1 038 753 217	47 707 963	4.59

Īstermiņa saistību apmērā būtiskas izmaiņas pārskata periodā nav bijušas.

Zemibilance

Piezīme Nr. KB.9.1. Zemibilances aktīvi

1.22. tabula. Zemibilances aktīvi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zemibilances aktīvi	KB.9.1.	925 176 166	914 325 125	10 851 041	1.19
Iespējamie aktīvi	KB.9.1.1.	81 455 143	207 969 780	-126 514 637	-60.83

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Paziņotās dividendes un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu	KB.9.1.2.	318 297 226	142 302 339	175 994 887	123.68
Aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas		278 396 089	286 981 933	-8 585 844	-2.99
Prasības par prettiesiski atsavinātiem aktīviem		2 090 269	2 133 234	-42 965	-2.01
Citi zebilances aktīvi		244 937 439	274 937 839	-30 000 400	-10.91

Piezīme Nr. KB.9.1.1. Iespējamie aktīvi

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju lielākais samazinājums zebilances posteņi "Iespējamie aktīvi" ir veidojies:

- Satiksmes ministrijai par ekspluatācijā nodoto publiskās un privātās partnerības līguma aktīvu Ķekavas apvedceļu (75 266 700) *euro* vērtībā;
- Aizsardzības ministrijai (29 414 533) *euro* vērtībā samazinājums par aktīvu sastāvā atzītiem materiāli tehniskiem līdzekļiem militāro projektu ietvaros, kas atradās glabāšanā, un par sabiedroto spēku būvniecības objektu Nacionālo Bruņoto spēku infrastruktūras attīstības projektu ietvaros (12 110 625) *euro* vērtībā.
- Valmieras novadam samazinājums šajā posteņī galvenokārt veidojies Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošanas rezultātā, tai skaitā, "Dienvidu industriālās maģistrāles attīstība L.Laicena ielas – zemes vienībai "Vecais dzelzceļš" izbūvē", "Valmieras Valsts ģimnāzijas mācību vides uzlabošana un dienesta viesnīcas pārbūvē", "Industriālo teritoriju attīstība Valmierā – 1. kārtā" un "Valmieras Vēsturiskā centra attīstība" (13 901 808) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.1.2. Paziņotās dividendes un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu

Lielākās izmaiņas šī zebilances posteņa vērtībā saistītas ar palielinājumu Ekonomikas ministrijai par AS "Latvenergo" paredzamām dividenžu iemaksām valsts budžetā 179 139 380 *euro* vērtībā un samazinājumu par SIA "TET" paredzamām dividenžu iemaksām valsts budžetā (3 188 995) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.5. Zebilances pasīvi

1.23. tabula. Zebilances pasīvi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zebilances pasīvi	KB.9.5.	7 063 553 002	5 776 027 569	1 287 525 433	22.29
Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem	KB.9.5.1.	2 564 489 371	1 815 574 432	748 914 939	41.25
Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem	KB.9.5.2.	1 462 532 937	702 355 507	760 177 430	108.23

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+, -)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu	KB.9.5.3.	97 514 381	338 408 811	-240 894 430	-71.18
Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti		22 087 873	7 314 899	14 772 974	201.96
Nākotnes nomas maksājumi		9 541 697	10 916 559	-1 374 862	-12.59
Izsniegtie galvojumi		36 922 165	57 161 623	-20 239 458	-35.41
Citas zembilances saistības		2 870 464 578	2 844 295 738	26 168 840	0.92

Piezīme Nr. KB.9.5.1. Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju par šī zembilances posteņa izmaiņām:

- lielākais palielinājums veidojies Satiksmes ministrijai par noslēgto līgumu par Eiropas standarta platuma 1435 mm dzelzceļa līnijas izbūvi Rail Baltica koridorā caur Igauniju, Latviju un Lietuvu 1 112 285 187 *euro* vērtībā;
- Finanšu ministrijai veidojies palielinājums 301 381 091 *euro* vērtībā par noslēgtajiem līgumiem ES Atveseļošanas un noturības mehānisma projektu īstenošanai 105 145 288 *euro* vērtībā un Eiropas Reģionālās attīstības fonda Plus 2021. – 2027.gada plānošanas perioda projektu īstenošanai 196 235 803 *euro* vērtībā;
- Ekonomikas ministrijai izmaiņas saistītas ar Atveseļošanas fonda finansējumu investīcijām Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācijas projektu īstenošanai 56 000 000 *euro* vērtībā;
- lielākais samazinājums (634 952 256) *euro* vērtībā bijis Finanšu ministrijai īstenojot Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda un Eiropas Sociālā fonda 2014. – 2020. gada plānošanas perioda finansētus projektus.
- Rīgas valstspilsētai samazinājumu veido maksājumi ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda projektu ietvaros (51 281 154) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.5.2. Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju šī zembilances posteņa izmaiņas veido:

- Aizsardzības ministrijai noslēgto ilgtermiņa līgumu palielinājums par militāro aktīvu un pretgaisa aizsardzības sistēmu iegādi 659 871 894 *euro* vērtībā;
- Finanšu ministrijai palielinājums par 2026. gadā plānoto maksājumu Eiropas Stabilitātes mehānismā 103 900 852 *euro* vērtībā;
- Iekšlietu ministrijai saistībā ar ilgtermiņa ieguldījumu iegādi 26 816 760 *euro* vērtībā, valsts ārējās sauszemes robežas izbūvi 45 037 847 *euro* vērtībā un Katastrofu pārvaldības centru jaunbūvju būvniecību 42 610 357 *euro* vērtībā;
- Satiksmes ministrijai samazinājums saistībā ar ekspluatācijā nodoto publiskās un privātās partnerības aktīvu (63 028 788) *euro* vērtībā;

- Rīgas valstspilsētai samazinājums nākotnes saistībām par Austrumu maģistrāles posma “Ieriķu - Vietalvas iela” 2. kārtas izbūvi (12 228 023) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.9.5.3. Nākotnes saistības saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju šī zembilances posteņa izmaiņas veido:

- Aizsardzības ministrijai samazinājums (261 400 280) *euro* vērtībā par noslēgto ilgtermiņa līgumu par programmnodrošinājuma iegādēm un uzturēšanu, licenču, rezerves daļu un degvielas iegādēm un Jūras spēku kuģu modernizācijas pabeigšanu.
- Ekonomikas ministrijai palielinājums saistīts ar līgumiem par pakalpojumiem 1 530 350 *euro* vērtībā un citiem nākotnes līgumiem, par ko atzītas iespējamās saistības 798 851 *euro* vērtībā, un Iekšlietu ministrijai saistībā ar deleģēšanas līgumu par uzticamības (t.sk. sertifikācijas) pakalpojumu sniegšanu 8 556 152 *euro* vērtībā.

Vispārīgās piezīmes

Piezīme Nr. V1. Aktīvi, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju pārskata periodā aktīvu, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi, sākotnēji noteiktā patiesā vērtība ir 41 353 412 *euro* un tā norādīta 1.24.tabulā sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem:

1.24. tabula. Aktīvi, kas saņemti kā ziedojumi un dāvinājumi (*euro*)

Aktīva apraksts	Sākotnēji noteiktā patiesā vērtība
A	1
Ilgtermiņa ieguldījumi	41 353 412
Nemateriālie ieguldījumi	11 459
Pamatlīdzekļi	41 332 543
Ieguldījuma īpašumi	9 410
Apgrozāmie līdzekļi	12 506 546
Krājumi	10 665 848
Naudas līdzekļi	1 840 698

Piezīme Nr. V1. Informācija par brīvprātīgo darbību

Saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju pārskata gadā funkciju nodrošināšanā un dažādu projektu ievaros izmantots arī brīvprātīgais darbs, piemēram, XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku nodrošināšanai.

Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomu

Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomā nodotajiem aktīviem un saņemtajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju prasības par finanšu nomā nodotajiem aktīviem diskontētājā vērtībā pārskata perioda beigās atzītas 5 572 002 *euro* vērtībā un tās sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemtajiem maksājumiem norādītas 25.tabulā:

1.25. tabula. Informācija par finanšu nomā nodotajiem aktīviem un saņemtajiem maksājumiem (*euro*)

Kontu grupa	Saņemjamie maksājumi				Prasība (diskontētie ieņēmumi) pārskata perioda beigās
	kopā līdz līguma termiņa beigām	2024	2025	2026	
A	1	2	3	4	5
Ilgtermiņa ieguldījumi	6 525 538	2 221 958	1 188 379	888 961	4 812 913
Zeme un būves	3 655 893	1 315 552	580 046	458 914	2 707 073
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	319 207	112 048	74 481	41 829	232 552
Ieguldījuma īpašumi	1 496 424	552 693	335 213	228 942	1 191 844
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	1 054 014	241 665	198 639	159 276	681 444
Apgrozāmie līdzekļi	712 573	332 429	200 660	120 157	759 089
Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai	712 573	332 429	200 660	120 157	759 089

Piezīme Nr. V3. Informācija par finanšu nomā saņemtiem aktīviem un veicamiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju saistības par finanšu nomā saņemtajiem aktīviem diskontētājā vērtībā pārskata periodā atzītas 13 721 462 *euro* vērtībā un tās sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemamajiem maksājumiem norādītas 1.26. tabulā:

1.26. tabula. Informācija par finanšu nomā saņemtajiem aktīviem un veicamiem maksājumiem (euro)

Kontu grupa	Atlikusī vērtība (bilances vērtība) pārskata perioda beigās	Nākotnes minimālie nomas maksājumi				Saistības (diskontētie izdevumi) pārskata perioda beigās
		kopā līdz līguma termiņa beigām	2024	2025	2026	
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	33 023 944	13 943 753	2 724 636	2 480 131	2 534 571	13 699 388
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	11 742	7 717	2 504	2 483	2 283	7 346
Pārējie pamatlīdzekļi	532 578	526 071	148 819	146 422	201 062	524 164
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	32 479 624	13 409 965	2 573 313	2 331 226	2 331 226	13 167 878
Apgrozāmie līdzekļi	6 990	22 249	6 725	6 714	4 021	22 074
Inventārs	6 990	22 249	6 725	6 714	4 021	22 074

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvo nomu

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem aktīvu bilances vērtība pārskata perioda beigās ir 333 064 002 *euro* un tā sadalījumā pa aktīvu bilances posteņiem un saņemamajiem maksājumiem norādīta 27.tabulā:

1.27. tabula. Informācija par operatīvajā nomā nodotajiem aktīviem un saņemamajiem maksājumiem (euro)

Kontu grupa	Aktīva atlikusī vērtība (bilances vērtība)			Saņemamie maksājumi		
	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	kopā līdz līguma termiņa beigām	2024	2025	2026
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	391 220 182	333 057 633	169 608 134	24 782 180	20 695 935	17 601 165
Nemateriālie ieguldījumi	0	0	1 414 707	389 735	424 356	238 507
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	7 648	4 415	845	365	240	240
Zeme un būves	171 294 930	160 552 756	103 289 968	14 778 015	11 539 418	9 837 687
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	65 855	51 440	30 203	26 141	3 684	378
Pārējie pamatlīdzekļi	1 555 109	1 906 748	474 896	122 149	102 943	95 712
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	12 180 661	356 415	3 043 918	393 330	330 443	257 707
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	583 226	570 160	135 884	24 381	21 755	17 804
Ieguldījuma īpašumi	200 683 525	167 909 419	60 188 711	8 803 800	8 065 032	6 973 128
Turējumā nodotie ieguldījuma īpašumi	4 832 502	1 700 061	1 025 889	244 222	208 022	179 960

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Kontu grupa	Aktīva atlikusī vērtība (bilances vērtība)			Saņemamie maksājumi		
	pārskata perioda sākumā	pārskata perioda beigās	kopā līdz līguma termiņa beigām	2024	2025	2026
A	1	2	3	4	5	6
Bioloģiskie aktīvi lauksaimnieciskajai darbībai	16 726	6 219	3 113	42	42	42
Apgrozāmie līdzekļi	6 457	6 369	239 277	75 414	53 339	47 001
Inventārs	6 457	6 369	239 277	75 414	53 339	47 001

Piezīme Nr. V4. Informācija par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem un veicamajiem maksājumiem

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem pārskata periodā atzītie izdevumi ir 82 619 605 *euro* vērtībā un pārskata perioda beigās neatceļamās nomas maksājumi ir 9 541 697 *euro* vērtībā, to sadalījums pa aktīvu bilances posteņiem un nākotnes maksājumiem norādīts 1.28.tabulā:

1.28. tabula. Informācija par operatīvajā nomā saņemtajiem aktīviem un veicamajiem maksājumiem (euro)

Kontu grupa	Pārskata periodā atzītie izdevumi par nomu	Neatceļamās nomas maksājumi				Neatceļamā apakšnoma (ieņēmumi)
		pārskata perioda beigās	2024	2025	2026	
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa ieguldījumi	80 750 136	9 506 439	8 138 921	5 087 955	5 329 359	0
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	3 468 572	320 950	322 367	195 991	195 991	0
Pārējie nemateriālie ieguldījumi	20 674	0	0	0	0	0
Zeme un būves	60 990 173	7 001 674	6 207 442	3 679 283	3 948 912	0
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	399 470	18 335	18 335	0	0	0
Pārējie pamatlīdzekļi	15 824 591	2 158 098	1 583 395	1 212 681	1 184 456	0
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	34 642	7 382	7 382	0	0	0
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	12 014	0	0	0	0	0
Apgrozāmie līdzekļi	1 869 469	35 258	24 051	16 208	14 676	0
Inventārs	1 869 469	35 258	24 051	16 208	14 676	0

Piezīme Nr. V5. Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināmu maksājumu rezultāts

Pārskata gada beigās nodokļu prasību bruto summa ir 2 055 484 614 *euro*, bet nodokļu saistību summa ir 916 743 193 *euro*, kas veido lielāko daļu no valsts budžeta ieņēmumu prasībām un saistībām.

Nodokļu prasību kopsumma pret nodokļu maksātājiem, pret kuriem prasības apjoms pārsniedz 1 mlj. *euro*, ir 300 402 598 *euro*. Lielākā daļa nodokļu prasību apmaksas termiņš ir viena gada laikā pēc bilances datuma.

Detalizēta informācija par nodokļu prasību sadalījumu atbilstoši apmaksas termiņiem, nodokļu prasību struktūras izmaiņām un prasībām, kas pārsniedz 1 000 000 *euro*, ir pieejama Valsts kases

tīmekļvietnē sadaļā “Pārskati un tāmes” → Latvijas Republikas gada pārskats → 2023. gada pārskats → ePārskatu informācija → Finanšu pārskata posteņu skaidrojums → V5.piezīme.

Piezīme Nr. V6. Tiesvedības

Saskaņā ar budžeta iestāžu novērtējumu un sniegto informāciju ārvalstu un starptautiskajās tiesu institūcijās notiekošām tiesvedībām izveidoti uzkrājumi 4 751 965 *euro* vērtībā, lielākie uzkrājumi izveidoti Ogres novada pašvaldībai. Citām tiesvedībām lielākie uzkrājumi izveidoti Iekšlietu ministrijai 3 880 113 *euro* vērtībā. Lielākās zembilances saistības par citām tiesvedībām uzskaitītas Rīgas pilsētas pašvaldībai 1 661 869 *euro* vērtībā, Ekonomikas ministrijai 2 632 121 *euro* un Finanšu ministrijai 6 230 151 *euro* vērtībā. Pārskata gadā lielākie izdevumi saistībā ar tiesvedībām bijuši Ministru kabinetam 4 565 452 *euro* vērtībā un Iekšlietu ministrijai 3 795 586 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. V7. Informācija par publisko un privāto partnerību

Piezīme Nr. V7. Informācija par partnerības līgumu

Publiskās un privātās partnerības līgumus par pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecību īstenojušas Mārupes novada pašvaldība saskaņā ar līgumu Nr.5-25/134-2009, Ķekavas novada pašvaldība – līgums Nr.133/2009 un Tukuma novada pašvaldība – līgums Nr.391.

Publiskās un privātās partnerības līgumu par autoceļa E67/A7 Rīga-Bauska-Lietuvas robeža posma (Ķekavas apvedceļa) projektēšanu, būvniecību un uzturēšanu saskaņā ar līgumu Nr. SM2021/-26 noslēgusi Satiksmes ministrija.

Piezīme Nr.V7. Informācija par pamatlīdzekļiem, kas analītiski nodalīti par partnerības aktīviem

Pārskata gadā atbilstoši noslēgtajam līgumam Satiksmes ministrijas un pašvaldību uzskaitē analītiski nodalīti partnerības aktīvi un nepabeigtā būvniecība, par ko sniegta informācija 1.29.tabulā.

1.29. tabula. Informācija par pamatlīdzekļiem, kas analītiski nodalīti par partnerības aktīviem (*euro*)

Konta nosaukums	Pārskata periodā			Iepriekšējā pārskata periodā		
	sākotnējā vērtība (+)	nolietojums (-)	vērtības samazinājums (+,-)	sākotnējā vērtība (+)	nolietojums (-)	vērtības samazinājums (+,-)
A	1	2	3	4	5	6
Pamatlīdzekļi	129 470 481	-1 526 542	0	25 273 603	-2 111 583	0
Zeme un būves	129 167 452	-1 390 717	0	9 011 522	-1 741 721	0
Pārējie pamatlīdzekļi	171 708	-135 825	0	435 652	-369 862	0
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	115 043	0	0	15 806 007	0	0
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	16 278	0	0	20 422	0	0

Piezīme Nr. V7. Informācija par saistībām un privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem partnerības līguma ietvaros

Pārskata gada beigās partnerības līguma ietvaros saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem par sniegtajiem pakalpojumiem ir atzītas 272 433 545 *euro* vērtībā un 1.30. tabulā sniegta informācija par to nākotnes maksājumiem un par izdevumiem līdz līguma termiņa beigām.

1.30. tabula. Informācija par saistībām un privātā partnera sniegtajiem pakalpojumiem partnerības līguma ietvaros (euro)

Konta un izdevumu klasifikācijas koda nosaukums	Uzskaites vērtība			Nākotnes maksājumi		
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā	kopā līdz līguma termiņa beigām	2024	2025	2026
A	1	2	3	4	5	6
Saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem	272 433 545	4 795 400	272 433 545	14 059 474	14 004 547	14 037 666
Izdevumi	x	x	54 652 621	3 340 254	3 008 929	3 031 410

Piezīme Nr. V8. Informācija par radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību pārvaldību

Saskaņā ar ministriju un pašvaldību sniegto informāciju nākamajos pārskata gados plānotais finansējums kapitālsabiedrībām ir apkopots 1.31.tabulā:

1.31. tabula. Informācija par kapitālsabiedrību pārvaldību (euro)

Finansējuma veids	Apstiprinātais finansējums		
	2024	2025	2026
A	1	2	3
Aizņēmums no valsts budžeta vai komercbankām	768 090 947	849 346 002	1 051 399 145
Subsīdijas, dotācijas, ieguldījums kapitālā	1 312 257 035	522 371 169	517 507 295
Kopā	2 080 347 982	1 371 717 171	1 568 906 440

Lielākie aizņēmumi nākamajā gadā plānoti:

- AS “Latvenergo” 611 572 358 euro vērtībā investīciju projektu realizēšanai;
- SIA “Rīgas ūdens” 42 000 000 euro vērtībā ūdenssaimniecības infrastruktūras investīciju projektu finansēšanai;
- AS “Rīgas Siltums” 27 000 000 euro vērtībā remontdarbu finansēšanai un refinansēšanai.

Lielākais finansējums subsīdiju, dotāciju un ieguldījumu veidā nākamajā gadā plānots:

- VAS “Latvijas Valsts ceļi” 226 535 535 euro vērtībā valsts autoceļu uzturēšanai un atjaunošanai;
- SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” 187 890 145 euro vērtībā stacionārai un ambulatorai palīdzībai un citiem pakalpojumiem;
- Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas satiksme” 154 889 021 euro vērtībā sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā;
- VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” 152 034 374 euro vērtībā stacionārai un ambulatorai palīdzībai un citiem pakalpojumiem.

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu instrumentiem

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu aktīvu un finanšu saistību sadalījumu pa finanšu instrumentu kategorijām un instrumentiem un cita informācija

Informācija par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītiem finanšu aktīviem un finanšu saistībām sniegta 1.32.tabulā sadalījumā pa:

- finanšu instrumentu kategorijām;
- finanšu instrumentiem.

Informācija piezīmē konsolidēta par savstarpējiem valsts budžeta finanšu uzskaites un valsts un pašvaldību budžeta iestāžu aktīvu un saistību atlikumiem.

1.32. tabula. Informācija par finanšu aktīvu un finanšu saistību sadalījumu pa finanšu instrumentu kategorijām un instrumentiem un cita informācija (euro)

Finanšu instrumentu kategorijas un finanšu instrumenta nosaukums	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu aktīvi	1 253 279 134	1 153 878 029
Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi	6 194	6 133
Vērtspapīri	6 194	6 133
Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi	42 356 005	5 314
Noguldījumi	42 356 005	5 314
Aizdevumi un prasības	451 743 956	385 694 221
Aizdevumi	446 940 721	382 058 989
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	4 801 922	3 633 328
Pārējie finanšu instrumenti	1 313	1 904
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	759 172 979	768 172 361
Pārējie finanšu instrumenti	759 172 979	768 172 361
Finanšu saistības	17 788 808 952	15 872 374 788
Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības	606 361 912	79 174 840
Atvasinātie finanšu instrumenti	67 391 020	79 174 840
Pārējie finanšu instrumenti	538 970 892	0
Pārējās finanšu saistības	17 182 447 040	15 793 199 948
Emitētie vērtspapīri	15 373 784 449	13 494 605 009
Aizņēmumi	1 382 890 991	2 294 595 246
Pieņemtie noguldījumi	45 426 401	0
Pārējie finanšu instrumenti	380 345 199	3 999 693
Zebilances posteņos iekļautie finanšu instrumenti	36 922 165	57 161 623
Garantijas	36 922 165	57 161 623

Ministru kabineta 2018.gada 13.februāra noteikumi Nr.87 "Budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē" nosaka finanšu instrumentu patiesās vērtības vērtēšanas metodes:

- konkrētā finanšu instrumenta darījuma cena vai identisku aktīvu vai saistību kotētās cenas aktīvos tirgos (patiesās vērtības hierarhijas 1. līmenis);
- ja finanšu instrumentam nav tirgus cenas, bet šāda cena ir atsevišķām tā komponentēm vai līdzīgiem finanšu instrumentiem, šī instrumenta tirgus cenu var noteikt, ņemot vērā tā komponentu vai līdzīgo finanšu instrumentu tirgus cenu (patiesās vērtības hierarhijas 2. līmenis);
- ja nav iespējams noteikt finanšu instrumenta tirgus cenu, tā patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz vērtību, kas aprēķināta, izmantojot vispāratzītas un piemērotas novērtēšanas metodes, ja aprēķinātā vērtība parāda šī instrumenta iespējamo tirgus cenu. Patiesās vērtības novērtēšanas metodi izstrādā komisija vai speciālists. Novērtēšanas metodes aktualitāti pārskata ne retāk kā reizi pārskata gadā (patiesās vērtības hierarhijas 3. līmenis).

Saimnieciskā gada pārskatā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu instrumenti, kas ir finanšu aktīvi, 1 786 235 euro vērtībā uzrādīti patiesās vērtības hierarhijas 1. līmenī, savukārt finanšu saistībās uzrādītie finanšu instrumenti 67 391 020 euro vērtībā – patiesās vērtības hierarhijas 3. līmenī. Finanšu ministrijas pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi 757 242 333 euro vērtībā novērtēti izmaksu vērtībā, jo patieso vērtību nevar noteikt.

Piezīme Nr. V9. Informācija par ieķīlātajiem aktīviem saistību vai iespējamo saistību nodrošinājumam sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Saskaņā ar budžeta iestāžu sniegto informāciju (1.33.tabulā) lielāko nekustamā īpašuma nodrošinājumu par saņemtajiem aizņēmumiem sniegušas Rīgas pilsētas pašvaldība 41 031 203 *euro*, Izglītības un zinātnes ministrija – Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija 16 049 236 *euro* un Latvijas Universitāte 4 081 844 *euro* vērtībā.

1.33. tabula. Informācija par ieķīlātajiem aktīviem saistību vai iespējamo saistību nodrošinājumam sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu instrumenta/ konta nosaukums	Aktīva uzskaites (atlikusi) vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu saistību nodrošinājums	62 390 724	68 508 975
Aizņēmumu nodrošinājums	62 390 724	68 508 975
Zeme un būves	17 277 677	22 312 701
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	4 081 844	4 819 794
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	41 031 203	41 376 480

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu instrumentu maksimālo pakļautību kredītriskam un to kredītqualitāti, sadalījumā pa termiņa kavējuma dienām

Informācija par ministriju un pašvaldību, kā arī valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīto finanšu aktīvu apmaksas vai izpildes termiņu kavējumu un izveidoto vērtības samazinājumu sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 1.34.tabulā.

1.34. tabula. Informācija par finanšu instrumentu maksimālo pakļautību kredītriskam un to kredītqualitāti, sadalījumā pa termiņa kavējuma dienām (euro)

Finanšu instrumenta nosaukums, maksimālās pakļautības kredītriskam apraksts, termiņa kavējuma sadalījums	Pārskata perioda beigās			Pārskata perioda sākumā		
	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība
A	1	2	3	4	5	6
Finanšu aktīvi	1 674 429 260	-421 150 126	1 253 279 134	1 595 294 769	-441 416 740	1 153 878 029
<i>termiņš nav kavēts, bet finanšu instrumentiem gan ir, gan arī nav aprēķināts vērtības samazinājums;</i>	1 254 944 914	-2 373 101	1 252 571 813	1 165 136 083	-11 666 132	1 153 469 951
Vērtspapīri	1 093	0	1 093	1 252	-220	1 032
Noguldījumi	42 356 005	0	42 356 005	5 314	0	5 314
Aizdevumi	447 950 261	-1 016 343	446 933 918	392 187 418	-10 156 699	382 030 719
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	5 309 779	-1 203 274	4 106 505	4 617 302	-1 358 681	3 258 621
Pārējie finanšu instrumenti	759 327 776	-153 484	759 174 292	768 324 797	-150 532	768 174 265
<i>termiņš ir kavēts, bet finanšu instrumentu vērtība nav samazinājusies, sadalījumā pa kavējuma termiņiem;</i>	609 793	x	609 793	363 499	x	363 499
līdz 30 dienām	591 692	x	591 692	339 506	x	339 506
no 31 līdz 90 dienām	2 178	x	2 178	1 796	x	1 796
no 91 līdz 180 dienām	3 009	x	3 009	1 505	x	1 505
vairāk par 360 dienām	12 914	x	12 914	20 692	x	20 692

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Finanšu instrumenta nosaukums, maksimālās pakļautības kredītriskam apraksts, termiņa kavējuma sadalījums	Pārskata perioda beigās			Pārskata perioda sākumā		
	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība	bruto (+)	vērtības samazinājums (+,-)	uzskaites vērtība
A	1	2	3	4	5	6
Vērtspapīri	5 101	x	5 101	5 101	x	5 101
vairāk par 360 dienām	5 101	x	5 101	5 101	x	5 101
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	604 692	x	604 692	358 398	x	358 398
līdz 30 dienām	591 692	x	591 692	339 506	x	339 506
no 31 līdz 90 dienām	2 178	x	2 178	1 796	x	1 796
no 91 līdz 180 dienām	3 009	x	3 009	1 505	x	1 505
vairāk par 360 dienām	7 813	x	7 813	15 591	x	15 591
<i>termiņš ir kavēts un finanšu instrumentu vērtība ir samazinājusies, sadalījumā pa kavējuma termiņiem;</i>	418 874 553	-418 777 025	97 528	429 795 187	-429 750 608	44 579
līdz 30 dienām	8 586	-5 631	2 955	6 947	-5 469	1 478
no 31 līdz 90 dienām	16 577	-10 590	5 987	24 849	-4 339	20 510
no 91 līdz 180 dienām	98 890	-24 600	74 290	4 048	-953	3 095
no 181 līdz 360 dienām	22 566	-20 697	1 869	28 209	-25 727	2 482
vairāk par 360 dienām	418 727 934	-418 715 507	12 427	429 731 134	-429 714 120	17 014
Vērtspapīri	22 457 000	-22 457 000	0	22 457 000	-22 457 000	0
vairāk par 360 dienām	22 457 000	-22 457 000	0	22 457 000	-22 457 000	0
Aizdevumi	1 000 500	-993 697	6 803	1 051 029	-1 022 759	28 270
no 31 līdz 90 dienām	0	0	0	22 621	-4 339	18 282
vairāk par 360 dienām	1 000 500	-993 697	6 803	1 028 408	-1 018 420	9 988
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	395 417 053	-395 326 328	90 725	406 287 158	-406 270 849	16 309
līdz 30 dienām	8 586	-5 631	2 955	6 947	-5 469	1 478
no 31 līdz 90 dienām	16 577	-10 590	5 987	2 228	0	2 228
no 91 līdz 180 dienām	98 890	-24 600	74 290	4 048	-953	3 095
no 181 līdz 360 dienām	22 566	-20 697	1 869	28 209	-25 727	2 482
vairāk par 360 dienām	395 270 434	-395 264 810	5 624	406 245 726	-406 238 700	7 026
Zembilances posteņos iekļautie finanšu instrumenti	2 408 806 532	0	2 408 806 532	3 666 996	0	3 666 996

Informācija piezīmē konsolidēta par savstarpējiem valsts budžeta finanšu uzskaites un valsts un pašvaldību budžeta iestāžu aktīvu un saistību atlikumiem.

Piezīme Nr. V9. Informācija par nodrošinātajiem finanšu aktīviem, kas pakļauti kredītriskam, sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Informācija par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajiem nodrošinātajiem finanšu aktīviem sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 1.35. tabulā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

1.35. tabula. Informācija par nodrošinājumiem finanšu aktīviem, kas pakļauti kredītriskam, sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu instrumenta un institucionālā sektora nosaukums	Uzskaites (atlikusī) vērtība	
	pārskata perioda beigās	pārskata perioda sākumā
A	1	2
Finanšu aktīvi	1 253 279 132	1 153 878 028
Vērtspapīri	6 194	6 133
Noguldījumi	42 356 005	5 314
Aizdevumi	446 940 719	382 058 988
Prasības, kas ir finanšu instrumenti	4 801 922	3 633 328
Pārējie finanšu instrumenti	759 174 292	768 174 265

Informācija piezīmē konsolidēta par savstarpējiem valsts budžeta finanšu uzskaites un valsts un pašvaldību budžeta iestāžu atlikumiem.

Finanšu aktīvu nodrošinājuma (nekustamais īpašums, citi nefinanšu aktīvi, finanšu aktīvi un cits nodrošinājums) vērtība pārskata gada beigās ir 2 420 008 855 euro, tai skaitā aizdevumiem – 2 418 646 859 euro un prasībām, kas ir finanšu instrumenti – 1 361 996 euro.

Piezīme Nr. V9. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem

Informācija par ministriju un pašvaldību, kā arī valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajām nediskontētām finanšu saistībām (naudas plūsmu) sadalījumā pa finanšu instrumentu veidiem sniegta 1.36. tabulā.

1.36. tabula. Informācija par finanšu saistību nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru sadalījumā pa finanšu instrumentiem (euro)

Finanšu saistību un instrumenta nosaukums	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā	līdz 1 gadam	no 1 gada līdz 5 gadiem	vairāk par 5 gadiem	kopā
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Finanšu saistības	2 294 919 847	12 009 027 335	9 594 639 777	23 898 586 959	2 347 422 310	10 408 719 773	8 427 666 328	21 183 808 411
Neatvasinātās finanšu saistības	2 278 959 847	11 953 167 335	9 594 639 777	23 826 766 959	2 331 462 310	10 336 899 773	8 427 666 328	21 096 028 411
Emitētie vērtspapīri	1 779 482 451	9 310 154 849	6 740 343 346	17 829 980 646	1 668 308 766	7 964 805 381	6 611 715 057	16 244 829 204
Aizņēmumi	420 674 505	1 466 763 008	1 941 091 238	3 828 528 751	323 848 871	1 908 747 592	1 815 951 271	4 048 547 734
Pieņemtie noguldījumi	50 645 199	1 127 755 067	0	1 178 400 266	339 304 673	463 346 800	0	802 651 473
Pārējie finanšu instrumenti	28 157 692	48 494 411	913 205 193	989 857 296	0	0	0	0
Atvasinātās finanšu saistības	15 960 000	55 860 000	0	71 820 000	15 960 000	71 820 000	0	87 780 000
Atvasinātie finanšu instrumenti	15 960 000	55 860 000	0	71 820 000	15 960 000	71 820 000	0	87 780 000

Atvasinātie finanšu instrumenti

Konsolidētajā bilancē uzrādīti Valsts kases un Rīgas valstspilsētas pašvaldības izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti.

Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments 2023. gada pārskatā klasificēts finanšu instrumentu kategorijā “Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības” (skatīt 1.32.tabulu) un uzrādīts bilances postenī “Ilgtermiņa uzkrātās saistības” un “Īstermiņa uzkrātās

saistības” tā patiesajā vērtībā 67 391 020 *euro*, ņemot vērā tirgus cenu perioda beigu dienā un balstoties uz Rīgas pilsētas pašvaldības izstrādātu aprēķinu metodoloģiju un principiem, un tas ietilpst patiesās vērtības hierarhijas 3. līmenī.

Valsts budžeta finanšu uzskaitē 2023. gadā tika pārtraukts procentu likmju mijmaiņas līgums (IRS), kam piemērota riska ierobežošanas uzskaitē, jo tika veikta aizņēmuma pirmstermiņa atmaksa. 2023. gadā Valsts kase nav slēgusi jaunus darījumus valsts parāda procentu likmju riska ierobežošanai.

Riska ierobežošanas uzskaitē

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atvasinātam finanšu instrumentam – procentu likmju mijmaiņas darījumam (IRS) Valsts kase piemēroja naudas plūsmas riska ierobežošanu.

Parāda portfeļa procentu likmju risks tiek vadīts, aprēķinot optimālo parāda apkalpošanas izmaksu un izmaksu pieauguma riska līdzsvaru un nosakot procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados), tas ir, *duration* rādītāju. Uzsākot riska ierobežošanas uzskaitē, pret risku ierobežotais postenis tiek konkretizēts (līdz šim IRS tika piesaistīts parāda portfelim), piesaistot IRS konkrētā aizņēmuma ar mainīgo procentu likmi naudas plūsmai. Procentu likmju mijmaiņas darījumam (IRS) riska vadības veids ir procentu likmju izmaiņu risks (6 mēnešu EURIBOR likmes izmaiņu risks). Pret risku ierobežotais postenis ir aizņēmuma procentu maksājumu naudas plūsma ar nominālvērtību 155 milj. *euro* (laika periodā 31.12.2020. – 30.10.2023.). Sagaidāms, ka pret risku ierobežotā posteņa un riska ierobežošanas instrumenta vērtības mainīsies ar pretējām zīmēm (pretējos virzienos), reaģējot uz viena un tā paša riska (ierobežotā riska) izmaiņām, tomēr, ņemot vērā to, ka posteņa un instrumenta maksāšanas datumi precīzi nesakrīt (maksājumi notiek vienā kalendārā mēnesī, bet dažādos datumos), pret risku ierobežotā posteņa un riska ierobežošanas instrumenta vērtības varētu būt ar nelielām starpībām, pie nosacījuma, ka finanšu tirgos nebūs satricinājumi un likmju svārstības nebūs būtiskas.

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra

Valsts budžeta finanšu uzskaitē atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņa struktūra uzrāda atvasināto finanšu instrumentu termiņa sadalījumu līdz gadam, no viena līdz pieciem gadiem un virs pieciem gadiem pa atvasināto finanšu instrumentu līgumiem.

1.37. tabula. Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2023. gada 31. decembrī (*euro*)

Atvasināto finanšu instrumentu līgumi	Pārskata perioda beigās				Pārskata perioda sākumā			
	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Atvasinātie finanšu instrumenti, kopā (neto naudas plūsma)	0	0	0	0	1 279 875	0	0	1 279 875
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā (neto naudas plūsma)*	0	0	0	0	1 279 875	0	0	1 279 875

*uzrādīta salīdzinošā informācija uz pārskata perioda sākumu par tiem atvasinātiem finanšu instrumentiem, kuri uz 31.12.2022. tiek uzskaitīti kā riska ierobežošanas instrumenti

Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu ilgtermiņa un īstermiņa daļu bilances vērtību termiņanalīze

1.38. tabula. Valsts kases izmantoto atvasināto finanšu instrumentu ilgtermiņa un īstermiņa daļu bilances vērtību termiņanalīze (euro)

Atvasinātie finanšu instrumenti	Balances vērtība		Balances vērtība	
	Pārskata perioda beigās		Pārskata perioda sākumā	
	Aktīvs	Pasīvs	Aktīvs	Pasīvs
A	1	2	3	4
Atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	0	0	1 226 971	0
Riska ierobežošanai noteiktie atvasinātie finanšu instrumenti, kopā	0	0	1 226 971	0
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS)	0	0	1 226 971	0
t.sk. ilgtermiņa daļa	0	0	0	0
t.sk. īstermiņa daļa	0	0	1 226 971	0

Piezīme Nr. V10. Nekoriģējošie notikumi pēc bilances datuma

Ministru kabineta gada pārskatā ir sniegta informācija par starptautisko tiesvedības procesu virzības gaitu, vienlaicīgi finansiālā ietekme nākamajos pārskata gados nav aplēsta.

Piezīme Nr. CITA. Cita informācija pārskatu lietotājiem

Ministriju un pašvaldību konsolidētajos gada pārskatos ir sniegta informācija par iepirkumu līgumiem 458,1 milj. *euro* vērtībā, kuriem Konkurences padome konstatējusi konkurences pārkāpumus. Iestādes pieņēmušas lēmumu īstenot Konkurences likuma 21. pantā noteiktās tiesības prasīt un saņemt no pārkāpēja zaudējumu atlīdzību 23,8 milj.*euro* apmērā, par darījumiem 293,9 milj.*euro* apmērā iestādes pārskata gada beigās nebija veikušas izvērtējumu par zaudējumu piedziņu, bet par darījumiem 0,9 milj.*euro* apmērā pieņemts lēmums zaudējumus nepiedzīt.

Lielākie zaudējumi 59,4 milj.*euro* vērtībā, iespējams, radušies par noslēgtajiem būvniecības līgumiem, par kuriem pieņemts Konkurences padomes 2021.gada 30.jūlija lēmums Nr. 22 “Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu”. Minētais lēmums ir pārsūdzēts tiesā. 2024.gada 25.janvārī pieņemts Administratīvās apgabaltiesas lēmums noraidīt prasību atcelt Konkurences padomes lēmumu Nr.22.

Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā Ogres novada pašvaldība ir pārņēmusi tiesvedībā esošo lietu saistībā ar 2015. gada 24. novembrī bijušā Lielvārdes novada domes priekšsēdētāja Jāņa Āboliņa parakstīto un Valsts kasē iesniegto dokumentu “Promissory Note” par finanšu saistību (aizņēmums) 200 000 000 *euro* apmērā uzņemšanos Lielvārdes novada pašvaldības vārdā. 2024. gada 8. martā Zemgales apgabaltiesa nolēma atzīt par spēkā neesošu aizdevuma līgumu starp Lielvārdes novada pašvaldību un “Reverside HK Ltd.” Eiropas biroju, kas izriet no Lielvārdes novada domes priekšsēdētāja Jāņa Āboliņa 2015. gada 24. novembrī Lielvārdes novada domes vārdā parakstītā dokumenta “Promissory Note”.

Apkopojot informāciju par 207 starptautiskajām organizācijām, kurās Latvija ir dalībvalsts, 12 organizācijas ir atzinušas saistības par tās darbinieku pēcnodarbinātības labumiem, par četrām no tām aplēsts, ka uz Latviju attiecināmās nākotnes iespējamās saistības ir 4 067 346 *euro*, tai skaitā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas nefondētās saistības ir 3 900 000 *euro*. Jāņem vērā, ka šo saistību segšanai starptautiskās organizācijas veido aktīvu fondus, kuru vērtība ir mainīga, un Latvijas dalības maksa šajās organizācijās veido fonda palielinājumu.

Skaidrojumi bilances posteņu pārklasifikācijai, konsolidācijai un korekcijām

Lai nodrošinātu bilances posteņu salīdzināmību, pārskata gadā veikta salīdzinošās informācijas par ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņu atlikumiem korekcija atbilstoši to iepriekšējos periodos konstatēto kļūdu labojumiem, norādīšanas un klasifikācijas maiņai, kā arī budžeta iestāžu, t.sk. valsts budžeta finanšu uzskaites, savstarpējo darījumu un atlikumu konsolidācija un korekcijas vienotas metodikas pielietošanai un notikumu pēc bilances datuma rezultātā.

Konsolidētajā bilanci pārskata gada beigās veikta **korekcija** šādos bilances **aktīva** posteņos:

- **“Ilgtērmiņa finanšu ieguldījumi”** par ministriju un centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņos pēc izmaksu metodes novērtētiem un bilances postenī “Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi” atzītiem ieguldījumiem kapitālsabiedrību pašu kapitālā, kur valstij un pašvaldībām kopā pieder 20,001 % un vairāk kapitāla daļu, atlikumi pārskata perioda beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi (7 691 092) *euro* vērtībā.
- **“Īstermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību salīdzināšanas rezultāta korekciju 1 799 787 *euro* vērtībā;
- **“Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējo debitoru prasību un attiecīgo saistību salīdzināšanas rezultāta korekciju 491 303 *euro* vērtībā.

Konsolidētajā bilanci veikta **korekcija** šādos bilances **pasīva** posteņos:

- **Pašu kapitāls** koriģēts bilances postenī **“Iepriekšējā pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** un **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par korekcijām, kas attiecināmas uz iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu vai pārskata gada budžeta izpildes rezultātu (5 400 002) *euro* vērtībā.

Konsolidētajā bilanci pārskata gada beigās veikta **konsolidācija** šādos bilances **aktīva** posteņos:

Ilgtērmiņa ieguldījumi konsolidēti bilances postenī:

- **“Nemateriālie ieguldījumi”** par valsts budžeta iestāžu un par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par nemateriālajiem ieguldījumiem (968) *euro* vērtībā;
- **“Pamatlīdzekļi”** par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem (579) *euro* vērtībā;
- **“Ilgtērmiņa finanšu ieguldījumi”** par ilgtermiņa aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē un par to ilgtermiņa finanšu prasībām pret Valsts kasi par atlikto procentu maksājumu (2 423 023 559) *euro* vērtībā;
- **“Ilgtērmiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa prasībām un attiecīgām saistībām (8 643 185) *euro* vērtībā;

Aprogrāmie līdzekļi konsolidēti bilances postenī:

- **“Krājumi”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par krājumiem (381) *euro* vērtībā;

- **“Īstermiņa prasības”** par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām debitoru prasībām un attiecīgām saistībām (254 438 475) *euro* vērtībā;
- **“Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem”** konsolidēti par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem nākamo periodu izdevumiem un avansiem par pakalpojumiem un projektiem un attiecīgām saistībām (208 566 576) *euro* vērtībā;
- **“Īstermiņa finanšu ieguldījumi”** par aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta un par valsts budžeta iestāžu noguldījumiem Valsts kasē (163 572 562) *euro* vērtībā;
- **“Naudas līdzekļi”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļu atlikumiem Valsts kasē, t.sk. VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē atzītajiem naudas līdzekļu atlikumiem (2 748 660 199) *euro* vērtībā;

un šādos bilances **pasīva posteņos**:

“Saistības” bilances posteņi:

- **“Īlgtermiņa saistības”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu ilgtermiņa aizņēmumiem no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu ilgtermiņa noguldījumiem Valsts kasē un par to ilgtermiņa finanšu prasībām pret Valsts kasi par atlikto procentu maksājumu, kā arī par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa saistībām un attiecīgām prasībām (2 431 860 775) *euro* vērtībā;
- **“Īstermiņa saistības”** par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu īstermiņa aizņēmumiem no valsts budžeta, par valsts budžeta iestāžu īstermiņa noguldījumiem Valsts kasē, par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām saistībām un attiecīgām prasībām, t.sk. par valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajām saistībām pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm par naudas līdzekļu atlikumiem Valsts kasē (3 375 045 709) *euro* vērtībā.

Konsolidētajā bilancē veikta **salīdzinošās informācijas** par valsts budžeta finanšu uzskaites, ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņu atlikumiem korekcija atbilstoši to iepriekšējos periodos konstatēto kļūdu labojumiem, norādīšanas un klasifikācijas maiņai šādos bilances **aktīva posteņos**:

Īlgtermiņa ieguldījumi:

- **“Nemateriālie ieguldījumi”** (30 824) *euro* vērtībā;
- **“Pamatlīdzekļi”** 7 960 913 *euro* vērtībā;
- **“Īlgtermiņa finanšu ieguldījumi”** (25 063 349) *euro* vērtībā;
- **“Īlgtermiņa prasības”** (959 240) *euro* vērtībā;
- **“Ieguldījuma īpašumi”** (84 419) *euro* vērtībā;

Aprozāmie līdzekļi:

- **“Krājumi”** (255 640) *euro* vērtībā;
- **“Īstermiņa prasības”** (77 382 049) *euro* vērtībā;
- **“Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem”** (76 868) *euro* vērtībā;

un šādos bilances **pasīva posteņos**:

Pašu kapitāls:

- “**Rezerves**” 59 193 312 *euro* vērtībā;
- “**Budžeta izpildes rezultāti**” 18 959 620 *euro* vērtībā;

Saistību atlikums koriģēts bilances postenī “**Īstermiņa saistības**” (174 044 408) *euro* vērtībā.

Zebilancē salīdzinošās informācijas maiņa veikta postenī “**Zebilances pasīvi**” 31 581 454 *euro* vērtībā.

Paskaidrojumi konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem posteņiem

Konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem ieņēmumi

2.1. tabula. Ieņēmumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. * 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi (A11. līdz A18. rindas summa)	FD.A1.	17 729 960 596	16 929 595 309	800 365 287	4.73
Nodokļu ieņēmumi		12 612 693 169	11 689 499 898	923 193 271	7.90
Nenodokļu ieņēmumi	FD.A12.	904 203 524	817 652 890	86 550 634	10.59
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		511 054 463	453 731 611	57 322 852	12.63
Ārvalstu finanšu palīdzība		1 416 718 656	1 410 156 690	6 561 966	0.47
Ziedojumi un dāvinājumi		55 338 680	22 170 906	33 167 774	149.60
Procentu ieņēmumi	FD.A18	173 777 043	62 438 548	111 338 495	178.32
Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā	FD.A19	2 056 175 061	2 473 944 766	-417 769 705	-16.89

Ieņēmumi salīdzinājumā ar 2022. gadu palielinājušies par 800 365 287 euro.

Piezīme Nr. FD.A11 Informācija par nodokļu ieņēmumiem

2.2. tabula. Nodokļu ieņēmumi (euro)

Nodokļa veids	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Informācija par nodokļu ieņēmumiem	12 612 693 169	11 689 499 898
Ienākuma nodokļi	3 077 343 027	2 556 262 742
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	3 977 888 369	3 519 901 429
Īpašuma nodokļi	235 115 804	229 318 219
Muitas nodokļi	56 860 742	86 908 465
Nodokļi par pakalpojumiem un precēm	5 243 896 731	5 274 888 989
Ieņēmumi no speciālajiem nodokļu režīmiem	21 588 496	22 220 054

Piezīme Nr. FD.A12. Nenodokļu ieņēmumi

Lielākais izmaiņas postenī bija Valsts ieņēmumu dienesta administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē 146 978 865 euro vērtībā, kur izmaiņas saistītas ar atzītiem ieņēmumiem par dividendēm no valsts kapitāla izmantošanas

Klimata un enerģētikas ministrijai posteņa izmaiņas 92 171 750 euro vērtībā saistītas ar atzītiem ieņēmumiem no emisijas kvotu aktīvu atzīšanas, kuras ieejamas pārdošanai un kuras paredzētas izsolīt;

Labklājības ministrijai ieņēmumu izmaiņas (7 969 929) euro vērtībā, pārskata periodā samazinājušās iemaksas uzkrātā fondēto pensiju kapitālā.

Piezīme Nr. FD.A18. Procentu ieņēmumi

Lielākais šī posteņa palielinājums bija valsts budžeta finanšu uzskaitē:

- izmaiņas 56 439 450 euro vērtībā saistītas ar atzītajiem procentu ieņēmumiem par Valsts kases kontu atlikumiem XDR, USD un EUR valūtā;

- izmaiņas 51 494 969 *euro* vērtībā saistītas ar atzītajiem procentu ieņēmumiem par valsts izsniegtajiem aizdevumiem un valsts vārdā sniegtajiem galvojumiem;
- izmaiņas 7 449 961 *euro* vērtībā saistītas ar atzītiem procentu ieņēmumiem par naudas ekvivalentiem, kuru sākotnējais termiņš nepārsniedz 90 dienas.

Informācija par procentu ieņēmumiem sadalījumā pa darījuma veidiem norādīti 2.3. tabulā.

2.3. tabula. Procentu ieņēmumi (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Procentu ieņēmumi	173 777 043	62 438 548
Procentu ieņēmumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem	79 116 707	14 345 409
Procentu ieņēmumi par finanšu instrumentiem, izņemot PVFA un PVFS:	89 458 164	40 298 380
Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	21 222 923	4 521 028
Aizdevumi un prasības	46 730 723	16 972 995
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	75 667	202
Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā, un citas finanšu saistības	21 428 851	18 804 155
Pārējie procentu ieņēmumi	5 202 172	7 794 759

Piezīme Nr. FD.A19. Pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11. līdz A18. rindā

- Lielākais izmaiņas bija VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē 427 513 180 *euro* vērtībā par atzītiem ieņēmumiem no vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos;
- palielinājums Ekonomikas ministrijai 244 118 546 *euro* vērtībā par atzītiem ieņēmumiem no līdzdalības radniecīgās un asociētās kapitālsabiedrībās pārvērtēšanas;
- samazinājums Aizsardzības ministrijai (561 415 126) *euro* vērtībā par ieņēmumu samazinājumu no uzkrājumu norakstīšanas izdienas pensijām un pabalstiem;
- samazinājums Iekšlietu ministrijai (301 059 368) *euro* vērtībā par ieņēmumu samazinājumu no izveidoto uzkrājumu norakstīšanas izdienas pabalstiem un izdienas pensijām amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi;
- samazinājums Satiksmes ministrijai (66 502 193) *euro* vērtībā par ieņēmumu samazinājumu no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu sākotnējās atzīšanas.

Informācija par citiem ieņēmumiem uzrādīta 2.4. tabulā.

2.4. tabula. Citi ieņēmumi (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Informācija par citiem ieņēmumiem	1 226 662 664	2 254 614 958
Ieņēmumi no saistību, kas nav finanšu instrumenti, dzēšanas	7 932 929	6 920 449
Ieņēmumi no ilgtermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas, izņemot bioloģiskos aktīvus lauksaimnieciskajai darbībai	154 566 095	256 156 996
Ieņēmumi no īstermiņa aktīvu sākotnējās atzīšanas, izņemot lauksaimniecības produktus	20 494 895	13 999 825
Ieņēmumi no uzkrājumu norakstīšanas	182 154 869	1 081 280 951
Ieņēmumi no bioloģisko aktīvu lauksaimnieciskajai darbībai un lauksaimniecības produktu sākotnējās atzīšanas un uzskaites vērtības izmaiņām pārskata perioda beigās	42 123 842	39 845 503

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Kompensācija no trešajām pusēm par ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazināšanos, zaudētu vai atdotu ilgtermiņa ieguldījumu	596 890	217 597
Ieņēmumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas vai pārsnieguma	757 236 548	461 776 591
Ieņēmumi no mantiska ieguldījuma radniecīgajās un asociētajās kapitālsabiedrībās	17 199 891	67 226 654
Ieņēmumi no valūtas kursu svārstībām, kas neattiecas uz finanšu instrumentiem	2 648 591	19 486 792
Pārējie darījumi	28 249 228	307 603 334
Ieņēmumi no pārējo rezervju izslēgšanas	13 458 886	100 266

Informācija par ieņēmumiem no aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanas uzrādīta 2.5. tabulā.

2.5. tabula. Ieņēmumi no aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanas (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no aktīvu vērtības samazinājuma norakstīšanas	829 512 397	219 329 808
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas avansa maksājumiem par nefinanšu aktīviem	820 888	1 198 841
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas nefinanšu aktīviem	293 838	1 307 427
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām un avansa maksājumiem par pakalpojumiem	35 717 457	32 732 822
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	608 724 441	181 244 608
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas finanšu instrumentiem	20 352 146	2 622 081
Aizdevumi un prasības	20 352 146	2 621 586
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	0	495
Ieņēmumi no vērtības samazinājuma norakstīšanas aktīviem, kas nav minēti citur	163 603 627	224 029

Konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem izdevumi

Konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem izdevumu posteņu izmaiņas uzrādītas 2.6. tabulā.

2.6. tabula. Izdevumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Izdevumi (A21. līdz A31. rindas summa)	FD.A2.	17 613 510 080	16 397 116 263	1 216 393 817	7.42
Atalgojums	FD A21.	2 774 714 087	2 386 748 635	387 965 452	16.25
Darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, pabalsti un kompensācijas	FD A22.	912 193 793	754 375 699	157 818 094	20.92
Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		44 168 832	40 497 148	3 671 684	9.07
Pakalpojumi	FD A24.	1 303 402 551	1 161 414 820	141 987 731	12.23
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika		606 879 486	570 626 196	36 253 290	6.35

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		32 123 173	31 086 600	1 036 573	3.33
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		8 890 022 394	8 470 811 904	419 210 490	4.95
Procentu izdevumi	FD A28.	374 713 753	206 176 935	168 536 818	81.74
Nolietojuma un amortizācijas izmaksas		817 640 385	783 021 716	34 618 669	4.42
Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā		1 857 651 626	1 992 356 610	-134 704 984	-6.76

Izdevumi salīdzinājumā ar 2022. gadu palielinājušies par 1 216 393 817 euro.

Piezīme Nr. FD.A21. Atalgojums

Posteņa palielinājums veidojās:

- Rīgas valstspilsētai 51 984 135 euro vērtībā par atzītiem izdevumiem par atalgojumu, kas saistīts ar minimālās algas palielinājumu un atbilstoši likumā “Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā” noteiktajai darba samaksas izlīdzināšanai pašvaldībā strādājošajiem;
- Aizsardzības ministrijai 34 054 339 euro vērtībā par atzītiem izdevumiem par atalgojumu – mēnešalgas palielinājumu karavīriem un papildus piemaksām Nacionālo bruņoto spēku personāla daļībai starptautiskajās operācijās;
- Iekšlietu ministrijai 32 172 048 euro vērtībā par atzītiem izdevumiem par atalgojumu – piemaksām par darbu svētku dienās un amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm par virsstundu darbu saistībā ar ārkārtas situāciju uz Latvijas Republikas – Baltkrievijas Republikas robežas, kā arī amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, kas nodrošina valsts iekšējās drošības stiprināšanas pasākumu īstenošanu;
- Finanšu ministrijai 10 582 003 euro vērtībā par atzītiem izdevumiem par atalgojumu prioritārā pasākuma “Valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšanai” ietvaros, nodrošinot stratēģiski svarīgo amata grupu atlīdzību;
- Daugavpils valstspilsētai 9 866 237 euro vērtībā par atzītiem izdevumiem par atalgojumu, jo palielinājās vidējā bruto darba samaksa valstī.

Piezīme Nr. FD.A24. Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas

Posteņa palielinājums veidojās:

- Iekšlietu ministrijai 32 678 848 euro vērtībā par atzītiem izdevumiem par darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām saistībā ar atlīdzības palielinājumu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, kas nodrošina valsts iekšējās drošības stiprināšanas pasākumu īstenošanu;
- Rīgas valstspilsētai 15 030 207 euro vērtībā saistībā ar minimālās algas palielinājumu valstī un atbilstoši likumā “Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā” noteiktajam, darba samaksas izlīdzināšanai pašvaldībā strādājošajiem;

- Aizsardzības ministrijai 13 911 884 *euro* vērtībā saistībā ar likumā “Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā” noteikto, kā arī minimālās darba algas palielinājumu valstī;
- Ārlietu ministrijai 6 466 409 *euro* vērtībā par atzītiem izdevumu par pabalstiem un kompensācijām saistībā ar dienestu ārvalstīs kvalitatīvai Latvijas nacionālās drošības un ekonomisko interešu aizstāvībai;
- Tieslietu ministrijai 4 434 375 *euro* vērtībā par atzītiem izdevumiem par darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām saistībā ar atalgojuma palielinājumu tieslietu resorā nodarbinātajiem.

Piezīme Nr. FD.A24. Pakalpojumi

Posteņa palielinājums veidojās:

- Ekonomikas ministrijai 65 207 273 *euro* vērtībā par atzītiem izdevumiem par pakalpojumiem, kas saistīti ar valsts naftas rezervju nodrošināšanas pakalpojuma izpildi;
- Kultūras ministrijai 4 835 184 *euro* vērtībā saistībā ar XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku norisi;
- Aizsardzības ministrijai 4 650 023 *euro* vērtībā par nekustamo īpašumu uzturēšanu un apsaimniekošanu;
- Iekšlietu ministrijai 4 466 257 *euro* vērtībā par transportlīdzekļu nomas maksas izdevumiem;

Posteņa samazinājums bija Tieslietu ministrijai (3 347 627) *euro* vērtībā par izdevumu samazinājumu komunālajiem pakalpojumiem saistībā ar tarifa maiņu gāzei un elektrībai.

Piezīme Nr.FD.A28. Procentu izdevumi

Informācija par procentu izdevumiem sadalījumā pa darījuma veidiem norādīti 2.7. tabulā.

2.7. tabula. Procentu izdevumi (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Procentu izdevumi	374 713 753	206 176 935
Procentu izdevumi par kontu atlikumiem un naudas līdzekļu ekvivalentiem	1 643 684	7 605 791
Procentu izdevumi par finanšu instrumentiem, izņemot PVFA un PVFS	314 626 216	193 319 369
t.sk., aizdevumi un prasības	2 375 575	94 331
finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā, un citas finanšu saistības	312 250 641	193 225 038
Pārējie procentu izdevumi	58 443 853	5 251 775

Procentu izdevumu palielinājums bija:

- valsts budžeta finanšu uzskaitē:
 - izmaiņas 100 471 618 *euro* vērtībā saistītas ar atzītiem procentu izdevumiem par ārējā finanšu tirgū emitētiem vērtspapīriem;
 - izmaiņas 16 693 893 *euro* vērtībā saistītas ar atzītiem procentu izdevumiem no aizņēmumiem ārējā finanšu tirgū;

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

- Iekšlietu ministrijai 16 969 015 *euro* vērtībā saistīts ar atzītiem procentu izdevumiem, kas radušies izdienas pensiju uzkrājumu diskontēšanas rezultātā;
- Labklājības ministrijai 14 654 234 *euro* vērtībā saistīts ar atzītiem procentu izdevumiem, kas radušies izdienas pensiju uzkrājumu diskontēšanas rezultātā;

Samazinājums šajā postenī bija valsts budžeta finanšu uzskaitē (7 160 734) *euro* vērtībā, kas saistīts ar procentu izdevumu samazinājumu par Valsts kases kontu atlikumiem komercbankās.

Piezīme Nr. FD.A.31 Pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā

FD.A31. postenī iekļauti izdevumi, kas norādīti 2.8. un 2.9. tabulā.

2.8. tabula. Citi izdevumi (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Informācija par citiem izdevumiem	1 061 779 264	1 588 018 915
Izdevumi no prasību, kas nav finanšu instrumenti, norakstīšanas	14 673 672	19 616 970
Izdevumi no nefinanšu aktīvu norakstīšanas un likvidēšanas	145 970 124	271 942 529
Izdevumi no naudas līdzekļu vai to ekvivalentu iztrūkuma	101	2
Izdevumi no prasību dzēšanas par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	57 123 708	124 508 334
Izdevumi uzkrājumu veidošanai	162 316 059	188 198 955
Izdevumi no bioloģisko aktīvu lauksaimnieciskajai darbībai un lauksaimniecības produktu sākotnējās atzīšanas un uzskaites vērtības izmaiņām pārskata perioda beigās	24 265 874	22 167 784
Izdevumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas	56 859 768	197 659 186
Izdevumi no asociētu un radniecīgo kapitālsabiedrību kapitāla daļu pārdošanas un izslēgšanas no uzskaites	7 330 327	1 555 370
Izdevumi no valūtas kursu svārstībām, kas neattiecas uz finanšu instrumentiem	20 946 406	8 698 239
Pārējie darījumi	572 293 225	753 671 546

Informācija par izdevumiem no aktīvu vērtības samazinājuma pa darījuma veidiem norādīta 2.9. tabulā.

2.9. tabula. Izdevumiem no aktīvu vērtības samazinājuma (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Izdevumi no aktīvu vērtības samazinājuma	795 872 362	404 337 695
Izdevumi no vērtības samazinājuma avansa maksājumiem par nefinanšu aktīviem	505 082	1 097 965
Izdevumi no vērtības samazinājuma nefinanšu aktīviem	3 647 329	601 008
Izdevumi no vērtības samazinājuma prasībām un avansiem par pakalpojumiem	85 744 306	80 062 583
Izdevumi no vērtības samazinājuma prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem budžetos	704 041 607	321 699 606
Izdevumi no vērtības samazinājuma finanšu instrumentiem:	126 131	140 798
t.sk., līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi	3 989	0
aizdevumi un prasības	80 457	139 638
pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	41 685	1 160
Izdevumi no vērtības samazinājuma aktīviem, kas nav minēti citur	1 807 907	735 735

Ieņēmumi un izdevumi neto vērtībā

Ieņēmumu un izdevumu neto vērtību izmaiņas uzrādītas 2.10. tabulā.

2.10. tabula. Ieņēmumu un izdevumu neto vērtību izmaiņas (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Izmaiņas (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3/2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no finanšu instrumentiem	FD.V9	12 086 232	-6 930 573	19 016 805	-274.39
Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no nefinanšu aktīvu atsavināšanas		28 787 432	21 168 315	7 619 117	35.99
Budžeta izpildes rezultāts (A + N1 + N2)		157 324 180	546 716 788	-389 392 608	-71.22

Konsolidētajā pārskatā par darbības finansiālajiem rezultātiem 2023. gadā budžeta izpildes rezultāts veidojas 157 324 180 euro vērtībā, izmaiņas pret iepriekšējo pārskata periodu ir (389 392 608) euro vērtībā.

Būtiskākā informācija par rādītāja “Ieņēmumi (+) vai izdevumi (–) no finanšu instrumentiem” izmaiņām sniegta valsts budžeta finanšu uzskaitē – izmaiņas 17 736 038 euro vērtībā par finanšu saistību pārvērtēšanu ārvalstu valūtas kursa svārstību rezultātā.

Piezīme Nr. FD.V9 Finanšu instrumentu neto rezultāts sadalījumā pa finanšu instrumentu kategorijām un darījumu veidiem

2.11. tabula. Finanšu instrumentu neto rezultāts (euro)

Finanšu instrumenta kategorijas nosaukums/darījuma apraksts	Pārskata periodā			Iepriekšējā pārskata periodā		
	atzīts ieņēmumos (+)/ izdevumos (-)	atzīts rezervēs (+;-)	kopā (1.+2.)	atzīts ieņēmumos (+)/ izdevumos (-)	atzīts rezervēs (+;-)	kopā (4.+5.)
A	1	2	3	4	5	6
Finanšu instrumentu neto rezultāts sadalījumā pa finanšu instrumentu kategorijām un darījumu veidiem	12 265 496	0	12 265 496	-3 378 245	0	-3 378 245
Finanšu aktīvi	27 065 753	0	27 065 753	43 696 166	0	43 696 166
Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi	27 079 011	0	27 079 011	43 676 607	0	43 676 607
Aizdevumi un prasības	-13 258	0	-13 258	19 559	0	19 559
Finanšu saistības	-14 800 257	0	-14 800 257	-47 074 411	0	-47 074 411
Patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības	-14 800 013	0	-14 800 013	-42 135 394	0	-42 135 394
Pārējās finanšu saistības	-244	0	-244	-4 939 017	0	-4 939 017

2023. gadā procentu ieņēmumi par finanšu instrumentiem, kuriem atzīts vērtības samazinājums, uzrādīti finanšu instrumentu kategorijai “Aizdevumi un prasības” 46 868 euro vērtībā, izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu ir (2 434) euro. Darījumu izmaksas, kas nav iekļautas procentu likmes noteikšanā, pa finanšu instrumentu kategorijām uzrādītas tikai finanšu instrumentu kategorijā “Pārējās finanšu saistības” 928 214 euro vērtībā, izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu ir 287 886 euro.

Skaidrojumi finansiālās darbības pārskata posteņu konsolidācijai un korekcijai

Salīdzināmā informācija koriģēta par iepriekšējā gada būtisku kļūdu labojumiem šādos konsolidētā pārskata posteņos:

- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi – 816 707 euro vērtībā;
- ārvalstu finanšu palīdzība – (12 971 263) euro vērtībā;
- pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A.11. līdz A.18. rindā – 135 079 966 euro vērtībā;
- atalgojums – 6 953 euro vērtībā;
- darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, pabalsti un kompensācijas – 6 437 euro vērtībā;
- pakalpojumi – 12 715 euro vērtībā;
- nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi - 59 598 euro vērtībā;
- subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība - 1 154 253 euro vērtībā;
- nolietojuma un amortizācijas izmaksas - 130 637 euro vērtībā;
- pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A.21. līdz A.30. rindā - 98 440 739 euro vērtībā.

Konsolidētajā pārskatā veiktas pārskata perioda korekcijas ieņēmumiem (9 920 044 008) *euro* vērtībā un izdevumiem (9 919 820 819) *euro* vērtībā šādos pārskata posteņos:

- transferti 213 726 *euro* vērtībā par pašvaldību ieņēmumiem no kreditoru atlikumu korekcijas būtiskas kļūdas labojuma rezultātā par iepriekšējo periodu;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem (9 918 552 859) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaitē atzītajiem datiem;
- pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A.11. līdz A.18. rindā (1 704 875) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo darījumu rezultātu. Par ieņēmumiem no kopīgo iestāžu (pašvaldību) kapitālsabiedrību reklasifikācijas uz ieguldījumu radniecīgā vai asociētā kapitālsabiedrībās rezultāta (2 046 501) *euro* vērtībā; par ieņēmumiem no kopīgo iestāžu (ministriju un pašvaldību) kapitālsabiedrību reklasifikācijas uz ieguldījumu radniecīgā vai asociētā kapitālsabiedrībās rezultāta 341 626 *euro* vērtībā;
- transferti 61 645 *euro* vērtībā par ministriju izdevumiem no debitoru atlikumu korekciju būtiskas kļūdas labojuma rezultātā par iepriekšējo periodu;
- pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A.21. līdz A.30. rindā (9 919 882 464) *euro* vērtībā par ministriju un valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējo darījumu rezultātu. Par piešķirtās dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem apjoma samazinājumu par budžeta iestāžu veiktajiem izdevumiem (9 918 552 859) *euro* vērtībā, par pašvaldību vērtības samazinājuma izmaiņu prasībām 19 529 *euro* vērtībā, par ministriju vērtības samazinājuma izmaiņu prasībām 7 012 *euro* vērtībā un par ministriju un pašvaldību vērtības samazinājuma izmaiņu prasībām 101 950 *euro* vērtībā un iepriekšējā gada debitoru reverss (1 458 096) *euro* vērtībā.

Konsolidētajā pārskatā veikta pārskata perioda darījumu konsolidācija starp ieņēmumiem un izdevumiem par kopējo summu (9 495 689 562) *euro* par iestāžu savstarpējiem darījumiem no iestāžu darbības rezultāta šādos pārskata posteņos:

- nenodokļu ieņēmumi – (49 066 810) *euro* vērtībā;

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi – (14 829 859) euro vērtībā;
- transferti – (2 525 452 721) euro vērtībā;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem – (9 552 632) euro vērtībā;
- procentu ieņēmumi – (21 247 775) euro vērtībā;
- pārējie ieņēmumi, kas nav klasificēti A11 līdz A18 rindā, – (6 875 539 765) euro vērtībā;
- pakalpojumi – (1 907 217) euro vērtībā;
- krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika - (6 559) euro vērtībā;
- subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība – (960 437) euro vērtībā;
- procentu izdevumi – (67 420 542) euro vērtībā;
- transferti – (2 549 855 042) euro vērtībā;
- pārējie izdevumi, kas nav klasificēti A21 līdz A30 rindā, – (6 875 539 765) euro vērtībā.

Paskaidrojumi konsolidētā naudas plūsmas pārskata posteņiem

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā dati salīdzināti ar 2022. gada datiem.

2023. gadā konsolidētais naudas līdzekļu ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem uzrādīts 4 092 115 *euro* vērtībā.

Naudas līdzekļu plūsma no pamatdarbības

3.1. tabula. Ieņēmumi un izdevumi no pamatdarbības (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (3. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no pamatdarbības		16 413 349 718	14 970 560 478	1 442 789 240	9.64
Nodokļu ieņēmumi		13 376 194 906	12 246 007 438	1 130 187 468	9.23
Nenodokļu ieņēmumi	NP.A12.	907 575 600	738 710 910	168 864 690	22.88
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		493 679 494	418 784 762	75 023 813	17.92
Ārvalstu finanšu palīdzība		1 489 939 693	1 522 690 421	-32 845 069	-2.16
Transferti		132 454	0	132 454	100.00
Ziedojumi un dāvinājumi		1 840 698	1 614 093	226 605	14.04
Aizdevumu atmaksas		33 132 811	21 629 478	11 503 333	53.18
Procentu ieņēmumi		90 508 704	14 809 153	75 699 551	511.17
Citi ieņēmumi no pamatdarbības		20 345 358	6 348 963	13 996 395	220.45
Izdevumi no pamatdarbības		16 140 304 686	15 020 047 393	1 120 257 293	7.46
Atalgojums	NP.A21.	2 724 507 048	2 363 820 982	360 686 066	15.26
Darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas, pabalsti un kompensācijas	NP.A22.	1 641 182 356	1 444 679 494	196 502 862	13.60
Mācību, darba un dienesta komandējumi un dienesta, darba braucieni		45 051 025	40 948 306	4 102 719	10.02
Pakalpojumi	NP.A24.	1 458 457 160	1 286 611 033	171 846 127	13.36
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika	NP.A25.	777 525 852	954 775 157	-177 249 305	-18.56
Nodokļu, nodevu un naudas sodu maksājumi		27 298 872	24 011 435	3 287 437	13.69
Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		9 376 903 458	8 822 293 698	554 609 760	6.29
Procentu izdevumi		449 344	7 588 869	-7 139 525	-94.08
Aizdevumu izsniegšana		85 588 881	69 139 416	16 449 465	23.79
Citi izdevumi no pamatdarbības		3 340 690	6 179 003	-2 838 313	-45.93

Valsts budžeta nodokļu un pašvaldību nodokļu ieņēmumu izpilde, t.sk. informācija par izmaiņām, atklāta 2. sējuma skaidrojumā “Skaidrojums par konsolidēto valsts budžeta izpildi” un “Skaidrojums par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi”.

Piezīme Nr. NP.A12. Nenodokļu ieņēmumi

Šī posteņa palielinājumu veido:

- VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē par ieņēmumiem no dividendēm un citiem maksājumiem par valsts kapitāla izmantošanu 109 625 449 *euro* vērtībā;
- valsts budžeta finanšu uzskaitē 82 258 383 *euro* vērtībā par:
 - ieņēmumiem no valsts nodevas par naftas produktu drošības rezervju uzturēšanu 44 393 850 *euro* vērtībā;
 - saņemtām debitoru parādu atmaksām 26 345 448 *euro* vērtībā;
 - Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanu Modernizācijas fonda ietvaros, darījumiem ar gada emisijas vienībām un Latvijai 2023. gadā piešķirtajām emisijas kvotām 11 519 085 *euro* vērtībā;

Šī posteņa būtiskākais samazinājums bija valsts budžeta finanšu uzskaitē, jo pārskata periodā samazinājušies ieņēmumi no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu realizācijas (1 640 939) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. NP.A19. Citi ieņēmumi no pamatdarbības

Saskaņā ar ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību sniegto informāciju (3.2.tabulā) būtiskāko citu ieņēmumu no pamatdarbības summu 20 345 358 *euro* veido saņemtie maksājumi no SIA "REAP" saskaņā ar Cesijas līgumu un citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā.

3.2. tabula. NP.A19. Citi ieņēmumi no pamatdarbības (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Citu budžetu līdzekļi, kas uz laiku ir iestādes glabājumā (konkursa vai drošības nauda, vēlēšanu drošības nauda, sociālās aprūpes iestādēs dzīvojošo pensijas, atsavinātie līdzekļi no aizturētajām personām un ieņēmumi par mantas realizāciju no krimināllietām un administratīvo pārkāpumu lietām līdz tiesas lēmumam, ieslodzīto un citu personu personīgā nauda, drošības nauda par kasācijas sūdzību) un nav pieejami iestādei lietošanai	9 294 195	5 507 349
Valsts budžetā saņemts maksājums saskaņā ar Cesijas līgumu par valsts galvotu aizdevumu no SIA "REAP"	10 650 000	953 189
Citi ieņēmumi no pamatdarbības	401 163	-111 575
Kopā	20 345 358	6 348 963

Piezīme Nr. NP.A21. Atalgojums

Izdevumi atlīdzībai ir palielinājušies:

- Rīgas valstspilsētai 45 994 934 *euro* vērtībā, kas saistīts ar minimālās algas palielinājumu un ar papildu finansējumu darba samaksas izlīdzināšanai pašvaldībā strādājošajiem ar vidējo atalgojumu valstī, atbilstoši valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteiktajam, par atalgojuma izmaiņām pedagogiem un Ukrainas civiliedzīvotāju izglītības nodrošināšanai;
- Aizsardzības ministrijai 38 243 429 *euro* vērtībā, kas saistīts ar atalgojuma palielinājumu civilajiem darbiniekiem, karavīriem un papildus Nacionālo bruņoto spēku personāla dalībai starptautiskajās operācijās, kā arī saistībā ar minimālās mēneša darba algas palielināšanu un par papildus atvērtām amata vietām jaunsargu instruktoriem, par piemaksām, prēmijām un naudas balvām;

- Iekšlietu ministrijai 26 695 422 *euro* vērtībā saistībā ar amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, kas nodrošina valsts iekšējās drošības stiprināšanas pasākumu īstenošanu, un pārējiem resorā nodarbinātajiem sakarā ar izmaiņām Atlīdzības likumā;
- Izglītības un zinātnes ministrijai 23 184 440 *euro* vērtībā saistībā ar pedagogu darba samaksas palielinājumu un minimālās algas palielinājumu ar 2023. gada 1. janvāri;
- Tieslietu ministrijai 18 098 976 *euro* vērtībā saistībā ar tiesu darbinieku – tiesnešu palīgu, arhivāru, sekretāru un citu darbinieku – atlīdzības paaugstināšanu par 16%, darba samaksas palielinājums amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi, kas nodrošina valsts iekšējās drošības stiprināšanas pasākumu īstenošanu, un ārstniecības personām, virsstundu darba apmaksai nodarbinātajiem, kuru darbs saistīts ar īpašu risku.

Piezīme Nr. NP.A22. Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas:

Palielinājumu šajā postenī veido:

- Labklājības ministrijas ieguldījumi Valsts fondēto pensiju shēmā 107 419 575 *euro* apmērā;
- Aizsardzības ministrijai 29 026 279 *euro* vērtībā, palielinot finansējumu atlīdzībai, kā arī minimālās algas izmaiņas;
- Rīgas valstspilsētas izdevumi 13 858 159 *euro* vērtībā par pabalstiem un kompensācijām, kas saistīts ar minimālās algas palielinājumu un ar papildu finansējumu darba samaksas izlīdzināšanai pašvaldībā strādājošajiem ar vidējo atalgojumu valstī, kā arī par atalgojuma izmaiņām pedagogiem un Ukrainas civiliedzīvotāju izglītības nodrošināšanai;
- Ārlietu ministrijas izdevumi 12 629 762 *euro* vērtībā par pabalstu un kompensāciju nodrošinājumu par dienestu ārvalstīs kvalitatīvai Latvijas nacionālo drošības un ekonomisko interešu aizstāvībai.

Samazinājumu šajā postenī veido Labklājības ministrijas izdevumi (31 988 487) *euro* vērtībā par uzkrātā fondētā pensijas kapitāla maksājumiem apdrošināšanas sabiedrībām mūža pensijas polises iegādei un uzkrātā fondēto pensiju kapitāla iemaksām valsts pensiju speciālajā budžetā.

Piezīme Nr. NP.A24. Pakalpojumi

Palielinājumu šajā postenī veido:

- Ekonomikas ministrijas izdevumi 59 222 453 *euro* vērtībā par valsts naftas rezervju nodrošināšanas pakalpojumiem;
- Iekšlietu ministrijas izdevumi 24 857 177 *euro* vērtībā par:
 - Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības projektu un pasākumu īstenošanai 2 713 457 *euro* vērtībā,
 - izdevumiem, kas saistīti ar operatīvo darbību 17 655 116 *euro* vērtībā,
 - prioritārā pasākuma “Valsts policijas nodrošinājums ar funkciju izpildei nepieciešamajiem transportlīdzekļiem” īstenošanu 4 488 604 *euro* vērtībā,
- Rīgas valstspilsētas izdevumi 23 535 683 *euro* vērtībā par:
 - autoceļu un ielu pārvaldīšanu un uzturēšanu 8 284 112 *euro* vērtībā,
 - siltumenerģijas izdevumiem 8 197 822 *euro* vērtībā,

- par remontdarbiem un iestāžu uzturēšanas pakalpojumiem 4 466 465 *euro* vērtībā,
- pašvaldības finansējumu privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm, kā arī Ukrainas bērnu atbalstam (ēdināšana u.c. pakalpojumi) 2 587 284 *euro* vērtībā;

Lielāko samazinājumu šajā postenī veido:

- Tieslietu ministrijai izdevumi (22 732 757) *euro* vērtībā par pakalpojumiem;
- Satiksmes ministrijai (21 861 099) *euro* vērtībā pārskata gadā samazinājās izdevumi pakalpojumiem par kapitālsabiedrībām deleģēto funkciju nodrošināšanu;

Piezīme Nr. NP.A25. Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, periodika

Šī posteņa lielākais izdevumu samazinājums bija Ekonomikas ministrijai par iepriekšējā perioda avansa maksājumu AS “Latvenergo” par dabasgāzes energoapgādes drošuma rezervi (428 721 048) *euro* vērtībā, kurš bez atlīdzības nodots Klimata un enerģētikas ministrijai.

Šī posteņa izdevumu palielinājumu veido:

- Aizsardzības ministrijas izdevumi ar specifiskiem materiāliem un inventāru, biroja mēbelēm un precēm, kā arī saimnieciskā inventāra iegādēm, par ēdināšanas izdevumiem un uzturdevas kompensācijām 210 790 839 *euro* vērtībā;
- Rīgas valstspilsētas izdevumi 7 999 219 *euro* vērtībā par:
 - ēdināšanas izdevumiem izglītības iestādēs 5 858 441 *euro* vērtībā, pieaugot ēdināšanas pakalpojumu un pārtikas produktu cenām;
 - izglītības iestāžu uzturēšanas materiāliem un precēm 1 026 080 *euro* vērtībā;
 - mācību līdzekļiem un materiāliem 1 114 698 *euro* vērtībā;
- Izglītības un zinātnes ministrijas izdevumi 10 099 528 *euro* vērtībā par biroja tehnikas iegādi Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma projektā “Digitālās plaisas mazināšana sociāli neaizsargātajām grupām un izglītības iestādēs”;
- Iekšlietu ministrijas izdevumi 5 341 135 *euro* vērtībā par personu apliecinošo dokumentu sagatavju iegādi pasākuma “Eiropas Savienības prasībām atbilstošu pasu, elektronisko identifikācijas karšu un uzturēšanās atļauju izsniegšana” ietvaros.

Piezīme Nr. NP.A33. Citi izdevumi no pamatdarbības

Būtiskāko citu izdevumu no pamatdarbības summu 3 340 690 *euro* vērtībā veido izdevumi ieguldījuma īpašumu izveidošanai un nepabeigtajai būvniecībai (3.3.tabula).

3.3. tabula. NP.A33. Citi izdevumi no pamatdarbības (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieguldījuma īpašumu iegāde un avansa maksājumi par ieguldījumu īpašumiem	138 756	34 026
Ieguldījuma īpašumu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	3 201 934	6 144 977
Kopā	3 340 690	6 179 003

Naudas līdzekļu plūsma no ieguldījumu darbības

3.4. tabula. NP.B Ieguldījumu darbības ieņēmumi un izdevumi (euro)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no ieguldījumu darbības		106 566 795	66 084 816	-132 394 622	9.76
Nemateriālo ieguldījumu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		104 656	114 491	-9 835	-8.59
Pamatlīdzekļu pārdošana un atmaksātie avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		48 418 616	55 526 306	-7 107 690	-12.68
Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru pārdošana		87 495	378 516	-291 021	-76.88
Procentu ieņēmumi		332 276	160 413	171 863	107.14
Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības	NP.B15	57 623 752	9 905 090	47 718 662	481.76
Izdevumi no ieguldījumu darbības		1 595 109 579	1 422 232 978	172 876 601	12.16
Nemateriālo ieguldījumu iegāde un avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		43 299 986	32 064 739	11 235 247	35.04
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana		53 966 223	38 167 008	13 799 215	41.39
Pamatlīdzekļu iegāde un avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		687 945 771	614 264 700	73 681 071	12.00
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība		668 917 116	589 532 846	79 384 270	13.47
Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde	NP.B25	51 961 129	148 021 750	-96 060 621	-64.90
Procentu izdevumi		1 014 222	176 737	837 485	473.86
Citi izdevumi no ieguldījumu darbības	NP.B27	88 005 132	5 198	87 999 934	x

Ieņēmumu no ieguldījumu darbības konsolidētā naudas plūsma salīdzinot ar iepriekšējo gadu nav būtiski mainījusies.

Piezīme Nr. NP.B15. Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības

Citu ieņēmumu veidi no ieguldījumu darbības norādīti 3.5. tabulā.

3.5. tabula. NP.B15 Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības (euro)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Ieņēmumi no dividendēm	11 238 368	9 614 781
Termiņnoguldījumu, kuru sākotnējais termiņš pārsniedz 90 dienas, izņemšana	46 005 198	5 213
Citi ieņēmumi no ieguldījumu darbības	290 309	285 096
Kopā	57 623 752	9 905 090

Piezīme Nr. NP.B25. Līdzdalības kapitālsabiedrību kapitālā, akciju un vērtspapīru iegāde

Šī posteņa samazinājums veidojas, jo pārskata gadā veikti mazāki ieguldījumi kapitālsabiedrību kapitālā:

- Satiksmes ministrijai (45 000 000) *euro* vērtībā;
- Izglītības ministrijai (25 937 698) *euro* vērtībā;
- Veselības ministrijai (10 224 095) *euro* vērtībā.

Finanšu ministrijai pārskata gadā izdevumu samazinājums (14 835 181) *euro* vērtībā par Latvijas dalību Starptautiskā Valūtas fonda finansēšanas mehānismā “Finanšu darījumu plāns”, savukārt izdevumu palielinājums 10 095 149 *euro* vērtībā par ieguldījumu kapitālsabiedrību pamatkapitālā.

Piezīme Nr. NP.B27. Citi izdevumi no ieguldījumu darbības

Citu izdevumu no ieguldījumu darbības palielinājumu 87 999 934 *euro* vērtībā galvenokārt veido Izglītības un zinātnes ministrijas (Latvijas Universitātes) termiņnoguldījums kredītiestādē 60 000 000 *euro* vērtībā un Veselības ministrijas (Rīgas Stradiņa universitātes) termiņnoguldījums kredītiestādē 28 000 000 *euro* vērtībā.

Informācija par citiem izdevumiem no ieguldījumu darbības sniegta 3.6. tabulā.

3.6. tabula. NP.B15 Citi izdevumi no ieguldījumu darbības (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	
	1	Iepriekšējā pārskata periodā 2
A		
Termiņnoguldījumu, kuru sākotnējais termiņš pārsniedz 90 dienas, veikšana	88 005 132	5 198
Kopā	88 005 132	5 198

Naudas līdzekļu plūsma no finansēšanas darbības

3.7. tabula. NP.C Finansēšanas ieņēmumi un izdevumi (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. - 2.)	Procentuālās izmaiņas (3. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Ieņēmumi no finansēšanas darbības		3 619 042 224	2 225 401 972	1 393 640 252	62.62
Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri	NP.C11	3 568 271 333	2 197 335 282	1 370 936 051	62.39
Procentu ieņēmumi		4 418 077	28 066 690	-23 648 613	-84.26
Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības	NP.C13	46 352 814	0	46 352 814	x
Izdevumi no finansēšanas darbības		2 325 059 204	940 782 321	1 384 276 883	147.14
Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri	NP.C21	2 096 767 977	752 013 512	1 344 754 465	178.82
Procentu izdevumi	NP.C22	228 291 227	188 768 809	39 522 418	20.94

Piezīme Nr. NP.C11. Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri

Valsts budžeta finanšu uzskaitē aizņēmumu un emitēto parāda vērtspapīru naudas plūsmas ieņēmumu būtisku palielinājumu galvenokārt veido:

- valsts parāda vērtspapīru emisijas 1 095 567 137 *euro* vērtībā,
- valsts krājobligāciju emisijas 243 728 096 *euro* vērtībā,
- ilgtermiņa aizņēmumi 33 342 350 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. NP.C13. Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības

Citu ieņēmumu veidi no finansēšanas darbības norādīti 3.8. tabulā.

3.8. tabula. NP.C13 Citi ieņēmumi no finansēšanas darbības (*euro*)

Darījuma apraksts	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata periodā
A	1	2
Valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumi no atvasināto finanšu instrumentu rezultāta	1 352 814	0
Valsts budžeta finanšu uzskaites ieņēmumi no nefinanšu institūcijām	45 000 000	0
Kopā	46 352 814	0

Piezīme Nr. NP.C21. Aizņēmumi un emitētie parāda vērtspapīri

Šī posteņa būtiskas izmaiņas veido:

- valsts budžeta finanšu uzskaitē izejošās naudas plūsmas palielinājums no vidējā un ilgtermiņa parāda vērtspapīru dzēšanas 891 452 457 *euro* vērtībā un no aizņēmuma atmaksām 423 268 000 *euro* vērtībā;
- Rīgas valstspilsētas maksājumi par Dienvidu tilta saistībām 2 274 853 *euro* vērtībā.

Informācija par valsts budžeta iestāžu naudas plūsmas ieņēmumiem un izdevumiem atklāta konsolidētā saimnieciskā gada pārskata 6. – 11. tabulā.

Informācija par pašvaldību budžeta iestāžu naudas plūsmas ieņēmumiem un izdevumiem atklāta konsolidētā saimnieciskā gada pārskata 20. – 22. tabulā.

Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem3.9. tabula. NP.DBD Piesaistītie naudas līdzekļi (*euro*)

Rādītājs	Piezīmes Nr.	Pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Palielinājums (+), samazinājums (-) (1. – 2.)	Procentuālās izmaiņas (3. / 2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem	NP.D	-74 393 153	-21 945 707	-52 447 448	238.99
Ieņēmumi no piesaistītajiem līdzekļiem		7 936 045 923	7 656 957 555	1 279 088 368	16.70
Izdevumi no piesaistītajiem līdzekļiem		9 010 439 076	7 678 903 260	1 331 535 816	17.34

Piezīme Nr. NP.D Naudas līdzekļu plūsmu no piesaistītajiem līdzekļiem

Šajā postenī uzrāda valsts budžeta finanšu uzskaites darījumus par piesaistītajiem līdzekļiem (naudas līdzekļi Valsts kases klientu kontos un depozītu kontos). Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, šī naudas plūsma ir samazinājusies (52 447 448) *euro* vērtībā.

Skaidrojumi naudas plūsmas pārskata posteņu konsolidācijai un korekcijai

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā veikta **korekcija** šādos pārskata posteņos:

- pamatdarbības ieņēmumi par kopējo summu 5 *euro*;
- pamatdarbības izdevumi par kopējo summu 1 *euro*;
- finansēšanas darbības ieņēmumi par kopējo summu (5) *euro*;
- finansēšanas darbības izdevumi par kopējo summu (1) *euro*;

Konsolidētajā naudas plūsmas pārskatā veikta **konsolidācija** šādos pārskata posteņos:

- pamatdarbības ieņēmumi par kopējo summu (1 677 962 658) *euro*;
- pamatdarbības izdevumi par kopējo summu (8 625 438 591) *euro*;
- ieguldījumu darbības ieņēmumi par kopējo summu (339 277 885) *euro*;
- ieguldījumu darbības izdevumi par kopējo summu (304 600 000) *euro*;
- finansēšanas darbības ieņēmumi par kopējo summu (539 582 627) *euro*;
- finansēšanas darbības izdevumi par kopējo summu (528 020 050) *euro*;
- naudas līdzekļu plūsma no piesaistītajiem līdzekļiem par kopējo summu 3 011 669 977 *euro*;
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem par kopējo summu (10 049 552 744) *euro*;
- naudas līdzekļu un noguldījumu izmaiņas pārskata periodā konsolidētas par kopējo summu 136 647 296 *euro*.